10.
16.
126:

Anno Dni 1693

Iussu Ex.mi D. V. Gub.ris Liber hic sine operimentis, lacerato ex omni parte [illegible], et fere omnino neglectus, ad hanc formam redu-ctus existit. Sit Laus Deo.

Sic [illegible] tenet

X cant. [illegible] dene 34.3

Adi 11 una citatione contro Costantino Cagnoli [illegible] della fatta [illegible] del [illegible] — 02 . 05

[illegible] intimatore [illegible] — 05

Il [illegible] dene d.[illegible] [illegible] della Chiesa di Costantino [illegible] — [illegible]

[illegible] della [illegible] per una citatione B. 2

De rutor. lib. 2. rub. 40

1

fine del maneſtre

5 = 1 = 9

5 = 10 = 4

5 = 15 = 4

[illegible] ſdamantal ſant ana

Carnificem la molta ſtima ſ

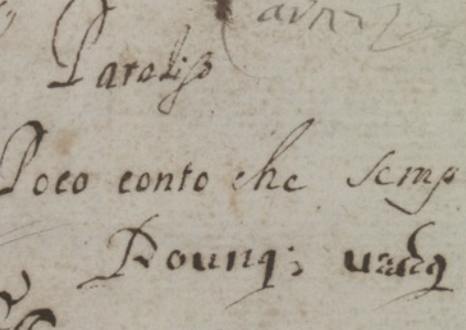
conceputaſ dell' ungua

Il Paradiſo

Il Poco conto che ſempre ſi ha guadagniatoſ 7 = 15 = 0

Dunque vado

Dal

Tabula Rubricaz statutorz Terre Montoni

Lib: P.s

Assignat: librorz in fine offitij Potestatis rub:

Cera habenda in festo S. Jo: lib. P.o rub: 8. pag. 9.

Cereo portando in festo S. Jo: lib. 8 ad Eccl. Plebis rub:

Cereo dando Eccl. S. Fran: de festo S. Marie rub:

Consilio, Sindico gnli et etc de mari alia congregand ad dictu offitij sex — — rub:

Credentijs non manifestandis offi: rub:

E

Electione off. Sex rub: 2. lib. p.o fol. 3

Electione Consiliariorz lib. 1. rub. 4. fol. 8.

Electione Cancellarij sive Notarij reformationis rub:

Electione Camerarij

Electione Sindici gnlis, et eius offitij rub:

Electione trium Sindicorz gnlium et eorz offitij

Electione officialium supra abundantia et Victualibus

Electione Vialium et eorz offitij

Electione Regimariorz, et eorz offitij

Electione duodecim de mari lib: et eorum offitio

Electione Baiulorz

Elemosina fienda S. Fran:

Exemptione sconditionand provisione Firentiae

F

Fontibus et viis aptandis

A

Alijs qui esse non possunt de Consilio, nec fieri Consilii

Alijs qui ad offi: Consiliariorz elegi non possunt

Alijs qui non possunt esse Sindici nec offi. Sex

Alijs qui non possunt fieri aliquod offitium in Comuni

L

Lavantibus in foveis Cois

M

Mensuris Bancor. strictissime

Mensuribus et ponderibus adiustandis

Mensuribus et ponderibus in Coi habendis

O

Officio coadiu. DD. sex

Officio coadiu. DD. sex

Officio Camerarij

P

Petitionibus dandis coram Officialibus
~~Sue~~ Regiminis

Platea purganda p Baiulos

Possessionibus non allibratis
allibrandis

Q

Quod propositi fiant p Cancellarium et quod DD.
Sex Sind: et Cam: non possint arengare

Quod propositi deliberentur

Quod partitio mittantur

Quod Camerarij non possint
expendere sine licentia DD. sex

Quod nullus possit renunciare offitio
nisi datis (?)

Quod servitio tenentur ha:
dentes (?) portitores in Sala maiori

Quod nullus condemnatus officio
possit here officium

S

Salario Estimatorum R. n°

Sindicatu procuratoris et

Balista (?) Coi relaxanda R. n°

Liber Secundus

A

Arbitrijs et laudis

Alimentis prestandis mulieribus

A quibus causis appellari non licet

C

6v

7v

10v

Lib: I

De electione dominorum sex. Rub. ij

Dicimus statuentes nos statutarij predicti quod potestas
seu rector dicte terre teneatur et debeat de mense
aprilis congregari facere generale et speciale
consilium comunis et hominum terre predicte in pa-
latio dicti Comunis pena centum solidorum denariorum et
circulo iuramenti et in ipso consilio speciali
eligi faciat triginta bonos homines de dicta ter-
ra et eius districtu legales sciantes et fide dignos
et amatores instatus et dicti comunis videlicet duo
decim pro qualibet porta de quibus esse debeat sex
officiales quorum officium vocetur officium domi-
norum sex quorum nomina scribantur in cedulis hoc
modo videlicet in una cedula scribantur duo nomina
dominorum sex qui sunt de una porta et alij duo
de alia porta scribantur in alia cedula singula
qualibet cedula sint scripta duo nomina dictorum
officialium dicte cedule mittantur in saccolecto qui
saccheitus mittatur et stet semper in casetta dicti comu-
nis que casette semper serretur et stet in sacre-
stia eccle[sie] s[anc]ti francisci et apud guardianum dicte ecc[lesi]e
et sub eius custodia, Qui triginta sex boni homi-
nes eligantur in dicto consilio pro uno anno toto hoc
modo videlicet quod consiliarij speciales porte ver[...]
et porte monti[s] eligant et eligere debeat duodecim
bonos homines porte Burgi et consiliarij speciales
porte ver[...] et porte Burgi eligant duodecim
bonos homines porte [...] montis et consilia-
rij speciales porte montis et porte Burgi eligant duo-
decim bonos homines porte ver[...] et sic fieri de-
beat electio [...] singulis annis et aliter eligi
[non] fiat

Chiesa di San Francesco

De Imm[...]

12 [...]

eligatur electio non valeat nec teneat ullo mo
do quod nomina predictorum .... viginti sex virorum
mittantur in tribus sacchettis videlicet duodecim mittan
tur in uno sacchetto pro porta Montis, duodecim
in alio pro porta Vorzerij et duodecim in alio pro
porta Burgi et singulis duobus mensibus in con
silio generali et speciali communis dicte terre Potestas
seu rector predictus vinculo iuramenti teneatur
extrahere vel extrahere facere de dictis sacchettis
dictos officiales videlicet duos pro qualibet porta et
duret eorum officium duobus mensibus et semper
extrahantur officiales de dictis sacchettis quatuor
diebus ante principium eorum officij et vocentur domini
sex ut dictum est supra

De officio et arbitrio dominorum sex

Item statuimus et ordinamus quod dicti domini sex
habeant et habere debeant tale officium videlicet
quod sint et esse debeant semper super actatione mo
nitione fortificatione et reparatione dicte terre
Montis intus et extra et custodia ipsius terre
et super actatione fontium viarum puteorum murorum ci
sternarum et foveorum dicte terre et super omnibus que
spectant ad utilitatem honorem salutem commu
nis dicte terre Montis manutenere et conservare ha
nere dicti communis et bona et possessiones ipsius ille
sa et semper dare operam auxilium consilium et fa
vorem et domus communis dicte terre que olim fuit
domini Ranerij perpetuo sit dicti communis et ad aliorum
manus nullatenus possit quomodo nec de cetero
permittere ut alteri alienetur nec permittatur sed semper
operari ut dicta domus pro dicto communi illesa remaneat

et nec

et nec proponere nec proponi facere mentionem
expresse in arenga seu consilio dicti comunis
aliquid contra hoc capitulum qui domini sex in
principio eorum officij teneantur et debeant iurare
predicta omnia et singula observare et inviola-
biliter observari facere et ipsa inmodo promit-
tere sindico seu cancellario dicti comunis pro
ipso comuni recipienti quod iuramentum et que
promissio scribantur et scribi debeantur per ipsum
cancellarium seu notarium reformationum dicti
comunis et si secus fecerint vel consenserint
predicti aliqua vel pro eius reformationis dicte domus
unusquisque promittat solvere dicto
comuni libras ducentas denariorum sub obligatione
omnium eorum bonorum et hoc capitulum totum dictus
cancellarius in consilio dicti comunis legere te-
neatur semper quando dicti domini sex extrahun-
tur de sacchettis et predictam promissionem ab eis
recipere teneatur antequam eorum officium incipiant.

Item quod dicti domini sex teneantur et debeant semper et con-
tinuo seu annuatim in festo sancte Marie de mense
Augusti expendere de introitibus et redditibus de introitibus
hospitalis colecti pro officio et obsequio a-
nime domini Lorenzii qui dictum hospitale et pa-
latium eius posuit in dicta terra videlicet in castro ve-
teri in manibus et dominio atque sub protectione
solvit dicti comunis libras quinque denariorum sub pe-
na librarum decem denariorum pro quolibet dictorum domi-
norum sex in qua pena potestas teneatur ipsos pu-
nire et condennare post quadraginta dies a dicto festo
computandos

computandos sub pena librarum centum denariorum in
suo sindicatu solvenda

Quod proposite fiant per cancellarium
et quod domini sex sindici et came
rarii non possint arengare

De officio et arbitrio dominorum sex
Rub. iiij

Item statuimus et ordinamus quod domini sex omnes
et singulas eorum propositas in consilio generali
proponendas proponi faciant in dicto consilio
per cancellarium dicti communis vel potestatem et
non per alium et quod ipsi domini sex sindicus gene
ralis vel cancellarius dicti comunis vel aliquis
eorum non possint aliquid consulere vel arengare
super dictis propositis durante eorum officio et si
quis eorum contrafecerit in predictis vel aliquo
predictorum puniatur in solidis viginti denariorum
et nihilominus dictum consilium et arenga non ad
mittatur immo sit ipso iure nullum et nulla

Qualiter proposite deliberentur
Rub. v

Item statuimus et ordinamus quod nulla propositum fieri
possit nec mitti in consilio dicte terre possit nisi de
liberetur per dominos sex antequam incipiatur pulsari
campana comunis ad ipsum consilium et sine vo-
luntate dictorum dominorum sex vel duarum partium in
concordia et sine presentia et voluntate domini po
testatis vel rectoris et quod domini sex predicti non possint
nec debeant aliquid proponere vel proponi facere in

consilio

in consilio generali uel speciali et aliquibus ex
pensis communis faciendis predicte communia
tribus libris supra nisi prius deliberetur per duo
decim bonos homines maioris libre et si
proponeretur per dictos dominos sex sine volun
tate duodecim maioris libre talis propositio
non valeat nec teneat ullo modo. Sed puniatur
dicti domini sex et quilibet eorum qui consen
tient dicte proposite per potestatem uel recto=
rem in solidis centum denarios communi commun
toni aplicandorum

Qualiter partita mictatur Rubrica 6

Item statuimus et ordinamus quod potestas uel rector dic
te terre cinculo insamenti faciat per cancellarium uel
notarium reformationum dicti communis mitti omnem
partita facienda uel mittenda super quibuscumque
expensis faciendis per ipsum commune que non sunt
determinata per commune uel per statuta ipsius
communis et super omni alio negotio ad bussolas
et pallottas tam in consilio generali quam in alia
adunantia dicti communis quacumque de causa facta
uel facienda ita quod quicumque voluerit quod aliqua
expensa fiat per dictum commune mittat eius pal
luctam in bussula alba del sic. Et qui nolue
rit mittat eius palluctam in bussula Rubra del
non. Et omnia partita vinci debeant per duas
partes consiliariorum in dicto consilio existentium. Et
omnia alia partita vinci debeant per maiorem
partem consiliariorum in dicto consilio existentium

Alio modo

Sib:

Alio modo partita mittin(d) debeat et si mittantur nō ualeat Nec id quod reformaretur dicta formam non seruato, et q(uod) sup(er) quolibet partito mittendo debeat formaliter et diuisim p(ro)p(o)s(itum) uinci uel p(er)dicti aliter non ualeat et plura partita simul mittind(a) possint nisi unū tantum.

De electione consiliariorum etc. ca. 1

Item statuimus et ordinamus q(uod) Potestas et rector dicte terre et Dni sex qui pro tempore fuerint p(er) totum mensem aprilis teneatur et debeat tempore eorum regiminis et officij facere congregare consiliū in palatio dicti comunis et in ipso consilio eligi quadragintaocto consiliarios v(idelicet) sexdecim p(ro) qualibet porta quor(um) esse debeant uiginti quatuor generales et uiginti quatuor speciales de dicta terra s(ancti) Mo(n)tomi et eius destrictu Qui consiliarij eligantur hoc modo v(idelicet) q(uod) consiliarij ueteres speciales eligant nouos consiliarios et consiliarij noui speciales noui eligant generales et consiliarij porte montis eligant consiliarios porte montis et consiliarij porte berzenij ueteres eligant consiliarios dicte porte berzenij et sic faciant illi porte Burgi et duret officium dictor(um) consiliarior(um) uno anno Qui noui consiliarij teneantur et debeant in principio eor(um) officij eor(um) officiū iurare bene et legaliter exercere et consulere et consentire solum factis utilibus dicti Comunis et aliter non bona fide sine fraude remotis odio amore

De cena habenda in festo Beati Jo: Bap(tis)te

Mno

De cera habenda in festo beati Jo: Bapt: Rub: ca 8.

Item statuimus et ordinamus quod omnes consiliarij specia
les et generales dicti comunis habeat et habere
debeat de havere et bonis dicti comunis in festo
beati Jo: Bapte de mense Junij pro quolibet eorum unum
candelottum de cera unius libre et quilibet domi
norum sex unum candelottum unius libre cum dimi
dia et dominus potestas unum candelottum cuiuslibet
cere Vicarius autem et cancellarius et camerarius
et quilibet eorum habere debeat unum candelottum
unius libre et si camerarius fuerit unus de consi
liarijs habeat tantum unum pro consiliario et ca
merario et non plures et potestas teneatur facere
inquisitionem seu resignam omnium consiliariorum sub
vinculo iuramenti quorum siqui vel aliquis de
erat seu deerit vel ad minus unus de sua domo
et familia pro eo solvat in comuni pro cuiusque
statura et pena solidos decem et talis consili
arius deficiens vel unus de familia domo sua ut
dictum est petere non possit candelottum nec eidem
dari debeat. Quos candelottos supradictos Potestas domini
sex consiliarij Vicarius et cancellarius et camerarius
et quilibet eorum portare debeat accensos in vigi
lia dicte festivitatis ad plebem sancti Gregorij et in
festo nativitatis domini nostri Jesu Christi sicut videbitur
et predicta dictus potestas teneatur executioni
mandare vinculo iuramenti

De his qui esse non possunt de consilio nec ha
bere consilium. Rub: cap 9

Item statuimus et ordinamus quod nullus forensis qui non ha
bitaverit in dicta terra Montonis per annos quadraginta

vel eius

10:
15v

uel eius curia uel aliquis alius de dicta terra qui non fuerit alibratus et acatastatus in catastris co-munis dicte terre et nullus qui sit minor uiginti annis nec etiam ulla persona ecclesiastica possit nec debeat aliquod officium habere in dicta terra pe-na solidorum centum den. et similem penam solvere teneatur ille qui talem elegerit quam penam potestas predictus teneatur solui facere in communi sine aliqua condemnatione in scriptis facienda uinculo sui iuramenti.

De his qui ad officium consiliariorum eligi non possint Rub. X

Item statuimus et ordinamus quod pater non possit eligere filium de consilio nec filius patrem nec frater fra-trem carnalem uel consobrinum in una domo simul habitantem sub pena XL. solidorum den. quam penam potestas exigat pro communi tam ab electo quam ab eligente et nichilominus talis electio non ualeat nec teneat

De electione cancellarij seu notarij Reformationum Rub. XI

Item statuimus et ordinamus quod potestas teneatur eligi fa-cere in generali consilio dicte terre unum ex notarijs dic-te terre Montoni qui uocetur cancellarius dicti communis et durent eius officium per unum annum et deinde in posterum ad beneplacitum consilij generalis qui qui eligi debe-at per partitam ad breuia et teneatur et debeat dictus can-cellarius omnes et singulas propositas et reformationes et omnes et singulas alias scripturas ad dictum officium spectantes necessarias et occurrentes durante suo officio in libro reformationum dicti communis et quaslibet

alias scripturas

alias scipturas publicas uel privatas in dicto
Comuni oportunas et scriber omnes et singulas
rationes introitu et exitu dicti comunis in registro
dicti comunis sub pena perditionis sui salarii et
dictu librum reformationum teneatur dictus cancel
larius et debeat finito suo officio in generali co
silio assignare et reddere publicatum Camerario Comu-
nis dicte terre etiam teneatur scriber et publicare
omnia et singula necessaria et oportuna dicto
Comuni et que in ipso Comuni fierent durante tem
pore dicti sui officij et teneatur dictus cancellarius
esse et sit notarius Camerarij dicti Comunis et scri
bere omnes introitus et exitus dicti Comunis et teneatur
scriber libros dationum imponendorum in dicto Comuni du
rante eius officio et habeat pro qualibet libro da
tionum solidos quadraginta den. et habeat pro eius sala
rio pro uno anno libras duodecim denariorum et soli
dos uiginti denariorum in dicto anno pro cartis cera et
atramento pro libris uero dationum reformationum et regi
stri habeat et haber debeat cartam oportunam a di
cto comuni

De electione Camerarij R.ca 12

Item statuimus et ordinamus quod potestas et rector dicte ter
re teneatur et debeat dicto tempore electionis dictorum
consiliariorum videlicet de mense aprilis eligi facere tres bonos
homines in consilio speciali qui esse debeant camerarij
dicti comunis dicte terre Montoni et eorum nomina mit
tantur in sachetto scripta in cedulis qui sachettus mit
~~potest~~ ponatur in cassetta Comunis que est in sacrestia et
apud guardianum ecclesie s. francisci de dicta terra et eliga
tur dicti Camerarij quemadmodum eliguntur dni. sex su
pradicti et durar debeat eorum officium per unum annum et non

plus

plus et habere debeat quilibet camerarius a dicto comuni pro suo salario pro toto dicto tempore libras quinque denariorum et non plus

De officio dicti Camerarij Rubrica 13

Item statuimus et ordinamus quod omnes condemnationes et deposita solvi debeant pro dicto Comuni Camerario dicti Comunis et non alteri, et quilibet camerarius teneatur facere duos libros silicet unum de introitibus et alterum de exitibus in quibus cancellarius dicti Comunis scribere debeat dictos introitus et exitus et non alius et teneatur dictus camerarius de sex mensibus in sex mensibus et plus ad requisitionem dominorum sex civis vel ratiocinatoribus dicti Comunis de dictis introitibus et exitibus reddere rationem et finito tempore dicti sui officij teneatur dictus Camerarius ambos dictos libros introitum et exitum dicti Comunis autenticos et publicatos resignare in consilio generali sub pena solidorum centum denariorum

Quod Camerarij non possint expendere sine licentia dominorum sex Rubrica 14

Item statuimus et ordinamus quod camerarius dicti Comunis non possit aliquod expendere vel solvere de bonis et introitibus dicti Comunis nisi tantum usque in quantitatem solidorum viginti pro qualibet vice sine expressa licentia dominorum sex omnium in concordia existentium vel consilio generali quos viginti solidos et solvere non possit sine licentia et mandato dictorum dominorum sex vel saltim domini potestatis exceptis quantitatibus debitis fratribus minoribus et pro cerce plebis et aliarum eclesiarum dicte terre et pro salarijs officialium dicti Comunis in statutis expressis

De electione sindici

De electione sindici generalis et eius offitio Rubrica ca 15

Item statuimus et ordinamus quod in consilio generali dic-
ti comunis eligatur unus qui sit sindicus generalis
dicti Comunis ad omnia et singula faciendum gerendum et
exercendum que utilia et necessaria noverit dicto Co-
muni et ad promittendum solvendum et recipiendum et quie-
tandum et ad videndum et inveniendum omnia iura dicti Comunis
et ad faciendum et operandum quod nemini de dicta terra vel
aliunde fiat aliqua iniuria seu iniustitia per potesta-
tem dicte terre vel eius vicarium et ad revidendum non
alibratos in libris et catastris dicti Comunis et libras personarum
deficientes et quibus non solverentur datia in dicto Comu-
ni et ad ipsos scribi faciendum in dictis libris et catastris
ut noverit expedire et ad faciendum solvi dicto Comu-
ni datium non solutum. Et similiter omnes haben-
tes possessiones in dicta terra et eius territorio vel
domum circa terram vel hortum vel aliquod aliud
in bonis qui non fuerint alibrati vel acatastati
in dictis libris et catastris dicti Comunis et eis et cuilibet
eorum [illegible] et extimationem facere secundum bonorum et posses-
sionum quas habent et ad faciendum eis libram pro persona
si non haberet aliquid in bonis pro adiuvando dicto Comuni
pro expensis factis et fiendis per dictum Comune. Et in
predictis scripti et alibrati vel aliquis eorum predicta facere recu-
saverit non audiatur in civilibus nec in criminalibus per
potestatem et rectorem dicte terre. Qui sindicus eliga-
tur et eligi debeat quolibet anno de mense aprilis et
duret eius officium per unum annum et teneatur et debeat
de gestis et administratis per eum de sex mensibus in
sex menses et plus ad voluntatem et mandata dominorum sa-
et habeat et habere debeat solidos quadraginta denariorum
pro eius salario pro dicto anno. Qui quidem sindicus in
principio sui officii teneatur et debeat facere inventarium

omnium res

omnia ne[c]non libros, pannos, calicem et argentia atque omnium massaritias eccl(esi)e S(anc)ti Francisci de dicta terra et omnium massaritiarum et iurium hospitalium dicte terre et omnium massaritiarum et iurium dicti Comunis et videre inventaria sui precessoris et quicquid defecerit in eo reperire et habeat et habeat plenum et generalem mandatum in omnibus que tenderent ad honorem utilitatem et bonum statum dicti Comunis et sit publicus et generalis administrator ac negociorum gestor dicti Comunis et si in predictis vel aliquo predictorum fuerit negligens solvat de facto in comuni solidos centum denariorum pro tali negligentia. Dicimus et quod dicta inventaria scribi debeat per cancellarium dicti Comunis sine aliquo salario vel mercede sub dicta pena

De electione trium sindicorum generalium et eorum officio Rubrica 16

Item statuimus et ordinamus quod potestas et rector dicte terre teneatur in principio sui officij vinculo iuramenti eligi facere in consilio generali vel speciali dicte terre tres sindicos bonos homines videlicet unum pro qualibet porta quorum officium duret sex mensibus et non plus nisi per consilium generale in dicto officio reformarentur pro alio semestre qui sindici et quilibet eorum debeat esse intus de dicta terra et non de comitatu et destrictu Et eligatur predicti sindici secundum modum et electionem dominorum sex et mittantur in sachetto Qui sindici habeat tale officium videlicet quod observari faciat omnia et singula statuta ordinationes et reformationes Comunis dicte terre Montoni sicut sindicus generalis dicti Comunis quibus dictus potestas teneatur seu debeat facere predicta statuta et ordinationes ad omnem eorum requisitionem et voluntatem et ipsa observare et observari facere secundum ipsorum tenorem et si per dictum potestatem et eius

vicarium

uicariu fuerit contrafactu et ad emendane sint possit
dicti Sindici inferre pena dicto potestati decem librarum
den. p dicto comuni In quam pena dicti Sindici
similiter incurrant si in predictis fuerint negligentes
teneantur et dicti Sindici semper interesse impositio
ni datiorum et collectarum dicti Comunis et assignatio
ne debitorum dicti Comunis et uidere et curare ita
et taliter q nemo recipiat iniustiam a dicto potesta
te uel vicario sed unus quisque percipiat quod est suum

De his qui non possunt esse Sindici nec
Dni Sex Rca 17

Item statuimus et ordinamus q nullus possit esse sin
dicus generalis nec sindicus super statutis nec unus
de numero et offitio dnorum sex dicti Comunis terre
Montoni qui non habeat libram ad minus uiginti
quinque librarum denarum in dicta terra, et si eligeretur
eius electio non ualeat nec teneat ullo modo et
nihilominus acceptans ~~tale officium~~ dicti officium et eligens
et quilibet eorum puniatur in solidis centum dicto Co-
muni

De Consilio sindico generali et duodecim
de maiori libra congregandis ad in
stantiam Dnorum Sex Rca. 18

Ite statuimus et ordinamus q potestas et rector predictus ad
instantiam et petitionem dnorum sex et similiter sindici
generales dicti Comunis teneantur et debeant facere
congregare consilium speciale et generale dicti Comu
nis Item duodecim de maiori libra Item officiales
super registro sub uinculo iuramenti

De fortibus et his actandis Rca 19

Item statuimus et ordinamus q potestas et rector predictus
uinculo iuramenti teneantur et debeant facere actari
quam

quam melius poterit omnes fontes puteos cisternas et vias et stratas expensis eorum quibus crediderit convenire

De electione officialium super abundantia et victualibus 20

Item statuimus et ordinamus quod potestas et rector predictus sub vinculo iuramenti teneatur et debeat in principio sui officij eligi facere ad breviam in consilio dicti Comunis officiales super victualibus silicet unum pro qualibet porta qui officiales possint et debeant modum et ordinem imponere fornarijs pizzicarolis et vendentibus panem vinum oleum salem carnem et omnia alia victualia quorum officium duret ~~duret~~ sex mensibus et de sex mensibus in sex menses eligantur modo predicto Qui officiales infra quartam diem post dictam eorum electionem teneantur et debeant ordinare et informari de modo et ordine imponendo et observando super predictis victualibus semel et pluries prout eis videbitur convenire et contrafacientibus possint imponere penam et quod per predictos officiales ordinabitur valeat et teneat et executioni mandetur per dictum potestatem vinculo iuramenti salvo quod ad dictum officium non possit eligi aliquis fornarius tabernarius pizzicarolus vel qui carnes ad minutum vendiderit et si eligatur non valeat electio

De electione vialium et eorum officio Rub. 21

Item statuimus et ordinamus quod potestas et rector predictus teneatur et debeat de mense maij annuatim eligi

facere

facere in consilio generali pro toto anno duos bonos
homines pro qualibet porta ita quod quilibet duo an
dant per suam portam qui officiales sive eorum quilibet
pro sua porta habeant potestatem arbitrium et baliam
actandi facere omnes et singulas vias et stratas
publicas et vicinales terre Montoni et eius districtus
que essent aptande et reparande. Qui officiales te=
neantur et debeant recuperare et reinvenire
terras occupatas in viis publicis et vicinalibus
et aliis locis dummodo de ipsa occupatione proba
tum fuerit per duos testes legitime et teneantur
diffinire et terminare ipsas vias et stratas termi
natione eorum et dicta terminatio facta per dictos
officiales non possit removeri nec tolli ullo
modo, et de predictis et quolibet predictorum dicti offi=
ciales et potestas possint inquirere publice et
privatim et habeant et habere debeant ipsi et quili
bet eorum pro eorum salario a dicto Comuni solidos
decem denariorum

De electione registrariorum et eorum officio Rubrica 22

Item statuimus et ordinamus quod dictus potestas seu
rector in principio sui officii vinculo iuramenti
teneatur et debeat eligi facere tres bonos homi
nes fideles et sufficientes qui habeant et ha
bere debeant eorum libram ad minus centum librarum
scilicet unum pro qualibet porta quorum electio fiat
prout fit electio dominorum sex quorum officium du
ret uno anno qui sint et esse debeant super regestro
dicti Comunis. Qui officiales habeant tale officium
scilicet quod scribi faciant per notarium qui fuerit po
situs per eos omnes expensas que fient in comuni per
ordinem

p ordinē et causas declarar et specificare et recipere
ratiōnē a datialibus Communis seu qui datiū aliquod
una cū dominis sex imponetur et ipsos datialis exa-
minare et rationes sūmare quas collegerint re-
cipere libras portare videre et corrigere et sūmare
put fuerit utile pro comuni et eis videbitur co-
venire et et ratiōnē officij introitus et expensas
recipere a sindicis generalibus et specialibus a
camerarijs Comunis pdicti quolibet mense et
a omnibus et singulis provenientibus ad manus
eorum et havere comunis et et expensis p eos vel
alterum eorum quocumque modo factis et generaliter
recipere teneatur et debeat ratiōnē administrationis
officij introitus et exitus et expensarum quolibet of-
ficiali comunis pdicti qui receperint habuerint
vel expenderint aliquid pro comuni aliqua ratiōne
vel causa et ipsas ratiōnes declarar providere fa-
cere vel sūmare et recipere a dictis officialibus qui
qui recepte fuerit ita et taliter q dictū Comune
aliqualiter non ledatur

De scriptoribus danedis coram officialibus sup Registris Rla 23

Item statuimus et ordinamus ad hoc ut fraus nō possit
comitti aliqualiter in Comuni q sindicus genera-
lis et quilibet alius et terra sive Curia Motonigui
iverit vel steterit in servitium dicti Comunis
et pro factis dicti Comunis vel fecerit aliquas
expensas p dicto comuni teneatur et debeat
infra quartum diem proxima ventura a die
facti servitij vel factarum expensarum computandū as
signare et scriptionē dare corā officialibus sup registro
et hoc idem facere teneatur dictus sindicus et quilibet
alius qui acquisiverit aliquā quantitatē pecunie pro
dicto

dicto Comuni et declarare qua provisione sive ser
vitio et a quibus acquisiverint et quo die et mense
et si hoc et faciat quam instrumenta promissionum promissio
nis vel refutationis appareret que sibi restituta fu
erint cancellata atque assignari non possit et dicti
registrarij non possint nec debeant recipere nec
admittere aliquam petitionem alicuius servitij nec
expensarum vel denariorum ab aliqua persona nisi infra
dictum terminum et si susceperint vel admiserint
talis assignatio vel petitio non valeat ullo modo et
teneantur et debeant dicti registrarij solvere de eorum
propria pecunia et satisfacere talibus dantibus dictas
petitiones sive assignationes post dictum terminum sic
admiserint salvo quod si dicti dantes dictas petitiones
habuerint legitimas excusationes et quibus probari
debeat per duos testes idoneos qui registrarij tene-
antur et debeant dictas assignationes et petitiones
que porrigerentur coram eis scribi facere in libro
dicti Comunis per eorum notarium et scribi facere in
dicto libro diem porrectionis petitionis seu assi-
gnationis et diem facti servitij et expensarum et
denariorum acquisitorum ita quod bene et evidenter ap-
pareat quod dicta petitio sive assignatio facta fuerit
in termino predicto et hoc capitulum legatur dictis
registrarijs per vicarium seu cancellarium dicti Comu
nis quando intrant eorum officium et ipsum teneantur precise
et inviolabiliter observare et teneantur dare fide-
iussores et teneantur dare fideiussores pro uno
pro quolibet eorum de observando predicta et
quod potestas et rector predictus una cum dominis sex
dicte terre finito tempore dictorum registrariorum infra
decem dies tunc proxime venturos teneantur
examinare et sindicare et recipere rationem omnia

et singula

et singulos que fecerint in eorum officio et si ipsos invenerit deliquisse condenarum in pena supradicta et c in centum solidos denariorum Comuni dicte terre et si potestas et rector dicte terre erit negligens in predictis solvat et eius salario dicto comuni libras decem denariorum et Domini sex si in predictis consenserint solvat dicto Comuni pro quolibet solidos centum denariorum et hoc statutum banniatur semper in principio officij potestatis et dictorum registratorum ad hoc ut sit omnibus manifestum Quod Bannimentum dictus potestas fieri faciat sub pena solidorum quadraginta denariorum pro qualibet vice qua fuerit contrafactum

De electione duodecim de maiori libra et eorum officio Rubrica 24

Item statuimus et ordinamus quod potestas predictus de mense aprilis eligi faciat in consilio speciali dicte terre duodecim homines sufficientes et idoneos de maiori libra qui sint et esse intelligantur habentes eorum libram a centum solidis supra quorum electio fiat prout fit electio dominorum sex videlicet quatuor pro sen de qualibet porta et duret eius officium per unum annum Qui duodecim de maiori libra et Domini sex nullam propositam facere possint vel proponere a tribus libris supra nisi omnes ipsi vel duae partes ipsorum ad minus essent in concordia et si proponeretur non valeat nec teneat ullo modo

De electione Baiulorum Rubrica 25

Item statuimus et ordinamus quod dictus potestas terre Medoni teneatur et debeat eligi facere duos Baiulos quorum unus sciat pulsare tubettam et durent in officio uno anno et qui fuerint electi cogantur acceptare dictum officium et teneantur dare fideiussores idoneos de faciendo et exercendo bene et legaliter eorum officium et restituendo omnia et singula pignora et terras que ad ipsorum manus pervenerint ratione dicti eorum

officij

officij quibus Baiulis et cuilibet eorum donetur per dictum comune et dnos sex qui ad tale officium pro tempore fuerint unum birettum panni coloris rubei et albi pretij ... aut decem pro quolibet bireto et habere et pecunia dicti Comunis in festo sancti Jo: Baptiste de mense Junij

Quod nullus possit renunciare officium sibi datum Rubrica 26

Item statuimus et ordinamus quod nullus montanesis uel de eius curia qui fuerit electus uel nocatus ad aliquod officium per Comune dicte terre possit nec debeat dictum officium renuntiare et si renuntiauerit teneatur soluere dicto Comuni nomine banni solidos centum denariorum Immo quilibet electi ad aliquod officium teneatur et debeat iurare dictum eorum officium bene et legaliter facere et exercere bona fide et sine fraude remotis odio amore etc.

De Cereo portando in festo sancti Jo: Baptiste ad Ecclesiam Plebis Rubrica 27

Item statuimus et ordinamus ad honorem et laudem Beati Jo: Baptiste et Sanctorum Gregorij et Blasij patronorum et defensorum Comunis et hominum dicte terre statuti quod potestas qui potestas ... rector dicte terre de mense Junij teneatur fieri facere expensis dicti Comunis unum cereum de cera in quantitate uiginti librarum cere sicut consuetum est ita quod in festo sancti Johannis de mense Junij ipse cereus portetur ad ipsam dictam ecclesiam plebis sancti Gregorij et di dicta terra per potestatem et rectorem dnos sex et consiliarios dicti Comunis dicte terre et ibidem per eos offeratur et camerarius dicti Comunis teneatur et debeat fieri facere dictum cereum ab hominibus fidedignis

De cereo dando ecclesie sancti franc: de festo sancte marie ... Rubrica 28

Item statuimus et ordinamus ad honorem et reuerentiam Beate

marie

22
21v

Marie Virginis quod potestas sive rector dicte terre teneatur fieri facere expensis dicti Comunis et mense Augusti unum Cerdum et Cerea. Candelis de cambilias cere qui portetur in vigilia festi S.te Marie et dicto mense Augusti ad ecclesiam et locum S.ti Francisci et dicta terra et ibidem offeratur pro dicto Comuni

De elemosina fratrum S.ti Francisci Rubr. 29

Item statuimus et ordinamus quod potestas et rector dicte terre teneatur et debeat dari facere de bonis dicti Comunis fratribus loci S.ti Francisci et dicta terra Montoni annuatim guardiano fratrum loci S.ti Francisci Montoni aut eorum procuratori in mense Augusti pro indumentis fratrum dicti loci triginta libras denariorum et pro reparatione dicti loci libras decem denariorum aliquo non obstante et teneatur ipsum locum et fratres defendere et manutenere conservare et augumentare et omnes lites et questiones eorum ad ipsorum vel procuratoris eorum differre et terminare summarie et expedite sine strepitu forma et figura iudicij sola facti veritate inspecta.

Qualiter servitia teneantur habentes possessiones in Curia Montoni 30

Item statuimus et ordinamus quod quicumque habuerit possessiones vel steterit in terra Montoni vel locis de districtu teneatur facere omnia servitia et factiones dicti Comunis et solvere datas et collectas imponendas in dicta terra per appasatum sicut faciunt alij Castellani et homines dicte terre et quicumque predicta facere recusaverit non debeat nec possit habere aliquod officium in dicta terra et si haberit removeatur ab ipso. Si autem in suis bonis aliquod damnum daretur scilicet incendium rapina tagliamentum furtum vel guastum vel aliquod aliud damnum Comune dicte terre ad emendatione aliquam eidem non teneatur et pro predictis et quod custodes secreti non possint de bonis ipsorum aliquem damnum dantem denuntiare nec accusare et si accusaverint eorum accusatio nullatenus admittatur.

De assignatione

I

De assignatione librorum in fine officij Potestatis Ru.ca 31

Item statuimus et ordinamus quod potestas et rector predictus omnes suas scripturas et suos in officio factos quas habuerit quatuor dies ante exitum sui officij dare et assignare debeat comuni Camerario Comunis dicte terre ligatos et sigillatos sigillo dicti potestatis et sigillo dicti Comunis Qui Camerarius teneatur et debeat incontinenti ipsas scripturas et libros sic ligatos et sigillatos reponere in scrineo sive cassa dicti Comunis existente in ecclesia Sancti Francisci fratrum minorum de dicta terra et permittat dictos libros et scripturas ibidem stare usque ad adventum alterius rectoris Et teneatur dictus potestas facere inventarium de omnibus suis libris et scripturis et dictum inventarium legere in consilio generali et in ipso assignare omnes processus pendentes sub pena librarum decem de suo salario in suo sindicatu retinendo

De Salario Admassariorum Rub.ca 32

Item statuimus et ordinamus quod admassatores missi pro facto dicti Comunis habere debeant pro quolibet eorum et quolibet die si iverint pedestres soldos quindecim denariorum Si iverint equestres soldos viginti denariorum et si mittentur admassatores ad petitionem specialis persone ne nisi expensis petentis Qui admassatores habere debeant ab illa speciali persona illud salarium quod datur a dicto Comuni et non plus

De Sindicatu Potestatis et Balista Comuni relaxanda Rub. 33

Item statuimus et ordinamus quod potestas et rector dicte terre teneatur et debeat tribus diebus completo suo officio stare in dicta terra ad sindicatum et sindicus generalis dicti Comunis teneatur eum sindicare et examinare de omnibus et singulis rebus que admaneret eius per ... nerint tempore sui regiminis et de omnibus et singulis que gererit et exercuerit in dicto eius officio Qui sindicus teneatur

teneatur et debeat satisfacere fieri omnibus et singulis
personis a quibus aliquid iniuste et contra rationem acce
pisset vel abstulisset et predicta dictus sindicus bis vel
faciat tribus vicibus per dictam terram et plus et mi-
nus prout sibi videbitur et placebit Qui potestas ab
solvi non possit nisi in consilio generali et nisi pri
mo reddiderit rationem de omnibus que gesserit
in dicto eius officio et quod omnes volentes porrigere
aliquam petitionem vel aliquid petere dicto potesta-
ti vel eius officiali aut familio teneatur ipsam
petitionem porrigere infra secundam diem post exitum
eius officij alio vero die dictus sindicus teneatur
dictum potestatem officialem et familiam eius absol
vere prout de iure noverit convenire Qui pote
stas teneatur et debeat in fine sui officij et sin
dicatus relaxare dicto Comuni unam Balistam cum Cin
gulo valoris librarum decem et si in destigna
verit dicta balistam et cingulum dicti valoris et esti
mationis Sed voluerit pro precio relaxare dicto Comuni exsti
matione in pecunia numerata solvat et solvere
teneatur dicto Comuni duplum dicte quantitatis de qui
bus ematur duo vel una Balista pro tempore assi
guanda per potestatem dicte terre Sens videantur
et eximentur per dominos sex et sindicum generalem dicti
Comunis et si invenerint esse minoris precij et extimationis
faciat supleri in pecunia pro residuo sub pena dicti
domini sex et sindico decem librarum pro quolibet eorum
et facto dicto Comuni auferendarum

De Platea purganda per Baiulos Rub. 34

Item statuimus et ordinamus quod potestas dicte terre teneatur et
debeat purgari facere per Baiulos dicti Comunis singulis diebus
sabbati plateam Comunis predicti et palatium eiusdem Comunis et scalas
lapideas existentes ante dictum palatium sine aliqua merce
de vel salario maxime tempore estatis sub vinculo sui
iuramenti

De exemptione

De exemptione et franchisia atque promissione forensium Rub. 35

Item statuimus et ordinamus quod omnes et singuli forenses volentes habitare in dicta terra et iurare castellantiam sint et esse debeant exempti et liberi ab omnibus oneribus angariis et factionibus personalibus per quinque annos continuos a die iuramenti talis forensis et promissionis continue habitationis predicte qui forenses ad requisitionem sindici generalis dicti Comunis teneatur et debeat iurare et iurando promittere ipsi sindico recipienti vice et nomine dicti Comunis continuo se cum eorum familia et proprio habitare in dicta terra vel eius curia et non ~~discastellare~~ discastellare sine licentia et voluntate dicti Comunis et hominum dicte terre sub pena librarum vigintiquinque denariorum dicto Comuni solvendorum.

De mensuris bancorum artificum Rubrica 36

Item statuimus et ordinamus quod omnes et singuli volentes facere aliquas bancas in platea vel stratis publicis ante eorum domus vel stationes proprias vel adducere eas eas facere teneantur et debeant ad mensuram ad mensuram latitudinis unius pedis cum dimidio et non maioris sub pena viginti solidorum pro qualibet banca et pro quolibet contrafaciente et nihilominus illud plus removere teneatur et idem dicimus et omnibus et singulis banchis factis ante compositionem presentium statutorum que infra unum assignandum eis per presentem D. potestatem si maioris forte fuerint mensura supradicta removeri et resecari debeantur usque ad dictam mensuram sub dicta pena super quibus possit per potestatem inquiri ex suo officio ad querelam cuiusque Banche vero platee sunt dictorum pe[...]clum

De lavatoriis in foveis comunis Rubrica 37

Item statuimus et ordinamus quod omnes et singule mulieres lavantes pannos in foveo Comunis extra portam [...]

et iuxta

26
23v

iuxta eastrum cassaram debeant habere banchettum de ligno super qua possint pendere pannos sub pena quinque solidorum den. et quilla ipsarum possit in dicto foro ponere aliquem lapidem nec super pendere pannos sub dicta pena. Super quibus potestas possit et teneatur inquirere sub vinculo iuramenti

De possessionibus non alibratis alibrandis Rubrica 38

Item statuimus et ordinamus quod si reperiantur aliqua possessio que posita esset in pertinentiis dicte terre Montoni et non esset scripta et allibrata in libro et catastro dicti Comunis uel de qua non fuerit solutum datium in dicto Comuni teneatur talis possidens illam alibrare facere secundum libras possessionum uicinarum et scribi facere in dicto catastro et solvere omnes collectas et datia imposita et imposita per libram in dicto Comuni pro toto tempore non soluto et etiam solvere in dicto Comuni tertium plus dicte quantitatis resolute et solute in dicto Comuni pro dicto tempore non soluto que omnia teneatur sindicus dicti Comunis fieri facere et exequi et demandari ac banniri facere tempore impositionis cuiuslibet datii sub pena uiginti quinque librarum denariorum

De his qui non possunt habere aliquod officium in Comuni Rub. 39

Item statuimus et ordinamus quod nemo qui non fuerit oriundus in dicta terra Montoni uel habitauerit ad minus in dicta terra per annos quadraginta continuos possit eligi nec habere aliquod officium in dicta terra et si electus fuerit ipso iure decernimus non ualere talem electionem et eligens et facto soluere teneatur in Comuni libras quinque den.

De credentiis non manifestandis per officiales Rub. 40

Item statuimus et ordinamus quod omnes et singule credentie imposite per dominos Sex et alios consiliarios dicte terre per potestatem dicte terre uel eius uicarium oculte et secrete teneantur

teneatur et nemini pandantur sine ipsius dni pote
statis licentia et si quis contra fecerit puniatur de
facto sine aliqua remissione in solidis centum de
nariorum et potestas teneatur inquirere et punire quem
libet contrafacientem in predictis sub dicta pena
volentes insuper quod talis manifestans dictas credentias
privetur statim suo officio et quod nullum officium
possit habere in dicta terra per decem annos tunc
proxime sequentes sed loco ipsius alter eligatur
per eius socios in dicto officio existentes et ad pro
bandum predicta sufficiant duo testes bone conditionis
et fame qui dixerint talem manifestantem tales
credentias suis propriis auribus audivisse manifestare

De mensuris et ponderibus adiustandis R. 41

Item statuimus et ordinamus quod mercatores pannorum lane
et lini et quilibet ~~alius~~ alii vendentes dictis pa
nis habeat et habere debeat passus et brachia ad
iustata et sigillata sigillo Cois dicte terre et quod mesure
et passus pannorum lane adiustari et adiustari debe
ant ad passus et mensuras dicti Cois que mesure se-
misire et mensure et passus pannorum lini adiustentur
et mesuras dicti Cois que sunt mensure Castellane
et quilibet vendens cum dictis passibus brachiis
et mensuris mensurare teneatur et debeat sub pena
quadraginta solidorum denariorum sine aliqua diminutione
cuilibet contrafacienti cuius quidem pene accusator
habeat quartam partem et teneatur secretus et
talis vendens non obstante dicta pena primum soluta
teneatur dare emptori mensuram debitam Super quo po
testas possit inquirere ex officio et delinquentes punire
in pena predicta et idem dicimus de belanciis ponderibus
et mensuris starrechijs et stateris quod nullus presumat ea
vel eas non aiustatas vel non sigillatas retinere et cum eis
ponderare sub dicta pena et si fuerit artifex et ea

vel eas

uel cas retinet in eius statione uel in eis uel aliqua
cas ponderare soluat pro qualibet belancia statera
uel marca aut pondere non iustis uel non sigillatis
soluat denarios centum Super quibus omnibus potestas
possit inquirere et delinquentes et facto iudicis penis
punire sine aliqua remissione ex suo officio et
ad accusam et denuntiationem cuiuscumque

De Mensuris et Ponderibus in Comuni habendis

Rub: 42

Item statuimus et ordinamus quod in comuni dicte terre sint
et esse debeant penes sindicum seu camerarium dicti comunis om
nia et singula pondera et mensure atque belancie
et pondera florenorum Nec non et mensure bladi
uini olei et salis et quarumcumque rerum mensurandarum
et ponderandarum cum quibus ponderibus et mensuris quilibet
libet possit et debeat suas mensuras et pondera
adiustari et adiustari facere et sigillare sigillo
comunis et quod quilibet uolens aliquid uendere ad pondus uel
mensuram teneatur mensurare et ponderare mensuris
suris et ponderibus adiustatis et sigillatis modo predicto
et quilibet artifex teneatur mensuras et pondera
pertinentia ad suam artem tenere adiustatas et stampatas
dicta stampa in eius camera siue statione non aliter sub
pena quinque librarum denariorum pro qualibet pondere seu
mensura non iustis aut stampatis ut dictum est Et qui
libet alter non artifex si contra fecerit predictis uel
aliquo predictorum condennetur in solidis quadraginta de
nariorum et in emendatione damni recipienti minus pondus
seu minorem mensuram Item dicimus statuen
tes quod mensure bladi dicti comunis et nove habeantur per dic
tum Comune nove cum ferro in medio super quo ducatur

rasura

insura qua mensuratur bladum que iuste tantum capiat quantum capiunt ille que sunt in comuni cum cum culmatura cum quibus quilibet vendens bladum mensurare teneatur ad penam solidorum quadraginta denariorum

Quod nullus condennatus pro falso possit habere officium Rub. 43

Item statuimus et ordinamus quod quicumque de dicta terra vel eius districtu fuerit vel erit condennatus pro falso non possit nec debeat habere aliquod officium in Comuni et quicumque elegerit aliquem de predictis ad aliquod officium in centum solidos denariorum qualibet vice puniatur et dicta electio nichilominus sit inefficax et inanis et Potestas possit inquirere ex suo officio contra quemlibet delinquentem in predictis

Incipit liber secundus super ordine Iudicio(rum) Civilium

Quoniam iustitia est constans et perpetua volu(n)tas ius suum unicuiq(ue) tribuens. Ideirco de Iustitia et de iure in presenti libro tractaturi. Statuimus et ordinamus nos statutarii supradicti scripti q(uod) in civilib(us) causis procedatur et iura reddatur unicuiq(ue) petenti per potestatem dicte terre Moto(n)i et eius Vicarium secundu(m) modum et ordine(m) infrascriptum et secundum capitula infrascripta

Qualiter citationes fiant in civilibus causis et de contumacia reo(rum)

Rub. 1.

Statuimus et ordinamus quod rector potestas ac Vicarius dicte terre Montoni teneatur et debeant ad petitione(m) creditor(um) petentium coram eis de debitis de quibus no(n) apparet instrumentu(m) vel preceptum a curia facere citari debitores hoc modo v(idelicet) si fuerit de mane citari debitor ad petitione(m) sui creditoris per bandum dicti communis q(uod) dicta die ante vesperas hora causar(um) in qua pulsatur campana dicti communis pro iure reddendo compareat coram potestate vel eius vicario responsurus de iure suo creditori. Si vero fuerit de sero citetur pro sequenti die personaliter vel ad domu(m) sue solite habitationis

32
26v

Lib.

habitationis quod dicta die ante tertias vel ante
vesperas compareat coram dictis officialibus resspon
suris de iure suo creditori et si reus non com
paruerit in termino prime citationis de ipso fac
te citetur alia vice perentorie modo predicto et in
ambabus citationibus modo predicto factis non
comparuerit pronuntietur contumax et habea
tur pro confesso et convicto et testibus superato
super tota questione vel repetita nisi legittimam cau=
sam excusationis sue contumacie habuerit in=
fra infrascriptum terminum faciendum et hoc idem
dicimus si fuerit debitum de quo petitio nar=
ratio intentio sive libellus prox porrectus fuerit
quod similiter citetur bis modo predicto que=
niat coram potestate vel eius vicario ad tol
lendum copiam et respondendum sive oppo
nendum dicte petitioni sive libello et si non com
paruerit in termino dictarum citationum habea
tur pro confesso et convicto de omnico et hoc
lo quod in dicta petitione seu libello contine
to quod nulla citatio fieri debeat ante productionem
petitionis sive libelli et si fieret non valeat ullo
modo et iure potestas vel eius vicarius contra
tales contumaces teneatur contumaciter procedere
ad petitionem creditorum et dari facere tenutam
talibus creditoribus de bonis eorum debitorum pro mensu
ra debiti declarati et pro expensis legittimis
primo mobilium secundo immobilium et tertio
nominum debitorum secundum iuris ordinem quam te=
nutam possit debitor recuperare infra quatuor dies

post quam

post q̄ accepta fuerit et hoc si assignauerit
fuisse legitime impeditum quare non potue
rit comparere in dicto termino et quo impedime
to stetur iuramento debitoris refectis tamen primo
expensis quibus non refectis et solutis nullatenus
audiatur ipsis uero refectis partes audiat diffi
niat et terminet dictas causas prout de iure uo=
uerit faciendum et si non comparuerit et refe
cerit dictas expensas ut sup(ra) teneatur recolli=
gere dictam tenutam contra se datam suo creditori
si ipsa tenuta data fuerit de re mobili infra
quindecim dies a die accepte tenute compu
tandos et si de re immobili infra triginta dies
et si infra dictos terminos dictam tenutam non recollige=
rit et satisfecerit suo creditori de re uel quantitate
petita et expensis legitimis fiat preceptum dicto
debitori quod infra hos dies rehabeat dictam tenutam
et si in dicto termino non recollegerit banniatur
in scalis palatij dicti comunis tribus uicibus et
tribus diuersis diebus si quis uult emere dictam
tenutam et plus offerenti detur. et si nullus com
paruerit qui ipsam tenutam emere uelit factis
dictis tribus bannimentis et elapsis dictis tribus
diebus detur et dari debeat dicto creditori in
solutum et pagamentum secundum extimatio=
nem fiendam per duos homines fidedignos eligen
dos per partes uel per actorem et potestatem uel
uicarium loco et nomine rei si reus nō ad=
fuerit si tenuta fuerit de re mobili si uero fuerit
de re immobili debeat extimari dicta tenuta per duos
uicinos rei siue contrade in qua sita est talis res data

in tenutam

34
27v

intenutam recepto prius iuramento ab dictis
extimatoribus de extimando dictam tenutam
bona fide et sine fraude qua extimatione
facta detur dicta tenuta actori in solutum et
pagamentum secundum extimatione factā
p duos extimatores pro mensura debiti declarati
et pro expensis legittimis et si dicta tenuta e
stimaretur plus q fuerit mensura debiti et ex
pensaς tunc id quod superierit dictus actor
restituere teneatur et debeat reo predicto et si
dicta tenuta non fuerit sufficiens detur sibi
alia tenuta sive pignus vel si non reperiretur
sufficiens in bonis debitoris facta discussione ha
beat licentiare contra pignorū possessores vel
nomina debitorum et in eis fuerit vel de residuo
reus remaneat debitor si de tenuta non suple=
uerit dicto creditori et supler non poterit et
renocatio tenute solum habeat locum in his qui
citati fuerint ad domū eoς solite habitatiō
nis vel alibi non in psonam citati vero psona
liter semel vel bis eoς tenutam recuperare
non possint sed cogantur realiter et psonaliter
ad libitum creditoris pro quolibet debito quā
documq petito vel cum libello vel sine et si
dictus debitor citatus fuerit contumax et nō
reperiretur de quo possit capi tenuta nec reperirē
tur pignorum possessores vel nomina debitoς
tunc ponatur in banno tanquam contumax per unū
ex preconibus dicti comunis mādato potestatis vel
vicarij in scalis palatij dicti comunis in quantitate

vel repetita

uel repertita et ex pensis de dicta terra Monto
ni eiusque fortia et destrictu in quo banno assigne
tur sibi terminus trium dierum perentorie ad com
parendum respondendum et fideiubendum de
stando iuri et iudicatum solvendo suo creditori
Qui reus contumax et bannitus predictus si
uenerit et fideiusserit modo predicto et
expensas reservaverit et solverit dicto suo cre
ditori revocetur dictum eius bannum et audi
atur et admittatur iura eius si valida sunt
in iure Et si non comparuerit in dicto termino
incurrat in dictum bannum et personaliter capi possit
et detineri

+ Insuper statuimus et ordinamus quod forenses citentur
et citari possint ad domum in qua hospitatus fue
rit uel solitus fuerit hospitari uel ad hospitium
dicte terre et in scalis palatij dicti communis alta
uoce et publice in presentia unius uel duorum
testium si personaliter reperiri non poterit uel
ad domum alicuius ubi suam citationem forte ele
gerit et ualeat dicta citatio in aliquo ex dictis
locis facta per baiulum dicti communis ac si facta
fuerit personaliter uel domui habitationis talis fo
rensis

De comparitionibus reorum et libellis
dandis Rub. 2

Item statuimus et ordinamus quod si citatus uene
rit in termino requisitionis offeratur ei libellus
si ~~fuerit porrectus~~ ab eodem fuerit porrectus
Super quo libello si fuerit porrectus a dicto
potestate assignetur ei terminus decem dierum

ad respondendum

uel respondendum et eo elapso lis contestetur per
partes uel per iudicem contestetur. pronuntietur
litem haberi pro contestata et pro contestata ha
beatur et si petitum fuerit de calumnia iuretur
et in causa procedatur ad sententiam secun
dum saluis et reseruatis omnibus exceptio
nibus dilatorijs declinatorijs et peremptorijs
et alijs quibuscumque que quae et post litem con
testatam opponi possunt et quibus potestas uel
vicarius simul usque ad finem cognoscere tenea
tur et si potestas uel vicarius pronuntiaue
rit diffinitiue super questione predicta intelligatur
lata sententia super exceptionibus dilatorijs et de
clinatorijs quibuscumque oppositis. si uero contin
gat super dilatorijs seu declinatorijs cognoscere
et pronuntiare non esse procedendum obstan
tibus exceptionibus uel nullum esse processum
quod saluum sit negotij principalis ius et integ
rum remaneat et idem intelligatur quan (et fiat)
do libellus porrigitur per procuratorem fiat
tamen et fieri debeat legittimatio mandati
per dictum potestatem uel vicarium ante
litem contestatam modo predicto si ante litem
contestatam contingat opponi contra manda
ta et facta litis contestatione dictus potestas
uel vicarius

uel Vicarius statim assignet terminum decem dierum ad minus utrique parti ad probandum in cuiuscumque In aliis uero certo dilationibus et terminis concedendis in processu dictarum causarum Potestas habeat et habere debeat et intelligatur et similiter Vicarius arbitrium et auctoritatem dandi et consignandi prout eis uidebitur et placebit considerata qualitate facti dummodo dilatio minus trium dierum non concedatur nec maior quinque dierum et predictum que probantur in causis scribantur in libro curie domini potestatis

De libellis dandis Rubrica

Item statuimus et ordinamus quod potestas et eius Vicarius possint diffinire et terminare omnes lites causas et questiones que uertentur coram eis a decem libris denariorum infra summarie sine strepitu forma et figura Iudicii et sine libelli oblatione cum iuramento creditoris et uno teste bone fame uel per iuramentum si actor uoluerit stare iuramento rei. A decem libris denariorum supra libellus narratio intentio sine petitio porrigatur et procedatur uia ordinaria si petitum fuerit a debitore et super ipso libello procedatur usque ad diffinitiuam sententiam ut postulat ordo iuris et secundum quod probatum fuerit

fuerit ita sententietur et terminetur per potestatem vel vicarium predictum fieri pro debitoribus suis creditoribus nisi creditor stare voluerit iuramento debitoris de eo quod sibi petierit modo predicto

De citatione heredum alicuius defuncti Rub. 4

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis civiliter agere voluerit contra heredes et bona alicuius defuncti ipsos heredes citari faciat et requiri per aliquem per aliquem ex baiulis dicti comunis hoc modo videlicet quod vel per baiolus ille qui ad citandum iverit vadat ad locum domus sive receptaculum ubi illi qui heredes fuerint habitare consueverint vel ad domum sive locum ubi dictos heredes crederit habitare et citando dicat publice et alta voce quod quicumque vult esse heres talis defuncti, vel eiusdem bona defuncti defendere veniat in termino trium dierum sibi per baiolum assignando se et dicta bona defensurus si poterit coram dicto potestate vel eius vicario a petitione illius qui eum citari fecit et responsurus super eadem ipsi actori per se vel legittimum responsalem in quo termino huiusmodi citationis si nemo comparuerit qui diceret aut vellet se esse heredem talis defuncti et pro eo respondere et se et dicta bona defendere a dicto actore petitione et contentis in ea dicto termino elapso per

preconem

preconem comunis banniari tribus diversis
diebus publice et alta voce ad scalas palatij
dicti comunis dicendo quod quilibet vult esse heres
talis defuncti et se et bona ipsius defuncti defendere
vel pro ipso herede aut heredibus respondere ve-
niat infra tres dies perentorie a die dicti banni
computandos coram dicto potestate vel eius vi-
cario ad suum responsurus actori et se et dicta
bona defensurus specificando semper nomen de
functi cuius heres sit et nomen illius qui ipsum
heredem citari facit In termino eius bannimen
ti si non comparuerit aliquis qui velit esse heres
et pro herede respondere et se et bona talis defun
cti defendere ad petitionem petentis et iure pro
cedatur per dictum potestatem vel vicarium contra
dictos heredes tamquam contra contumaces et actor
in possessionem bonorum talis defuncti vel heredum mit
tatur pro mensura debiti declarati et pro expen-
sis legittime factis et fiendis sicut in capitulo de citatis
et non comparentibus plenarie continetur

De iureiurando Rub v

Item statuimus et ordinamus quod si super aliqua petitione vel
libello in scriptis facta vel data vel sine et quacumque
quantitate pecunie etc. vel negotio pacto vel conve
ntione, aliquis actor obtulerit reo iusiurandum scili-
cet aut iurare rem petitam dare vel facere non
debere vel ad petita non teneri aut ipsi actori re-
mittere iuramentum et referre reus ipse antequam
recedat a presentia dicti potestatis vel vicarij tene-
atur iurare aut referre et idem potestas vel vicarius
teneatur cogere dictum reum ad iurandum vel referen

dum

duri et si dictus reus noluerit iurare vel r[espondere] fore
et rem petitam vel negotium confiteri habeatur
pro confesso et convicto et testibus superato

quinque dies ad reprobandum dictum iuramentum
reservato in ipso iuramento beneficio presentis sta=
tuti vel non et si tale iuramentum infra dictum
terminum reprobatum fuerit per duos testes ad
minus et talem iuratem dierasse puniatur
talis deierans in pena contenta in statuto posi
to sub Rub: de pena falsi

De confitentibus aliquam rem in Iudicio Rub: 6

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis ad petitione cuiuscumque petentis fuerit confessus re aliquam quantitatem pecunie vel negotiali quod in iudicio coram potestate vel Vicario ipso actore vel eius procuratore presente et petente teneatur dictus potestas vel Vicarius coram quo fiet talis confessio assignare confitenti terminum decem dierum proximorum vel minorem arbitrio suo ad solvendum et satisfaciendum actori confessata. In mercedibus vero adiutorij petitis in pacto termino statuto, vel artificum, confessatis fiat petentibus ius sumarium et expeditum et mandatum de non recedendo de palatio donec actori integre solutum fuerit et satisfactum diebus feriatis et ferijs quibuscumque non obstantibus. Et idem dicimus de vino et scottis venditis in hospitio vel taberna et si reus infra terminum predictum decem dierum ~~et~~ eius creditori non solverit citetur vel capiatur et detineatur in palatio sub carceribus comunis ad arbitrium et voluntatem sui creditoris et non relaxetur nisi prius fecerit solutionem, vel sine licentia sui creditoris, et si quantitas petita fuerit a decem florenis supra et dictus debitor noluerit stare detentus sed obtulerit eius creditori tenutam suorum bonorum quod tunc et eo casu actor teneatur accipere dictam tenutam ubi netius et aptius sibi videbitur et placebit ad quam tenutam redimendam reus habeat terminum annis duobus

et si

42
31v

Lib.

et si non solverit in dicto termino tunc eo elapso teneatur et debeat dictus reus dicto actori de dicta tenuta instrumentum vendi tionis facere pro tertia parte minus totius estimationis dicte tenute estimande per duos homines comuniter eligendos, et hec locum habeat in quantitatibus quibuscumque occasione cu iuscumque instrumenti sententie vel laudi vel apo disse scripte manu debitoris et cuiuscumque ulti me voluntatis quo reus non esset solvendo pro quibus concedere et assignare vellet te nutam, et extimaverit et non in aliis tenutis alio modo datis seu captis

De responsionibus

De responsionibus faciendis super positionibus Rub: 7.

Item statuimus et ordinamus quod quando contigerit aliquem respondere super aliquibus positionibus respondens teneatur respondere simpliciter et sine aliqua obscuritate aliter habeatur pro non responso et quod si pars que fecerit positiones vellet quod procurator respondentis removeretur inde, potestas vel vicarius teneatur mandare tali procuratori et cogere ut debeat inde recedere sub pena eius arbitrio auferenda et quod quando quis interrogaretur de facto suo debeat statim respondere. Si vero super vel de facto alterius debeat ei statui terminus ad deliberandum si petierit

De instantia causarum Rub: 8

Item statuimus et ordinamus quod in omnibus quibuscumque litibus causis questionibus seu controversiis que deinceps ventilabuntur inter eos et fuerint in quibus lis contestata vel pronuntiata fuerit haberi pro contestata excedentibus summa decem librarum denariorum seu tantum valorem rei pe lite super causa principali instantia durret et durare debeat per duos menses continuos et non ultra incipiendos a die litis contestate diebus feriatis et ferijs in dicto termino non computandis, in quos duos menses dominus Potestas teneatur et debeat procedere et dictas causas terminare decidere et sententiare sub pena librarum quinquaginta [struck] Addentes quod si in predictis causis

44
32v

causis uel aliqua ipsarum petentibus compro-
missum fieri inter partes infra tempora per
dicta instantie, tempora quibus durat dictum
compromissum nullatenus computentur nec
tempora appellationum interponendarum per
dentibus causis et questionibus predictis
et si contigerit quod aduenientem et officium exer-
centem nouo potestatem non superessent de in
stantia nisi decem dies utiles uel minus ~~tin~~
tunc in dicto casu ultra dictos duos menses in
telligatur durare instantia predicta per alios decem
dies utiles. Ita quod infra dicta tempora dictus
nouus potestas teneatur et debeat dictas lites
et causas fine debito terminare sub pena
predicta

De executione instrumentorum et
sententiarum Rub:

Item statuimus et ordinamus quod teneatur potes-
tas et eius vicarius uinculo iuramenti executioni
mandare ad petitionem ~~debitor~~ creditorum omnia et
singula instrumenta publica sententias et precepta
et lauda sive arbitramenta de quibus questioni
bus uel rebus depositis mutuis et pactis que pro
ducerentur coram eis ad petitionem creditorum hoc
modo videlicet quod ad petitionem creditoris citari faciat de
bitorem per baiolum comunis dicte terre semel tantum
personaliter uel ad domum eorum solite habitationis et
si fuerit de mane citetur pro sequenti sero ante
uesperas si uero fuerit de sero citetur pro sequenti
mane ante tertias uel pro sero ante uesperas si

uero

Si vero fuerit et ~~mane~~ [sero] citatus pro sequestrationa
re ante terciam vel pro sero ad vesperas qualiter-
ius comparendum debeat in dicto termino sue
citationis coram dicto potestati vel vicario
ad opponendum contra talia instrumenta pre-
cepta sententias et Lauda vel aliquid eorum
quicquid per formam presentis statuti potest vel ad re-
plenum mandatum de solvendo creditori sa-
tisfaciendo et adimplendo omnia in eis seu
aliquo eorum contenta de stando in palatio
donec predictum cum effectu fecerit que terminus

Potestas vel Vicarius faciat executionem mandare
et adimplere summarie sine libelli oblatione litis con-
testatione et omni strepitu et figura iudicij obmis-
sis nisi exceptio solutionis quietationis prorogatio-
nis termini vel falsitatis seu pendentie litis per
appellationem aut recursum ad arbitrium boni
viri ab aliqua sententia seu laudo aut una
vel plures ex istis opposita fuerit que excep-
tiones tantummodo opponi possint et admittantur
et probari debeant infra decem dies a die oppositionis
huiusmodi computandos qui terminus per potestatem
vel vicarium prefigatur peremptorie dummodo ille
qui opositiones predictas opposuerit cogatur conti-
nue durante dicto termino in palatio residentie dicti
potestatis

potestatis personaliter stare detentus donec predicta
probaverit vel deposuerit quantitatem vel res
instrumentis sententijs preceptis vel laudo con
tentas seu contentam in manibus camerarij dic
ti comunis. Et si talis debitor comparuerit et
predicta non opposuerit fiat sibi mandatum
per dictum potestatem vel vicarium quod non recedat
de dicto palatio donec eius creditori integre et
cum effectum satisfecerit de omnibus ijs ad que
tenetur vel saltem sine licentia dicti sui credi
toris et non aliter, Et si placuerit creditori quod
talis eius debitor detineatur in palatio et custo
diatur vel incippetur si foret persona suspecta
dictus potestas vel vicarius faciat talem de
bitorem custodiri sumptibus dicti debitoris vel
incippetur donec dicto creditori satisfecerit
vel satisdederit et non recedendo de palatio
nisi prius solutione facta et sine licentia
et voluntate dicti sui creditoris Si vero
talis debitor non comparuerit in termino citra
tionis personaliter de eo facte vel contumax fue
rit teneatur potestas vel vicarius talem debi
torem seu debitores facere capi et detineri seu
constringi realiter et personaliter et teneatur de
suis bonis dare facere suo creditori usque ad
integram satisfactionem quotiens per creditorem fue
rit postulatum salvo quod si per aliquem allogaretur
absentia talis rei seu debitoris quod tunc potestas
se informet de loco ubi esset talis debitor quo
cognito statuat terminum tali debitori ut ipsi
potestati placebit et videbitur considerata di-

stantia loci

distantia loci predicti Excipientes tamen a predictis instrumenta usuraria et usurarios tabernarios et camerarios Communis que executionem non merceantur nisi facta sint infra decem annos a die celebrationis usque ad diem executionis computandos Excipientes etiam instrumenta que sex annos statuta prescribantur et post dictum tempus et statutum totaliter evanescant et nullam mereantur executionem et hec omnia habeat locum in presentibus preteritis et futuris Volentes insuper et firmantes quod omnia in ultima voluntate relicta executioni mandentur in bonis relinquentis videlicet relicta ad pias causas et predicta fiant ad petitionem fideicommissariorum vel alicuius ipsorum qui recipere tenentur dicta relicta prout executioni mandatur ali testamento

De executionibus testamentorum et ultimarum voluntatum Rub: x

Item statuimus et ordinamus quod si locis ecclesiasticis vel religiosis vel aliis quibuscumque personis fuerit aliquid relictum vel legatum in testamentis codicillis vel aliis ultimis voluntatibus quod potestas vel eius vicarius coram quo fuerit petitum teneatur et debeat facere dari predicta solvi ei vel eis cui vel quibus aliquid legatum vel relictum fuerit sine libelli oblatione et sine strepitu et figura iudicii summarie et de plano ab heredibus illius qui legavit vel ab illis de quibus dispositum est in dicto codicillo seu ultima voluntate et a possessoribus hereditatis et

teneatur

et teneatur et debeat dictus potestas vel vica
rius corā quo petitum fuerit infra tertiam
diem dicta testamenta codicillos et ultimas
voluntates contra dictos heredes et possessores
hereditatis et alios et quibus dispositum est in
dicta ultima voluntate realiter et personaliter
liberum exequi et executioni mandare addentes
quod in relictis et legatis ad pias causas possit
procedi et cognosci quolibet die feriato et
non feriato. Item dicimus quod si aliquis est heres
cum beneficio legis et inventarij non teneatur
nec cogatur ultra vires hereditarias. Item
quod si aliqua res immobiles relicte fuerint pro
anima nulla persona possit de ipsis rebus tenutam
vel possessionem intrare sine Iudicis auctoritate
vel potestatis predicti vel eius vicarij et si intraret
ipsa possessio sit ipso iure nulla et predictum locum
habeat in presentibus preteritis et futuris

De venditionibus et donationibus
inter vivos Rub: XI

Item statuimus et ordinamus quod quicumque aliquam
donationem alicuius rei alteri obligatam ab aliqua
persona receperit teneatur solvere creditoribus illius
persone que donaverit vel donatarius contracta
ante dictam donationem ad que dicta res donata fo=
ret obligata usque ad integram satisfactionem vel ipsam
reddere creditori in dictis rebus donatis sed
in debitis contractis post dictam donationem mi
nime teneatur que quidem dicimus declaran
da et observanda in predictis tunc cum persona

que donavit

que donavit nen esset idonea ad solvendum
debita creditoribus suis que locum habeat in pre
sentibus preteritis et futuris Item quandocumque
aliqua donatio fieret inter vivos banniatur
et banniri debeat infra decem dies post fac
tam donationem tribus vicibus diversis diebus
publica et alta voce per preconem comunis dic
te terre in locis publicis et banniri consuetis
ad petitionem alicuius de partibus ut omnibus cer
ta et nota sit donatio facta et si ex dicta ban-
nimenta facta reperirentur aliqui contractus
seu instrumenta cum creditoribus dicti donatoris
tunc dicti contractus et instrumenta valeant
et teneant et res donata obligata remaneat
dictis creditoribus ac si non fuisset donata
et illud idem intelligatur in omnibus et sin
gulis venditionibus factis et faciendis et
alienationibus quibuscumque factis per unam personam alteri
persone de omnibus et singulis suis bonis immobi-
libus vel parte ipsorum ultra dimidiam Que quidem
venditiones et alienationes sic facte vel fiende
presumantur quo ad creditores simulate et in frau
dem creditorum facte non factis dictis bannimentis
et quo ad dictos creditores non valeant quoquo
modo si tempore ipsarum venditionum vel alienatio
num seu donationum factarum venditor alienator
vel donator repertus fuerit rem venditam
alienatam vel donatam possedisse per unum an
num a die venditionis alienationis vel dona-
tionis in posterum computandum et predicta locum
habeat ad presentia et futura

Quod nullus

50
35v

Quod nullus contrahat cum aliquo filio familias Rub. 12

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona contrahat cum aliquo filio familias in patria potestate constituto, vel cum eo contractum faciat qui contractus sit vel esset damnosus ipsi filio et si aliquis contractus reperiretur factus in damnum ipsius filij familias minoris XXV annis sit cassus irritus et nullus et nullius valoris et ex nunc prout ex tunc habeatur pro casso irrito et nullo et potestas sive vicarius de eo nullam faciat executionem pena viginti quinque librarum den. tempore sui sindicatus de suo salario solvendarum et predicta vendantur solummodo dicto ~~[illegible]~~ patris vel avi cum iuramento unius testis. probantis de ipso contractu an sit utilis. nec ne filio familias | et idem dicimus de minoribus XXV annorum non suppositis patrie vel avie potestati qui contrahere non possint cum aliquo vel aliqua persona sine tutore vel curatore vel saltem sine presentia licentia et consensu duorum proximiorum consanguineorum et si contraxerint non valeat talis contractus in eorum damnum nec aliquam executionem mereatur nec sortiatur effectum | Et quia interest rei publice ne quis substantia sua male utatur volumus et in presenti statuto firmamus quod si aliqua persona etiam maior XXV annis sit prodigus et rebus

suis

Suis male etatis non possit obligari ~~obligare~~ ex aliquo con
tractu promissione vel pacto sine licentia et auto
ritate sui curatoris et si qua facta foret obli
gatio vel fieret in futurum contra predictum sit
ipso iure ~~et~~ nulla Quem curatorem Potestas
vel Vicarius dare teneatur et debeat ad pe
titionem cuiuslibet consanguinei vel affinis vel
aliquorum ex officialibus dicti comunis et omnes
contractus facti per minores predictos et dic
tos prodigos preter formam predictam et si fuisset
sacramento firmati ipso iure sint nulli et nulli=
us valoris et si contra factum fuerit in aliquo
predictorum presumatur et nunc prout ex tunc
factum fore dolo fraude et machinatione et
predicta locum non vendicent in contractibus
matrimonij - - - - dotalibus sponsalitijs et
pacis in quibus obligari possint pro libito voluntatis
dum ~~tamen~~ tamen existat maiores quatuordeci-
cim annis

De fideiussoribus a forensibus sine
damno conservandis Rub: 13

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis montonensis apud
aliquem pro aliquo forense super aliquo negotio fide-
iusserit vel pro eo se obligaverit pro eodem et petie=
rit coram potestate vel Vicario se a dicto forense con
servari indemnem teneatur ipse forensis dictum monto
nensem ad petitionem ipsius indemnem conservare
et extrahere et ~~obligare~~ liberare ab obligatione pre
dicta -

mandato potestatis vel vicarij ut certo termino
in ipsis literis assignando comparere debeat coram dic
to potestate vel vicario dicto montonensi si suppe
sua petitione et iustitia responsurus vel ipsum a
predicta fideiussione et obligatione principali
liberet et expediat et si non comparuerit vel
dictum montonensem ab obligatione non libera
verit ponatur in banno dicto obligato in quali
taliter petita a dicto montonense in dampnis et
expensis et interesse et dicto communi montonis in
duplum quantitatis predicte qui si postea postmo
dum inventus fuerit ad solutionem omnium
predictorum compellatur et hec locum habeat in
presentibus preteritis et futuris

Quod Jus reddatur forensibus Rub 14

Item statuimus et ordinamus quod omnibus et singulis
forensibus conquerentibus de aliquo montonense in Curia
communis dicte terre montoni coram potestate vel
eius vicario super aliqua negotio vel re fiat ius
summarium et expeditum sine strepitu forma et
figura iudicij iuris ordine pretermisso et diebus
feriatis et ferijs non obstantibus nisi probaretur quod in
terra talis forensis predicti ius montonensibus non ministraretur
quo casu illud ius fiat eis quod fit montonensibus in
terra talis forensis et non aliter

De represalijs

De represalijs contra forenses concedendis Rub. 15

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis montoneensis ab aliquo . . . . forense vel aliquam universitatem comunitatem terram castro vel loco vel eorum territorio damnum aliquod . . . . . personaliter vel in rebus occasione aliqua receperit vel modo aliquo sustinuerit aliquam iniustitiam vel gravamen et de predictis iniurijs gravaminibus sive damnis coram potestate . . .

vel ubi de debito vel credito non extiterit ut convenit satisfactum Potestas cum consensu dictorum dominorum sex de regimine recepta dicta querela et petitione ipsius montonensis faciat dictam comunitatem vel locum ubi fuerit talis gravatus damnificato vel iniuria commissa per litteras comunis tamen expensis petentis requiri que littere requirant dictam comunitatem continentes seriatim factum seriatim et querelam expositam coram eis et quod tali querelanti satisfiat a suis debitoribus vel de suis indemnitatibus provideatur vel quod sibi a quibus fuerit illata iniuria satisfiat que littere mittantur per iuratum nuntium et de presentatione stetur eius relationi quam faciat et facere debeat coram

potestate

54.
37v

potestate et eius curia que quidem litere registrentur
in actis et libris comunis dicte terre et curie prefati
domini potestatis et scribatur et commissio portationis et
presentationis dictarum literarum atque relatio nuntij et si
post serie dictarum literarum tali iniuriato et damnificato
non fuerit de suis iniurijs et damnis satisfactum
ut convenit, iterum scribatur et mittatur am
basiatores pro parte dicti comunis et requirantur
dicta comunitas et rectores et prelatos ut dic
to tali damnificato vel iniuriato satisfiat ut dictum
est et si per potestatem regimen et comune talis terre
re satisfactum non fuerit ut dictum, per potestatem
dicte terre meliorem et maiorem partem dominorum
sex et aliorum de consilio generali dicte terre licentia
concedatur capiendi arrestandi et retinendi de bonis
dicti comunis vel specialium personarum usque ad satis
factionem condignam qua satisfactione facta dictas
represalias decernimus in posterum pro dicto inde
mnitate non valere immo et nunc prout ex tunc de=
negamus

De penis imponendis in civilibus causis Rub. 16

Item statuimus et ordinamus quod quilibet debeat iustis et equis
mandatis potestatis et eius vicarij per eos factis vel
fiendis occasione eorum officij exercendi in civilibus
causis obedire in quibus potestas possit imponere penam
quadraginta solidorum denariorum pro qualibet die semel
super una causa et contra unam personam vicarius
autem imponere possit penam viginti solidorum denariorum
et si ultra dictas penas imponeret decernimus
illud plus non valere nec cogi possit talis inobediens
ad solvendum illud plus et si cogeretur potestas vel
vicarius contrafaciens in duplo puniatur

De debitoribus

requiro post numerum 60. numerum 56. sequentes

suspectus et fugitivus et non possidens in bonis stabi
libus tantum quantum ipse creditor recipere debet ab
eodem iure et eo casu ~~q~~ ~~hic~~ ~~et~~ ~~eo~~ ~~casu~~ capi possit
ubicumque et quandocumque placuerit creditori

Quod qui possederit aliquam rem per
decem annos sit verus dominus 21

Item statuimus et ordinamus quod quicumque et dicta ter
ra Montorii et eius districtu possederit aliquam
rem immobilem seu aliqua bona immobilia
in dicta terra vel eius districtu a decem annis ci
tra cum iusto titulo et per ipsum spatium temporis
pacifice et quiete sine contradictione et molestatio
ne alicuius persone quod ex iure uigore presentis statuti
talis possidens sit verus dominus et posses
sor dicte rei sive dictorum bonorum et pro vero domino
et possessor habeatur. et si possederit rem stabile
sine titulo et bona fide per tempus et spatium
viginti quinque annorum pacifice et quiete sine
aliqua contradictione iure sit dominus et
possessor talis rei et si possederit aliquam
rem mobilem et se moventem per duos an-
nos cum titulo et bona fide, uel si possederit si-
ne titulo per quinque annos sit et esse intelligatur
verus dominus et possessor talis rei nisi esset fur
ti subtracta et domino rei mala fide possessa

Quod Potestas teneatur dare consi
lium sapientis 22

Item statuimus et ordinamus quod a qualibet sententia
diffinitiva seu interlocutoria in civilibus causis
que daretur in curia prefati Potestatis Montorii et
quocumque quaecumque sibi civiliter aut criminaliter

illato

illato cuilibet cuius interest liceat et possit petere consilium sapientis si senserit se grauatum et potestas uel vicarius ad petitionem cuiuscumque petentis contra quem talem sententiam tulerit uel grauamen fecerit teneatur dictam petitionem admittere et talem sententiam seu grauamen super quod petitum fuerit committere alicui sapienti seu iurisperito uiro partibus non suspecto expensis partis petentis et demum partis perdentis ~~et non danus~~ et interim donec dictum consilium subscriptum manu talis consultoris eiusque sigillo sigillatum representabitur coram potestate predicto uel eius vicario dictus condemnatus seu male grauatus non possit in aliquo molestari et salarium consultoris non possit excedere summam unius floreni quod consilium quilibet officialis teneatur admittere et obseruare et obseruari facere prout in dicto consilio continebitur pena xxv lib. den. de suo salario retinendarum tempore sui sindicatus. Et in causa qua semel petitum et presentatum fuerit dictum consilium amplius peti nec concedi possit quo quomodo sub dicta pena et si admitteretur non ualeat sed sit ipso iure nullum et nullius valoris roboris uel momenti

De rogitibus notariorum defunctorum et assimilatione scripturarum Rub: 23

Item statuimus et ordinamus quod omnes et singuli contractus et rogita sub quacumque forma scripta reperiantur manu propria notariorum defunctorum

facta

facta prima assimilatio literarum seu dicti contrac-
tus et rogitus scripta fuerint manu . . . .
. . . . cuius manus asseretur fore . . . .
. . valeant et teneant pleno iure ac si esset
iuribus necessarijs dictum rogitum siue contractus
roboratum et dicta assimilatio fiat et fieri debeat
per duos bonos et legales . . . . . . per duos Ser
de regimine dicte terre uel dominum potestatem eli-
gendos dummodo in predictis et quolibet predictorum
semper legitime citetur pars aduersa

Qualiter detur copia instrumenti siue
Prothocolli Rub. 24

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis debitor pete-
ret copiam alicuius instrumenti petitionis narratio-
nis siue libelli . . . .
Potestas uel vicarius sibi dari faciat ac et det
sibi terminum ad opponendum prout ei uidebitur et
fore conuenire et si debitor qui talem copiam peteret
esset persona suspecta aut non esset idoneus ad soluen-
dum antequam detur sibi dicta copia teneatur deponere
summam sibi petitam aut prestare idoneum fideiussorem
de iudicio sisti et iudicatum soluendo si petitum fue-
rit per suum creditorem aliter detineatur in palatio
dicti comunis seu carceribus ad petitionem sui cre-
ditoris donec sibi fuerit cautum uel satisfactum

De rebus uenditis depositis mutuatis
et promissis Rub. 25

Item statuimus et ordinamus quod potestas predictus et eius
vicarius teneatur et debeat de rebus uenditis emptis de-
positis mutuatis uel promissis a uiginti solidis infra

Statim . . . . . ad petitione creditoris in=
uenta . . . . ueritate omni appellatio=
ne

Quod nulla mulier possit in palatio pro
debito detineri Rub. 26

Item statuimus et ordinamus pro honestate D[omi]narum
q[uod] nulla mulier possit personaliter pro aliquo de=
bito in palatio dicti communis detineri possit tamen de
tineri in aliqua ecclesia si placuerit potestati uel ui
cario et si erit persona suspecta uel non esset suf=
ficiens ad soluendum et non prestiterit idoneam
fideiussionem de soluendo possit et debeat carcerari
in locis honestis ad petitione dicti sui creditoris
etc.

De non cogendis fideiussoribus Rub. 27

Item statuimus et ordinamus q[uod] potestas uel uicarius
non possit nec debeat aliquem fideiussorem uel
principaliter alteri obligatum cogere ad soluendum
alicui creditori aliquam quantitatem pecunie
nec aliquid aliud si principalis fuerit idoneus
ad soluendum. et intelligatur fideiussor quilibet
qui habet instrumentum conseruationis indemni
tatis et non alius non obstante si aliter probare
fur[et] q[uam] instrumenta, que probatio admitti non de=
beat et q[uod] presens statutum non uendicet sibi
locum in illis qui fecerint aliquam promissionem co
muni dicte terre uel officiali ipsius pro dicto comu
ni recipienti in quo casu fideiussores preter principales possint cogi et constringi

De cogendo

De cogendo principales ad petitionem fideiussorum Rub: 28

Item statuimus et ordinamus quod potestas vel vicarius teneatur et debeat cogere principales ad petitionem eorum fideiussoris ad extrahendum et desubligandum et conservandum fideiussores et eorum bona indemnes et indemnia non obstante quod diceretur quod diu steterit in obligatione et ad faciendum reffici omnia et singula damna et expensas ac interesse que dicti fideiussores incurrissent vel sustinuissent dicto et causa aliquo capitulo . . . . . non obstante et hoc intelligantur in qualibet fideiussione

De sequestrationibus Rub: 29

Item statuimus et ordinamus quod potestas teneatur et debeat sequestrari facere ad petitionem creditoris bona res et pecuniam suo debitori et si res sequestrate erunt apud personas suspectas debeat ipsas res et pecuniam deponi facere apud fidam et idoneam personam et eidem precipere quod ipsas res et pecuniam nemini tradat sine licentia potestatis vel eius vicarii usque ad cognitionem iuris ipsarum partium, ad penam centum soldorum denariorum et valoris rei sequestrate

Qualiter cogantur creditores ad faciendum refutationem debitoribus Rub 30

Item statuimus et ordinamus quod potestas vel vicarius teneatur et debeat ~~vincul~~ vinculo iuramenti cogere creditores ad faciendum refutationem suis debitoribus postquam eisdem fuerit

integre

integre satisfactu et ad restituendum princi
palia instrumenta cassa et cancellata dictis debi
toribus dummodo debitor satisfecerit suo credito
ri de tota quantitate et de expensis legittimis quas
dictus creditor fecerit occasione dicti debiti

De instrumentis et promissionibus occasione ludi
Rub: 31

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis fecerit alicui
aliquam promissionem vel obligationem cum instru
mento vel sine occasione ludi tassillorum vel alte
rius ludi quod talis promissio vel obligatio non valeat
nec teneat ullo modo dummodo probari debeat per
duos testes idoneos quod talis promissio sive obligatio
facta fuerit occasione ludi non obstante quod in pro=
missione vel instrumento appositum fuerit alia causa
et quod potestas talia instrumenta et promissiones cassa=
sari faciat et anullari ad petitionem petentis

Quod exbanniti non audiatur in civilibus
nec in criminalibus Rub: 32

Item statuimus et ordinamus quod nullus exbannitus pro alíquo
maleficio seu danno dato donec non fuerit rebannitus
vel saltem solverit dictam ~~...~~ eius condemna
tionem per comune Montoni et officiales dicte terre
in civilibus et criminalibus non audiatur et quicumque
offenderit talem exbannitum durante tempore sui
banni nullam penam solvere teneatur

De causis sumariis et extraordinariis Rub 33

Item statuimus et ordinamus quod in questionibus non
excedentibus summam decem librarum vel rei tantum valen
tis et abinde infra procedatur sine libelli oblatione
et sufficiat citatio facta verbo per nuntium sine cedula

et in eis

et in eis procedatur summarie sine strepitu forma
et figura iudicij omni solemnitate iuris cessante
diffinire et decidere arbitrio potestatis uel vicarij et
omnis dilatio sit arbitrio dicti d. potestatis conce
dendo et possit dare iuramentum uni parti cui
sibi potestati videbitur considerata conditione personarum
et quantitate viginti soldorum denariorum et si iuramento finire
et terminare, Abinde vero supra usque ad decem
libras den. possit potestas decidere et diffinire per
iuramentum cum semiplena probatione uel alio iusto in
dicio nisi si testes uel instrumentum aliqua pars docere
vellet de iure suo et possit in dictis causis procedi
omni tempore et feriato in honorem dei exceptis
his diebus dominicalibus et apostolorum S.te Mariae vir
ginis et diebus pascalibus et teneatur dictus pote
stas dictas causas terminare in spacium mensem
incipiendum a die prime citationis pena decem
librarum denariorum predicto potestati si negligens
fuerit in condennando, et a pronuntiationibus seu
preceptis de decem libris abinde infra non pos
sit appellari de de nullitate dici, nec in dictis causis
pot. possit consilium uel colloquium sapientis si
videbitur dicto potestati posse sine consilio ipso

De ferijs Rub: 34

Item statuimus et ordinamus quod feriae estatis siue messium
sint incipiant et obseruentur a Calendis mensis Julij
usque ad festum S.te marie de mense augusti. Feriae vero
vindemiarum incipiant et obseruentur a die festi S. An
geli de mense Septembris usque ad diem XX. mensis
octobris

Item aliae feriae sint diebus infrascriptis

De mense Januarij Prima die circumcisionis Dies epi
phanie

epiphanie que ē die VI festum s.ti Antonij que ē dies
XVij Conversio s.ti Pauli que ē dies XXV

De mense februarij festum Purificationis Marie
Virginis que est dies sancta festum cathedre s.ti
Petri que est dies XXij festum s.ti Mathie apo
stoli que est dies XXiiij dicti mensis

De mense Martij festum s.ti Gregorij et festum Annū
tiationis Beate marie Virginis XXV

De mense Maij festum S.rum philippi et Jacobi die p.a
festum inuentionis s.te crucis que ē die 3.
festum s.ti Joannis et apparitio s.ti Michaelis arcā
geli

Rogationes per tres dies ante ascē sionem Domini Nostri Jesu Christi. in quib. non reditur Jus.

De mense Junij festum s.ti Barnabei di XI Vigilia et
festum s.ti Jo: Bap.te die XXiiij Natiuitas et Apo
stolorum Petri et Pauli di XXIX dicti Mensis

De mense Julij festum s.te Marie Magdalene festum s.ti
Jacobi apostoli

De mense augusti festum s.ti Laurentij die X. festum
asumptionis beate marie Virginis die XV. fe
stum s.ti Bartolomei apostoli die 24. festum de
collationis s.ti Jo: Bap.te die 29 d.i Mensis

De mense ~~sett~~ Septembris festum Natiuitatis s.te Ma
rie Virginis die 8. festum exaltationis s.te crucis
die 14 festum s.ti Mathei apostoli et euange
liste die 21. festū dedicationis s.ti Michaelis
Arcangeli

De mense octobris festum s.ti francisci die 4. festū
s.ti Luce euangeliste die 19. festum Apostolorum
Simonis

Simonis et Jude die 28

De mense Novembris festum omnium Sanctorum die
p^a cum die sequenti propter officium mortuorum festum
S^ti Martini episcopi et confessoris die xi festum
Ste Catherine die 25. festum S^ti Andree apostoli
die ult^a

De mense decembris festum conceptionis beate Marie
virginis die 8. festum Ste Lucie die 13. festum
Ste Tome apostoli die 21, et vigilia Nativitatis
D. N. Iesuchristi die 24 festum nativitatis
eiusdem D. N. festum S^ti Stefani die 26. festum
S^ti Iohannis evangeliste die 27. cum aliis die
bus sequentibus usque ad calendas Ianuarii

Item sint et esse intelligantur feriati omnes dies
Dominicales et omnes dies veneris dies pa
scalis resurrectionis d. N. Iesuchristi cum
septem diebus precedentibus et septem sequentibus
Item hos dies rogationum dies ascensionis
Domini Item Pasca penthecostes cum duobus die
bus sequentibus Item festum corporis christi
In quibus diebus omnibus supra descriptis sint
et esse intelligantur ferie et dies feriati in
quibus nullum ius in causis civilibus reddatur
tur que excederent summam decem librarum de
nariorum. abinde vero infra procedatur pro
ut superius in proxima precedenti statuto
continetur et maxime pro adiutorio et rebus
commestibilibus et potabilibus pro preciis datis
et que contra presens et proximum dictum statuta

fierent

fierent non valeat immo sint ipso iure nulla et
nullius roboris

In maleficiis vero sint et intelligantur esse dies feriati
omnes dies pascales dominicales et omnes dies
festivitatum D. N. Iesu christi et Beate marie
virginis eius matris et omnium apostolorum et
euangelistarum. Volumus insuper quod in dictis qua
dragesimalibus sedere debeat potestas ad ius red
dendum semel tantum in die vel de mane vel
de sero prout videbitur potestati comodius videbi
tur

De petito consilio sapientis dando Rub. 35

Item statuimus et ordinamus quod in causis ordinariis
a decem libris denariorum supra ante litem con
testatam vel pronuntiatam pro contestata peti
non possit consilium sapientis sed post possit
tamen semel aut bis aut plus peti pro quali
bet parte et non ultra nec potestas possit ultra
predictam formam concedere ullo modo. Et
si contingat peti consilium predictum, debeat
peti infra unum mensem a die contestationis
litis computandum, et si ultra dictum mense
peteretur, potestas possit licite denegare nec
ob hoc possit appellari, et petito consilio sapien
tis statim potestas faciat deponi competens
salarium ab utraque parte, vel a petente prout
videbitur potestati et faciat produci scripturas
et acta et consultores confidentiores eligi si in uno
concordabunt alias eligantur per dominum potesta
tem quo consilio petito potestas in causa nullatenus
procedat

procedere possit immo ipso recepto teneatur
pronuntiare secundum formam consilii redditi in
causa per consultorem

De procuratoribus dandis potestati-
bus Rub. 36

Item statuimus et ordinamus quod dictus pote-
stas teneatur dare procuratorem illum quem
petierit quis sibi dari expensis et salario pe-
tentis competenti in salario suo quo sicut
concordes steterint eorum concordie, si non arbi-
trio potestatis declaretur eius salarium qui po-
testas teneatur et debeat cogere realiter et
personaliter illum qui fuerit petitus procurator
quod dictum officium procuratoris acceptet et exer-
ceat pro petente. Item dicimus statuentes quod
apponi non possit quod aliquis procurator constitu-
tus non sit legittime relevatus que exceptio per
potestatem admitti non possit nec debeat, et ad-
missa non habeat effectum

Quod non reddatur ius non solven-
tibus data Rub 37

Item statuimus et ordinamus quod nulli de terra
Montoni vel eius curia qui non esset positus
in libra vel appasatum seu catastro communis
vel non solverit data et collectas ius in civili-
bus causis non reddatur per aliquem officialem
dicte terre et nullus pro eis vel aliquo ipsorum
possit aliquid allegare dicere vel procurare pena
officiali, advocato vel procuratori librarum xxv
denariorum qui contra fecerit in predictis et hoc
capitulum non preiudicet illis qui haberent patrem

natem

Marem fratrem, uel sororem habentem libram uel appasatum et insimul habitarent, et Mulieribus nec forensibus litigantibus. Nec illis quibus per statuta uel reformationes concederentur immunitates a non soluendo, et hoc capitulum p.o mense regiminis potestatis publice banniatur

De exbannitis pro debito rebanniendis Rub: 38

Item statuimus et ordinamus quod si aliqua persona fuerit exbannita pro debito et satisfactione debitorum pro quo fuerit exbannita ad eius petitionem debeat rebanniri et pro rebannita habeatur suo creditori de debito integre satisfacto ad cuius debiti satisfactionem stetur in hac parte sacramento creditoris qui ~~fecerit in hac parte~~ talem personam fecerit exbanniri

De ~~tutori~~ tutoribus et Curatoribus dandis Rub: 39

Item statuimus et ordinamus quod potestas dicte terre possit dare tutores et curatores et actores in emancipationibus et inuentarijs et instrumentis alijsque scripturis quibuscumque hinc in posterum faciendis suam et comunis dicte terre autoritatem interponere et decretum et que per potestatem in predictis et circa predicta et quolibet predictorum fierent valeant et teneat ac si per quemlibet iurisdictionem habentem facta forent, et aliter facta non teneat nec ualeat ullo modo

Quod tutores et curatores reddant administrationem Rub 40

Item statuimus et ordinamus quod si quis est uel fuerit tutor

alicuius

alicuius pupilli vel pupille ~~vel alicuius~~ seu aliquorum pupillorum vel pupillarum dicte terre Montorii et sue curie et aliquis consanguineus vel affinis pupillorum peteret rationem administrationis bonorum et rerum ipsorum reddere teneatur dictus tutor ei vel eis facere rationem administrationis semel in anno et preferatur mater omnibus aliis in administrationis ratione et proxime consanguinei ex parte patris si inter sint, si voluerint et si tutor predicta non fecerit in XXV libris den. per dictum potestatem condemnetur et nihilominus predicta facere teneatur et per potestatem compellatur non obstante aliqua prescriptione longi temporis vel longissimi et si inventus fuerit in aliquo pupillorum fraudem commisisse a tutela removeatur et detur primo matri si extat et erit et iure credi legittima secundo avo vel avie, tertio proximioribus consanguineis vel idoneoribus secundum electionem et voluntatem aliorum consanguineorum talium pupillorum vel secundum quod sua voluerint Qui tutor seu tutrix teneatur reddere rationem administrationis consanguineis pupilli et Potestas teneatur fieri facere et observare quicquid petitur a predictis in utilitatem pupillorum et cogere tutorem vel tutricem ad faciendum dare inventarium exemplatum predictis vel alteri eorum qui petierint infra unum mensem expensis pupilli postquam fuerit petitum Teneatur et tutor vel tutrix inventaria reddere pupillo vel adultis et eis reddere rationem ut supradictum est et reliqua restituere infra octo dies post redditam rationem Que si non fecerit Potestas ei vel eis auferat

dictam penam

penā et nihilominus ipsos cogat ad faciendum predicta teneatur et pupilli vel adulti post redditam ratione a tutoribus vel curatoribus et plenissimā cautione finem et quietatione et pactum de ulterius non petendo facere ad petitione tutorum vel curatorum vel heredum eorum omnibus expensis pupilli vel adulti infra tertiam diem post redditam ratione et si facere recusaverit tenearur potestas ipsos pupillos vel adultos ad predicta omnia cogere cum effectu et si potestas negligens fuerit in predictis et predicta fieri non fecerit perdat de suo salario libras XXX. den. in quibus condemnetur tempore sui sindicatus et si casu fortuito propter discordiam habitantium in dicta terra et eius curia tutor tutelam exercere non possit aut potuit tutor non teneatur et ad eum de iure spectat periculum administrationis non facte et non geste Item dicimus statuentes quod tutores et curatores teneantur facere inventarium infra tempora a iure constituta de omnibus bonis et rebus pupillorum vel adultorum nisi remissum fuerit specialiter a testatore pena XXV librarum den. . . .

. . . intelligatur . . . . curatoribus . . . . . et quod nullus tutor vel curator ad negocia durante tempore eorum administrationis vel et post audeat vel presumat disponsare vel maritare aliquam pupillam vel adultam vel alicui pupillo vel adulto dare aliquam uxorem vel sponsam sine presentia et consensu ad minus duorum proximiorum consanguineorum scilicet antequam liberatus fuerit et absolutus a sue administrationis ratione et si tutor

vel curator

uel curator maritauerit uel desponsauerit aut uxorem uel sponsam dederit aut consenserit aut operatus fuerit quod Pupilla uel Adultus ante red ditam rationem administrationis et liberationem et absolutionem ipsius maritaretur aut pupillus uel adultus uxorem ~~caperet~~ ceperit condennetur in lib: quinquaginta den: sine aliqua detractione

De responsione facienda positionibus
Rub: 41

Item statuimus et ordinamus quod quando contigerit aliquem respondere simpliciter super aliquibus positionibus respondens teneatur respondere simpliciter sine aliqua obscuritate uel ambiguitate alias habeatur pro non responso et si pars quae fuerit positiones uellet quod aduocatus uel procurator respondentis remoueretur potestas teneatur mandare talj aduocato uel procuratori et eos cogere quod debeat inde recedere sub pena eius arbitrio auferenda, et quando aliquis interrogetur de facto suo debeat statim respondere si uero de facto alterius debeat ei statim terminum dare ad deliberandum si petierit

De testibus cogendis Rub. 42

Item statuimus et ordinamus quod potestas teneatur omnes et singulos homines et personas suae iurisdictionis quos aliquis in suos testes induxerit in causa quam habuerit in eius curia compellere qui non prohibeantur testimonium perhibere a quo testimonio non compellantur ~~tenea~~ repellantur fratres consubrinus contra consubrinum et nepos contra patruum uel auunculum sed possint compelli et in testes dari si qua partium eos inducere

uoluerit

noluerit et omnes qui amicabiliter causam ali-
quam habuerint diffinire si petitum fuerit possint
et debeat in testes recipi et si aliquis fuerit requi
situs a potestate ut testimonium veniat perhibere vel
ab eius vicario et non venerit in termino sibi as
signato potestas possit eum mulctare et eo
denarios esse in libras decem den. nisi iustam ha
buerit excusationem et nihilominus ipsum teste(m)
cogat ad dictum testimonium perhibendum

Quod non producantur ultra decem testes Rub. 43

Item statuimus et ordinamus quod potestas non permittat
aliquem inducere ultra decem testes in aliquo ar
ticulo cause que coram eo vel eius vicario fue
rit. Quicumque vero voluerit aliquos testes indu
cere in aliqua questione vel causa criminali
coram potestate dicte terre teneatur prestare idoneam
cautionem de representando ~~dictos~~ ipsos testes ad volun
tatem ipsius

De etate filiorum probanda Rub. 44

Item statuimus et ordinamus quod etas filiorum probetur per
sacramentum patris vel matris vel alterius si aliter
probari non possit. Item probari possit per sacramentum
avi vel avie. Dicimus etiam in dictis casibus quod alteri
~~parti~~ parti contra quam etas probatur per patrem vel
matrem avum vel aviam seu alterum ipsorum liceat
contra eos vel eorum dicta probare maiorem vel
minorem etatem per duos idoneos testes ad minus
et si probatum fuerit contra sacramentum patris vel
matris, avi vel avie seu alterius ipsorum puniatur
ille qui tale sacramentum ~~fecerit~~ fecit in libris xxv den.
sine aliqua diminutione

De novo

De novo opere faciendo Rub. 45

Item statuimus et ordinamus quod cum facta fuerit novi operis nunciatio, statim edificans et novum opus faciens debeat dictum opus relaxare et infra duos dies a die dicte nunciationis facte ambe dicte partes teneantur et debeant cum eorum iuribus comparere coram potestate dicte terre et eius curia, qui potestas statim debeat habere unum hominem per portam ipsius terre videlicet nos sup. tuti ac praticos et idoneos ad cognoscendum tale opus et talem differentiam terminandum una cum dicto potestate vel eius vicario, qui teneantur ire ad locum dicti novi operis et infra octo dies terminare dictam litem de iure et de facto prout eis videbitur sub pena xxx librarum den. a quolibet exigenda et dicto comuni solvenda, cui terminationi sententie pronuntiationi et declarationi dicte partes obedire teneantur nec appellare possint et si qua ipsarum contravenerit solvat de facto in dicto comuni libras quinquaginta den. sine aliqua detractione.

De preceptis sententiis et pronuntiationibus exequendis Rub. 46

Item statuimus et ordinamus quod omnes sententias precepta pronuntiationes latas per potestatem dicte terre post lapsum terminum decem dierum computan a die prolationis ipsarum, sive ipsarum potestas exequatur de facto realiter et personaliter dando omni tempore executionem infra decem dies postquam petitum fuerit dummodo non pendeat per appellationem vel per petitionem restitutionis in integrum vel nullitatis, sed transiverint in rem

iudicatam

indicatam et quotiens potestas predicta facere
cessaverit totiens perdat de suo salario lib. xxv
den. in quibus ad petitionem cuiuscumque conquerentis
eius sindicatores tempore sui sindicatus conden-
nare et eius condennationem exigere te-
neantur que preceptiones sententie et pronuntia-
tiones exequantur et exequi possint diebus feria-
tis et non feriatis contra quascumque personas

De precepto guarantigie

Item statuimus et ordinamus quod notarii terre Montoni
et eius curie et etiam forenses qui rogaverint aliqua
instrumenta in dicta terra vel eius curia tenean-
tur et debeant ponere in ipsis instrumentis precep-
ta guarantigie debitoribus vel aliquibus pro-
mittentibus quod termino et terminis in eo contentis
observent ea que in ipsis instrumentis conti-
netur sub quacumque preceptione verborum congrua
et dictum preceptum habeat vim sententie et con-
fessionis et potestas qui in hoc habet iurisdictionem
pro comuni dicte terre teneatur et debeat facere ob-
servare omnia et singula que in ipsis instrumentis
guarantigie continentur ad petitionem creditoris vel
suorum heredum vel ius sua habentis contra prefatos
debitores vel eorum heredes et successores et etiam eorum
fideiussores per captionem personalem et realem prout
creditori vel habenti iura ab eo vel suis here-
dibus placuerit infra decem dies continuos
post quam petitum fuerit executioni mandari et
debeat fieri citatio hoc modo ad petitionem creditoris
citetur debitor vel eius heredes ex parte potestatis
dicte terre

dicte terre quatenus infra decem dies continuos
vel pauciores ut videbitur potestati compareat
ad opponendum et probandum exceptiones solutio
nis vel satisfactionis vel falsitatis et nullita
tis Que exceptiones tantum debeat et possint
opponi contra tale preceptum guarantigie et de=
beat et possint per confessionem partis probari
vel per rogitum cancellatum vel per instrumenti
finitionis vel quietationis vel per pacti de non
petendo in perpetuum vel ad tempus vel saltem
per duos testes idoneos contra quod preceptum guar
antigie non possit opponi nec probari aliqua
alia exceptio, Quibus decem diebus vel mi
nori termino elapsis si non fuerint opposite vel
probate dicte exceptiones vel aliqua earum ad pe
titionem creditorum vel eorum heredum vel ius ha
bentium ab eis Potestas sine aliqua citatione de
novo facienda de reo, teneatur et debeat
et facto tale preceptum guarantigie executioni
mandare in sorte et expensis et in omnibus et
singulis premissis realiter et personaliter con
tra debitores vel eorum heredes et successores et fac
ta executione personali possit redire ad realem
et e converso usque ad integram satisfactionem et
detineatur debitor in carceribus comunis donec
quousque fuerit satisfactum suo creditori de
sorte et expensis ad voluntatem creditoris et pro
executione facienda potestas teneatur et debeat
ad petitionem petentis committere notario et birru
ariis executionem ad penam XXV lib. den. pro
quolibet debitore et qualibet vice Et debeat ha
bere dicti birruarii pro eorum salario in terra
Solidos:

Soldos quinque den. pro qualibet executione et
extra terram soldos decem den. et si non comper-
verint nec captum ducerent debitorem coram dic-
to potestate nihil habere debeat. Item dicimus quod
nullus possit appellare a [pronuntiatione] preceptione vel execu-
tione guarantigie nec ab aliquo precepto guaran-
tigie et si aliquis appellaverit non audiatur sed
condemnetur in lib. x den. qualibet appellatione
et qualibet vice. Item quod potestas non possit nec
debeat habere aliquod consilium sapientis vel collo-
quium super aliquo processu guarantigiato pena xxx lib. den. pro
quolibet et qualibet vice et debitor qui captus
fuerit et detentus non possit aliquem contractum
facere cum creditore vel aliquo pro eo quousque
fuerit detentus sine presentia domini potestatis vel
eius vicarii et consensu duorum idoneorum consangui-
neorum dicti debitoris et si factus fuerit presuma-
tur metu dolo vel fraude factus et non valeat
ipso iure. Item quod nullus potestas possit cassare
vel irritare aut pro irrito haberi pronuntiare
nisi fuerint opposite et probate dicte exceptiones
vel aliqua earum et si cassaverit pronuntiaverit
vel irritaverit contra dictum modum talis cassatio
vel irritatio vel pronuntiatio non valeat ipso iure
et nihilominus tale preceptum guarantigie debeat
executioni mandare. Item quod potestas predictus
in pronuntiatione debeat recipere iuramentum ab
eo qui petit executionem instrumenti guarantigie
quod est vere creditor in quantitate petita et quod sibi
satisfactum non est in totum vel in partem
Item dicimus statuentes quod hoc capitulum locum habeat in
omnibus

omnibus et singulis suis partibus habeat locum in omnibus instrumentis et preceptis quarentigiatis factis et celebratis in dicta terra vel eius Curia tantum scriptis per quemcumque notarium Instrumentis vero et preceptis quarentigiatis sic factis extra dictam terram vel comitatum rogatis per quemcumque notarium - - - - - - - - - - videlicet quod executio quarentigiata

. . . .

. . . .

talis forensis exequantur talia instrumenta ad petitionem Montonensium pro hominibus nostris vero contra forenses observetur hoc capitulum in omni parte sui in quocumque fuerit celebratus contractus quarentigiatus et per quemcumque notarium Instrumentis vero quarentigiatis factis inter forenses extra dictam terram et curiam eius non habeat locum hoc capitulum sed solum serventur ius commune et contenta in supradicto capitulo servetur instrumentis quarentigiatis que de se liquida appareant. In aliis vero que de se liquidis non appareantibus procedatur modo et forma predictis dummodo executio non fiat nisi primo liquidetur et probetur salvo quod si aliquis tanquam heres patris matris avi vel avie fratris sororis filii vel filie petere aliquod instrumentum quarentigiatum executioni mandari et reus fuerit contumax Potestas absque aliqua liquidatione mortis vel successionis debeat precedere executionem faciendam et si dictus petens executionem repertus fuerit in mendacio condemnetur in XXV lib. den: si fuerit ipse principalis debitor cum quo fuerit facta solutio vel quietatio et talis prorogatio ~~execu~~ executionis

executioni non valeat ipso iure. Item dicimus quod
scripturis privatis manu cuiuscumque persone scriptis
et factis in quibus contineatur ille qui scripsit
se aliquid promisisse alicui dare vel facere cum
causa et nominibus duorum testium ad minus
scriptorum in quibus et reperiantur anni domini me
ses ac dies talibus scripturis et appodissis detur
et dari debeat plena fides ac si talis scriptu-
ra esset publicum instrumentum quarum scriptum
manu publici et fidedigni notarii et quod dicte
scripture privatae mandentur executioni realiter
et personaliter ac si esset publicum instrumentum quarum
et hoc locum habeat in personis que possunt
de iure et secundum formam statutorum legitime
obligari et non in aliis

De arbitriis et laudis Rubrica 48

Item statuimus et ordinamus quod lauda et arbi
tria data facta per aliquam personam in quam par
tes compromiserint Potestas firma et rata teneat
et teneri faciat si diffinita et laudata fuerit
super iis et quibus fuerit compromissum salvis
tamen pactis conditionibus et stipulationibus inter
contrahentes factis visis et ostensis et arbiter vel
arbitri post quam in in eum vel eos fuerit compro
missum diffinire et pronuntiare nollet inter par
tes Potestas viso compromisso et habita fide a
partibus compellat ipsum vel ipsos arbitros ut
concordent et diffiniant questiones cum fuerint
ab aliqua parte requisitus infra xxx. dies postquam
fuerit ei vel eis preceptum a potestate sub pena cen
tum solidorum denariorum cuilibet arbitrorum seu arbitratorum

et si

Et si predicti arbitri se nõ concordauerint uel in-
fra dictos triginta dies non precepserint hoc que
fuerint in eis compromissum secundũ preceptũ
eis factum solvant dictam penã ~~nisi~~ nisi iusta
causa fuerint impediti et excusati et nihilominus
cogantur stare in uno loco sine potu et cibo do-
nec preceperint et laudauerint inter partes predic-
tas et dicte partes etiam ad petitionẽ arbitrorum
simili modo sint constricte per potestatem quatenũ
stent constricte quantum eorum arbitri uel uel cogantur
dicte partes eliger et dare dictis arbitris et arbitra-
toribus unũ hominẽ pro tertio arbitro hoc modo
eligendum videlicet quelibet dictarum partium in secreto te-
neatur dare potestati confidatos eorum et si utraque
pars concordabantur in dando confidatos in unum
utrique parti confidatum illi sit electus et datus pro
tertio et si plures essent confidati unus ex ipsis
idoneor eligatur et detur in tertium et si partes
non concordauerint eligatur per potestatem dictus
tertius, et si in laudando unus ex ipsis arbitris
et tertio erunt concordes et laudauerint eorum lau-
dũ et arbitramentũ ualeat et teneat et executio-
ni mandetur ac si concorditer laudatũ ~~fuerit~~ et
~~[illegible]~~ laudatum fuerit ac sententiatum concor-
diter et per omnes ipsos tres. Item quod compromissũ
duret per triginta dies a die quo factum fuerit ar-
bitris iuramentum per potestatem et iurati fuerint
per ipsos computandos. Postquam dictos XXX dies elap-
sos omne compromissũ expirasse intelligatur ipso iure
et arbitri non laudantes puniantur in dicta pena
et si laudum aliquod sequeretur ex dictis compromis-
sis sic expiratis non ualeat ullo modo et si in aliquo
compromisso iam facto uel fiendo reperiatur com-
prehensũ

comprehensum quod arbitri possint semel vel plu=
ries laudare et vel quoties opus fuerit et similia
non possint preterea nisi semel laudare et lau=
dum ferre infra dictum terminum ex unico tan
dem compromisso et compromissum ex cuius vi=
gore iam sit vel erit in posterum semel lau
datum intelligatur et intelligi debeat quo ad
hoc ut amplius laudari non possit non obstante
quod arbitri sibi ulterior laudi potestatem reservau
erint vel in posterum reservabunt Item dici
mus statuentes quod si aliqua lis vel questio ori=
retur inter consanguineos coniunctos vel affines
ad petitionem cuiuscumque consanguinei coniuncti vel
affinis petentis teneatur et debeat dominus potestas
de facto compellere litigantes predictos sub pena eis
per potestatem imponenda et auferenda ad compro
mittendum ipsorum litem et controversiam in aliquem
vel aliquos consanguineos agnatos cognatos
vel affines utriusque ipsarum partium attinentes si
vero litigantes essent affines tunc quilibet eo-
rum possit eligere suum consanguineum in arbitrum
licet non sit consanguineus utriusque et quod
laudatum fuerit per illum vel tales arbitros
per dictum potestatem executioni mandetur si
cut in laudo continetur nulla contradictio
ne obstante et ille talis vel tales in quem
vel quos fuerit compromissum nisi ratione ab=
sentie vel infirmitatis evidenter fuerint impedi
ti nullatenus se valeat excusare et que dicta
sunt supra proxime non vendicent sibi locum in
instrumentis guarantisie et aliis instrumentis que
clara et liquida sunt et per se nec in fedeiussionibus

quibuscumque

quibuscumque et quacumque et causa et in casu quo
appellaretur ab aliquo laudo seu peteretur re
duci ad arbitrium boni viri teneatur et debe=
at appellare vel petere dictam reductionem ad
arbitrium boni viri infra decem dies a die sci=
entie lati laudi vel arbitrij alias non audiatur
et dictam causam appellationis vel reductionis
ad arbitrium boni viri infra viginti dies pro
xime subsequentes a die interpositionis talis ap=
pellationis vel dicte petitionis mundus teneatur
talis appellans facere terminare in quibus cau
sis possit cognosci et terminari et tempore feria
to mensium vindemiarum et in honorem dei non
obstantibus quibuscumque Quod si decidi et terminari
non fecerint infra dictum terminum laudum seu
arbitramentum firmum remaneat et plenam ob
tineat roboris firmitatem et contra dictum lau
dum vel arbitramentum nihil possit excipi
vel opponi

De executione sententiarum et laudorum

Rub. 49

Item statuimus et ordinamus quod potestas dicte terre
Montoni teneatur et debeat executioni mandare
omnes et singulas sententias pro(?) arbitria
et arbitramenta realiter et personaliter prout iacet
et quod potestas predictus vel alius officialis non pos=
sit cogere arbitria vel arbitratores seu arbitramen=
tatores arbitrari contra formam compromissi et
si contrafactum fuerit non valeat ipso iure et
perdat potestas vel alius officialis qui contrafece
rit pro qualibet lib. den. ipsius cause et quantitatis
unum solidos duos den. et in dicta quantitate eadem

neter

condennetur tempore sui sindicatus

De mercede Banchi

De mercedibus scriptorum Banchi
Rub. 50

Item statuimus et ordinamus quod notarius banche civilium accipiat et instrumentis et scripturis in ea scriptis quantitates et non ultra ad penam centum soldorum den. pro qualibet et qualibet vice quibus contrafecerit In primis quod den. accipiat et qualibet citatione fienda extense per quantitatem ponenda . . . den. duodecim et si plures fuerint citati a primo sup. den. sex pro qualibet De qualibet citatione fienda ad respondendum et iure sex den. Et si plures fuerin citati a primo ultra, duos den. De qualibet presentatione rei vel actoris den. sex De citatione fienda ad tubam duos soldos den. et si plures fuerin citati a primo sup. pro qualibet sex den. De presentatione dicte citationis sex den. De qualibet citatione trium testium et partis den. duodecim et si plures fuerint a tribus supra pro qualibet den. duos et iuramento triu testiu den. duodecim abinde sup. pro teste et abinde sup. denarios duos pro qualibet et protestatione partis coniuramento testium sex den. De licentia gravandi testes et partem ad respondendu sup. positionibus et similibus pro qualibet den. quatuor De aliis vero citationibus den. sex pro qualibet De qualibet petitione consilii duos soldos den. De pronuntiatione executionis guarantisie et subscriptione cedule et tenuta ac detentione a quinquaginta libris den. infra duos soldos den.

abinde

ab inde uero sup ultra dictos quinque soldos soldum
unum den. et si plures fuerint obligati contra quos
pronuntiatum fuerit a primo sup pro quolibet
sex denarios et pro qualibet pronuntiatione in
terlocutoria sine petitione soldum unum, si uero
cum petitione soluatur ad ratione ~~quantitatis~~
pronuntiationis quarumlibet De petitione mittenda in quinternum pro qualibet latere duos sol
dos De ablatione tenute rei mobilis datione
tenute den. octo et si plures fuerint res mo
biles ab una sup den quatuor pro qualibet
De qualibet bannitione . . . . scribenda ~~relatione~~
~~bannitoris~~ . . . den . . . .
. . . relatione bannitoris sex den et si
plures scripture producte fuerint . . . .
statarius a pa supra . . .
. . . . exceptionibus re
plicationibus duplicationibus et aliis . . .
. . . . . . pro quolibet
latere quinque soldos den. De responsione posi
tionibus . . . . . una uel due pro
qualibet den quatuor ab inde uero sup pro qua
libet den. duos ~~den~~ Pro confessatis soluat confitens
et pro negatis ponens . . . . . De iura
mento estimatoris tenute duos soldos De qualibet
adiudicatione

Pro prima scriptura et qualibet sententia diffini
tiua a quinquaginta lib. supra infra soldos de
cem den. Abinde uero supra usque ad ducentas
libras den. uiginti soldos den. Abinde uero sup.
quantacumque fuerit quantitas quadraginta soldos
den. pro prima sententia De secunda uero
. . . . et secundo decreto
duos soldos et si plures fuerint vs a prima
supra sex den. De contestatione litis et
iuramento calumnie a qualibet parte unum sol
dum De productione et legittimatione pro
curationis unum soldum. De examine testium
pro quolibet et qualibet . . quinque soldos. De
seminatis uero scripturis quorumcumque actorum et testium
accipiatur soldi quatuor den. pro qualibet carta

Quod alienator alicuius teneatur
ad defensionem rei alienate Rub. 51

Item statuimus et ordinamus quod si aliqua persona alie-
nauerit aliquam rem mobilem uel immobilem
uel se mouentem uel cesserit alicui aliquod ius
et illa cui facta fuerit alienatio uel ius cessum mole
stretur uel eius heredes aut successores uniuer
sales uel particulares molestarentur in re alie
nata uel iure cesso quod talis alienans et ius ce
dens et eius heredes et successores sequuta
denuntiatione statim teneatur et debeant iudi
cium defensionis in se suscipere cum idoneo fi
deiussore et ipsam rem uel res alienatas uel ius
cessum legittime defendere omnibus suis sumptibus
salariis et expensis et ipsum in pace ponere cum

quolibet

quolibet molestante et si ille in quem facta
fuerit aliqua alienatio vel iuris cessio vel
eius heredes vel successores molestarentur
non possint cogi ad respondendum libello ad
contestandum litem nec ad iurandum de calumnia
infra decem dies computandos a die qua nomi
naverit suum autorem in iudicio et pecierit
processum fieri contra ~~suum~~ eius autorem et com
pelli ad suscipiendum iudicium defensionis in se
et elapsis dictis decem diebus in causa proce
datur et potestas coram quo fuerit petitum tenea
tur et debeat compellere talem alienatorem et
iura cedentem ad suscipiendum in se iudicium
defensionis per captionem personalem et immissionem
bonorum et si postquam pronuntiatum fuerit per
potestatem predictum talis autor non susceperit
in se iudicium defensionis possit talis in quem
facta fuerit alienatio vel iuris cessio accusare eius
autorem et accusatus condemnetur in libris
viginti quinque denariorum. Possit tamen accusans dic
tum suum autorem remittere tali accusationi quan
documque ante sententiam solutis pro primo per eun
camerario dicti comunis libris quinque denariorum pro
retractatione dicte accusationis et si contigerit quod
aliquis vendiderit vel alio quovis titulo inter
vivos alienaverit aliquam rem immobilem propriam que
reperiretur libellaria vel emphiteotica quod ven
ditor seu alienator et eius heredes et successores
teneantur eidem emptori vel acquisitori facere
curare ita et taliter cum effectu quod proprietarius
eidem reafirmet in tertiam generationem expen
sis vendentis seu cedentis et si alienaret titulo

non

non lucentiuo dicte alienati nullu preiudiciu
seu damnu sequi possit

.
.
.

et nihilominus det et restituat

quartam partem precij ips=
sin rei que vendita seu concessa fuerit

---

et pro predictis et quolibet predictorum exeque
dis fiat et fieri debeat executio realis et perso
nalis et si potestas fuerit negligens in predictis
condemnetur tempore sui sindicatus in lib. xxv
den. et nullus possit appellare ab aliqua pro
nuntiatione sententia vel gravamine que vel
quod fieret con eum occasione contentis in
hoc capitulo et si appellaverit non audiatur
appellans et predicta locu habeat ad pre
sentia et futura

Quod uxor non possit se obligare sine
consensu viri et consanguineorum Rub. 52

Item statuimus et ordinamus quod nulla uxor alicuius
de dicta terra Montis Albani et eius districtu constitu
matrimonio possit se obligare vel ~~alium~~ alicui
suarum dotium iuri vel hyppotece ~~renu~~ renu
tiare nec contractum aliquem obligatorium
facere sine presentia et consensu ~~potestatis~~ pa
tris si patrem habet et sine consensu et presentia

mariti

mariti et ~~duas~~ duorum proximorum consanguineorum presentium in dicta terra uel eius districtu si patrem non haberet, si uero dicti proximiores consanguinei fuerit absentes sine presentia et consensu alterius coniuncti loco proximioris consanguinei absentis. Si uero maritus non fuerit in dicta terra uel eius districtu tunc citetur quod ad tertiam diem ueniat ad contradicendum quare dicta eius uxor predicta facer non debeat et si non uenerit infra dictum terminum tunc liceat tali uxori predicta facere cum presentia et consensu dictorum duorum proximorum coniunctorum et si aliter fieret id quod fecerit non ualeat ipso iure saluo quod quelibet uxor libere sine alicuius presentia uel consensu possit procuratorem constituere ad agendum et defendendum

Quod alimenta prestentur per filios parentibus Rub. 53

Item statuimus et ordinamus quod si quis querimoniam deposuerit coram potestate predicto dicte terre de filio uel filia siue nepote ex filio quod ipsi sui filij et filie uel nepotes prestent alimenta potestas predictus cogat ipsos filios uel filias uel nepotes ut prestent alimenta parentibus arbitrio dicti potestatis si ipsa persona que posuerit querimoniam non habeat unde se alat uel substentet a quo precepto potestatis non possit se appellari et eodem modo cogantur parentes prestare alimenta filijs et nepotibus

De alimentis prestandis mulieribus Rub. 54

Item statuimus et ordinamus quod d. potestas ad quem fuerit recursum teneatur prestari facere alimenta condecentia

cuilibet

cuilibet mulieri cui dos aliqua debet solui uel soluta restitui in totum uel in partem pro toto uel parte non soluta uel non restituta heres mulier cui deberet restitui ad alia transiuerit uota quousque soluta uel restituta non fuerit ad rationem octo pro centinario dotis pro quolibet anno compellendo debitorem uel debitores soluere et reddere et eorum successores realiter et personaliter et omni uia et modo prout dicte potestati uidebitur summarie et sine omni strepitu figura iudicij alimenta dare soluere et prestare et omni tempore feriato et non feriato non obstante aliquo capitulo huius statuti uel aliquo alio ordinamento quod in contrarium modo aliquo loqueretur et predicta locum habeat ad presentia et futura

Quod se obligantes et fideiubentes conseruentur indemnes Rub. 55

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis fideiusserit pro aliquo mandante uel presente et non contradicente uel principaliter se obligauerit pro aliquo possit petere se disobligari a tali fideiussione principalitatis uel obligatione quandocumque uoluerit et ante quam aliquid de suo soluerit uel aliquod damnum sustinuerit et teneatur facere citari eum pro quo obligauerit se. et inde ad tertiam diem debeat condempnari cum potestate predicto ad extrahendum et disobligandum et indemnem conseruandum ipsum a tali fideiussione et principalitatis obligatione et si ille negauerit fideiussionem principalitatis uel obligationem pro se factam pro eo possit probari per unum testem bone fame uel per instrumentum publicum uel per illum ad quem fecerit talem fideiussionem et obligationem et per

iuramentum

54c

iuramētū fideiussoris et si ille pro quo facta
dr ēē talis obligatio et fideiussio non comparue-
rit infra terminū sed fuerit contumax uel
si comparuerit et probatum fuerit p aliquem
de supradictis modis uel p confessionē ipsius
tunc potestas uel alius officialis qui in hoc iu-
risdictionē haberet teneatur et debeat statuere
terminū tali reo decem dierum ad disobligandū
et indemnē conseruandum talem fideiussorē
et obligatum nisi sit fugitiuus tunc et eo ca-
su detineatur psonaliter et non relaxetur donec
fecerit predictum et elapsis dictis decem diebus po-
testas prefatus uel eius vicarius possit teneatur et
debeat executionē facere de predictis realiter et p
sonaliter ad uoluntatem fideiussoris pena quin
quinque lib. den. et si ille qui pro alio fideiusse
rit uel principaliter se obligauerit sustinuerit
aliqua damna extra sortem ille talis pro quo fac
tu fuerit talis obligatio teneatur reficere et resarcire
omnia et singula damna expensas et interesse
de quibus credatur sacramento ~~fideiussoris~~ fide
iubentis assignatis primo potestati causis legitti
mis dammificationis et iuret q tantum damnū
sustinuerit occasione predicta et uere sint cause
se quas assignauerit et potestas coram quo huius
modi causa uentillaretur teneatur et debeat
condemnare illum pro quo aliquis fideiusserit
uel se principaliter obligauerit tam in sorte quam
expensis damnis et interesse pena xxx lib. den.
et de predictis potestas uel eius vicarius possit et
debeat cognoscere et fine debito terminare sim
pliciter et de plano et sine strepitu et figura
iudicij

indicij dictas feriatis et non feriatis et non
possit aliquis appellare ab huiusmodi processu
vel pronuntiatione et si appellaverit non audia
tur appellans et nihilominus condemnetur in
centum soldis den: et si dictus talis pro quo
factus fuerit fideiussio vel principalitas non
observaverit indemnem illum qui pro eo fi
deiusserit vel principalitatem fecerit possit ac
cusari quolibet mense semel et condemnetur
in lib: vigintiquinque den: pro qualibet vice
possit tamen accusator tali accusationi renuntiare
quandocumque voluerit ante sententiam solutis
tamen primo soldis centum den: potestati
camerario dicti comunis pro ipso comuni re
cipiente Insuper dicimus statuentes quod omnia
bona illius pro quo aliquis fideiusserit vel se
principaliter obligaverit sint et esse intelligantur
obligata illi qui fideiusserit pro ipso ac si
expresse obligasset ipsa bona praedicta pro dicta
fideiussione et principalitate et quae dicta sunt
de principalibus personis intelligantur esse statuta et
ordinata in personis eorum heredum et successorum
et habentium iura ab eis et praedicta intelli
gantur de praesentia et futura

De successionibus ab intestato Rub 56

Item statuimus et ordinamus quod in successionibus
ab intestato superstitibus sibi agnatis usque in tertium
gradum feminae potius excludantur et si dictae
feminae dotatae non essent tunc dotentur de et
super bonis hereditatis talis defuncti secundum faculta
tem dicti defuncti et secundum dotes datas et recep
tas in domo eiusdem defuncti si talis defunctus
fuerit

fuerit Later cazum

De habente arbores sup terreno alterius
Rub 57

Item statuimus et ordinamus quod quicumque habuerit sup
terreno alterius aliquas arbores quocumque casu et eas
elevare voluerit teneatur ipsas illi vel illis quorum
est terra sup qua sunt pro precio competenti dicto
duorum vicinorum proximiorum dicte terre vendere
aut compellat eum potestas elevare ipsas ad
illam penam que placuerit potestati vel cogat
eos eligere duos vicinos qui estiment dictas arbores
et predicta omnia fieri faciat dictus potestas
pena centum soldorum denariorum in quibus condemne-
tur tempore sui sindicatus

De instrumentis reficiendis Rub 58

Item statuimus et ordinamus quod quandocumque peteret
vet reffici aliquod instrumentum ex aliquo rogi
tu notarii iam premortui quod iam fuerit com
pletum debeat comparere coram dicto domino Potesta
te et partem citari facere ut veniat ad contra
dicendum quare non debeat dictum rogitum re
fici compleri et publicari et si pars non comparuerit

et non

et non assignaverit legittimam causam quare
non debeat refici et transumptione publicari Pote=
stas predictus teneatur precipere et mandare
notario quod illud debeat transumptione complere et pu=
blicare Item dicimus et ordinamus quod nulla per=
sona audeat vel presummat ostendere alicui in=
strumentum vel rogitum alterius sine licentia
illius ad quem pertinet nisi mandatum habue=
rit a Potestate vel eius Vicario ad penam centum
soldorum den. cuilibet contrafacienti et qualibet
vice Statuentes insuper quod quando contigerit aliquem
notarium mori et in testamento suo non comiserit
alicui sua rogita vel prothocolla complenda quod
filij dicti notarij mortui qui sunt notarij illa
sumere complere et cancellare possint sine aliqua
alia comissione de novo facienda et si filij dicti
notarij premortui non essent notarij quod tunc comis
sionem dictorum rogitorum et prothocollorum dicti heredes
vel filij dicti notarij premortui cum autoritate domini
Potestatis possint et valeat committere cuicumque notario
de dicta terra qui possit talia negotia et protocolla
complere cancellare et de eis instrumenta sumere
et talia instrumenta completa per dictum notarium
valeant et teneant ac si essent completa per no=
tarium qui inde fuit rogatus. Addentes insuper
quod quilibet notarius possit per absentiam diuturnam vel gravem infirmitatem sua rogita committere
alicui notario de dicta terra Sorboni qui possit complere
et autenticare et rogita cancellare, et eis fides adhi
beatur ac si completa essent per notarium qui de eis fue
rit rogatus Dicimus et quod si creditori fuerit satisfactum

de suo

de suo credito teneatur dictus creditor creditor ad petitione sui debitoris facere registrum cancellari et si habuerit instrumentum completum teneatur illud reddere suo debitori incisum saltim in tribus locis ad penam centum solidorum denariorum pro quolibet et qualibet vice qua fuerit contrafactum

Qui comederit et biberit optime solvat Rub. 59

Item statuimus et ordinamus quod si quis comederit et biberit aut hospitatus fuerit in dicta terra Montorii vel eius curia et noluerit tabernario aut hospitatori de iis que comederit et biberit vel pro alberguaria solvere liceat tabernario et hospitatori retinere apud se vestes dictorum bibentium et comedentium atque hospitatium aut pignora auferre et recipere antequam recedat de hospitio aut taberna et ipsum de cetero de hospitio aut taberna expellere sine pena et banno et credatur eorum sacramento usque in soldis viginti denariorum et si accusaretur de predictis dicta accusatio non admittatur nec de ea sequi possit aliqua condemnatio

Ubi ad quem et infra quantum tempus liceat appellare Rub. 60

Item statuimus et ordinamus quod cuilibet de dicta terra Montorii vel aliunde F se volente procuratorem seu liceat appellare ab omnibus et singulis sententiis diffinitivis fiendis in causis civilibus vel criminalibus per potestatem dicte terre vel eius vicarium ad Dominum nostrum Papam et ad sedem Apostolicam seu ad curiam Romanam quam appellationem appellans F coram potestate tempore late sententie viva voce vel infra decem dies proxime futuros a die late sententie computandos in scriptis et teneatur apostolos et omnia acta in causa facta recipere et cum iis se presentare ante conspectum S. D. N. pape vel coram apostolica sede aut eorum audientia ad quos appellaverit

F facere debeat

appellauerit et literas inhibitorias ab eis reportauerit
et coram dicto potestate eas exibere et presentare in-
fra uiginti dies tunc proxime secuturos a die
appellationis computandos et maiorem et minorem
terminum prout uidebitur dicto potestati et ipsam
appellationem prosequi et per sententiam facere diffi-
nire et terminare infra terminum constitutionum
uel aliter a D. N. papa. nes eius curia Romana
seu a iure constitutum statuentes quod quilibet
appellans infra dictos decem dies infra quos licet
appellare restituat parti aduerse habenti senten-
tiam pro se omnes expensas in quibus appellans
extitit condennatus in dicta prima sententia
Quas si non soluerit appellans in dicto termino
condennetur per dictum potestatem in quadruplum
cuius pene quadrupli medietas sit comunis
Montoni et alia partis habentis sententiam pro se
et nihilominus cogatur soluere dictas expensas
remedijs oportunis. Liceat tamen cuicumque appellanti
suam appellationem ~~[illegible]~~ renuntiare per se uel eius procuratorem
infra dictos decem dies et soluat talis renuntians nihi-
lominus et soluere cogatur de facto camerario
dicti comunis pro renuntiatione tali soldos centum
denariorum. quos centum soldos

teneatur ipsam
appellantem cogere et solui facere sub pena dupli
ipsi domino potestati. A qualibet autem sententia inter-
locutoria precepto uel grauamine appellari non
possit nisi quod ~~[illegible]~~ peti possit super ijs consilium sa-
pientis eligendi comuniter a partibus si in eligen-
do concordauerint alias a potestate predicto datis
tamen primo per partes sapientibus suspectis et con-
fidatis eis. Ad quem sapientem deposito et soluto
competenti salario et mercede per petentem eius

consilium

consilium mittantur omnia acta sententia inter
locutoria vel preceptum super quibus vel a quibus
pars senserit se gravatum super quo consilio dictus
Potestas secundum consultum per dictum consultorem de-
beat et teneatur pronuntiare et executioni mandare
et mandari facere sub pena centum lib. den.
dicto potestati vel vicario coram quo predictum con
silium presentatum fuerit in quibus condemnatur
tempore sui sindicatus quod quidem consilium
pars petens reportare producere et presentare
teneatur et debeat coram predicto Potestate vel eius vi-
cario infra decem dies a die depositi salarij
computandos ad penam centum soldorum den. et ni-
hilominus in causa ad executionem vel ad alia acta
per dictum Potestatem non procedatur et termini in-
stantie non currant donec dictum consilium pre-
sentatum reproductum representatum et reportatum coram dicto
Potestate vel vicario ad quod reportandum et repre-
sentandum pars petens possit per dictum potestatem
vel vicarium cogi sub penis arbitrio eorum imponen-
dis et auferendis

A quibus causis appellari non possit Rub. 62

Item statuimus et ordinamus quod a processibus faciendis
per Dominum Potestatem vel eius vicarium et circa
cognitionem et acta causarum criminalium seu ma-
leficiorum ante sententiam diffinitivam appellari non
possit nec liceat, a sententijs vero diffinitivis vel
interlocutorijs vim diffinitive sententie habentibus
tam in civilibus quam in criminalibus appellari pos-
sit, ab omnibus autem gravaminibus et precep-
tis per dictum potestatem vel eius vicarium factis ap-
pellari non liceat nec possit sed tantum superinde
peti possit consilium sapientis, et si quis a predictis
appellaverit eius appellatio non valeat nec admitta-
tur sed quilibet appellans a predictis condemnetur
seu puniatur et facto in lib. X den. communi

De requirendis

95.

57

lib.

De requirendis in mandatis procuratorum Rub: 62

Item statuimus et ordinamus quod procuratores sint et esse debeant legittimi - et contra eos et eorum mandata opponi non possit quod non sint legittime relevati dummodo constet in eorum instrumentis et mandatis quod constituentes promiserint de ratihabitione et iudicatum solvi solvere sed admittantur pro legittimis procuratoribus

De Prescriptionibus Rub: 63

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona cuiuscumque conditionis status et qualitatis existat de dicta terra Sto ri vel aliunde possit vel debeat petere coram dicto potestate vel eius vicario aliquam pecuniae quantitatem vel aliquas res mobiles vel immobiles sibi vel alteri debitas de quibus appareret publicum instrumentum nisi ab annis viginti quinque infra a die facti instrumenti et celebrati contractus computandis et si de petitis non appareret publicum instrumentum petere tamen modo possit ab annis viginti infra et non ultra et si predicta infra dictos terminos non peterentur ut supra dictum est a creditore vel suis heredibus per se vel aliam legittimam personam elapsis dictis terminis non audiantur nec petere possint sed intelligantur talia debita fore prescripta et si dictus principalis creditor decesserit et debitum predictum infra dictos terminos non petierit tunc eius heredes ad dictum debitum minime audiantur sed cogantur dicto debitori vel suis heredibus dictum instrumentum reddere cancellatum salvo quod predicta prescriptio non currat minoribus quatuordecim annis sed abinde supra currere debeat prescriptio supradicta Item dicimus statuentes quod pro adiutorio peti possit et debeat omne debitum pro adiutorio infra quinque menses a die prestiti adiutorij computandos et non ultra et si tale debitum infra dictum terminum petitum

Istud statutum habet etiam in mutato de quia eius verba sunt concepta in negatione Gab. in suis conclus. conclus. 4 de praescript. limit. 3 fol. 491 et n. 16; potest tamen recurri ad denunciatione evangelicam Marsil. singul. 370; et procedit istud statutum in petente rem sibi debitam secus in petitione rerum mo. idem Gab. ubi supra n. 17 1a limit.; item fallit in debito iurato idem n. 18; item fallit in implorationem iudicis offi. loco actionis idem Gab. n. 24 quia offi. iudicis non tollitur; item fallit in filio petente legitimam quae tantum spatio 30 annorum praescribitur idem Gab. n. 25; in iure emphiteotico fallit idem Gab. n. ... et de hac materia fuit regula c. possessor de regulis iur. in 6o et c. final. de praescript.; et nota quod stante iuramento debitor praescribere non potest idem Gabriel ubi supra conclus. 7 n. 3

petitum non fuerit in posterum peti nō possit et si petatur non audiatur imo intelligatur tale debitum fore prescriptum elapso dicto tempore et de novo facturum e si in dicto termino petitum fuerit fiat per dictum potestatem petenti ius summarium et expeditum et preceptum et non discedendo et prolatio donec solverit omni tempore diebus feriatis et ferijs nō obstantibus et simile ius fiat aptificis seu artificibus qui busunque et eorum laborerijs mercedibus et precijs rerum artium et de ipotecas cū constiterit et debito nisi pacti dilatoriam fuerit allegatum et probatum a debitore quo casu fiat sibi mandatum secundum pactum et credatur iuramento seu libro cuiuslibet artificis compositis et hospitibus super petitis per eos usque in quantitate quadraginta solidorum ~~[illegible]~~ den. Abinde vero supprobetur per alias legittimas probationes

Quod testamenta instituentiū usque in quartū gradum insinuentur Rub 64

Item statuimus et ordinamus quod si qua persona de dicta terra et eius districtu vel habitans in eis sivē condiderit testamentum aut aliam ultimā voluntatem in quo aut qua suū vel suos instituerit heredem vel heredes suum vel suos attinentes extra et ultra consanguinitatem quarti gradus quod dictus heres institutus seu instituta seu dicti heredes instituti teneantur et debeat infra decem dies a die mortis talis testatoris computandos comparerē coram dicto potestate vel eius vicario cū dicto testamento et ipsū coram uno eorum presentare et insinuare et petere quod fractis infrascriptis sub lastationibus et bannimentis dictum testamentū pronuntietur per insinuato nec non ~~pronuntietur~~ registretur in libro civilium apud acta dicti potestatis in comuni relaxando tempore sui sindicatus cui potestas vel eius vicarius

visa

visa et audita petitione statim ed mittat unu ex
preconibus dicti comunis quatenus vadat ad scalas
palatij dicti comunis habitationis et residentiae pre=
fati dni potestatis et ibidem sono tube premisso
sicubi moris habet alta et intelligibili voce tribus di=
versis diebus faciat infrascripta tria bannimenta videlicet
quod si quis vel si qui sunt qui velint contradicere
vel aliquid opponere contra dictum testamentum aut
contra institutionem heredum predictam vel contra
ipsos heredes institutos maxime quod tale testamentum
non sit iure factum seu dicta institutio heredum
et aliter de iure fieri non potuerit seu heredes
instituti de iure institui non potuisse seu non posse
de iure dictam hereditatem adire comparcat et com
parere debeat coram potestate vel vicario infra
tres dies tunc proxime secuturos contradicturi op=
positurii allegaturi et probaturi predicta seu alia
aliquod predictorum seu quicquid possunt et volunt contra
ra dictum testamentum seu ultimam voluntatem institutos
et instituentes predictos. Item in dicto et eodem ban
nimento simili voce dicat et banniat dictus quod
si qui sunt creditores debentes recipere aliquid. seu
aliquam rem seu aliquam pecunie quantitatem
in dicta hereditate dicti testatoris defuncti sive defun=
cte infra dictos tres dies compareat et comparere
debeat coram dicto potestate vel eius vicario allega
turi monstraturi et probaturi dictum testatorem seu
dictam testatricem tempore sui obitus fuisse et esse
suum debitorem in aliqua re seu quantitate et sibi
dicta eius bona esse quomodolibet obligata alias
ipsis non comparentibus ipsum testamentum pro
ratihabitur pro insinuato est. et elapso dicto termino
in dicto primo bannimento assignato fiat secundum
bannimentum simili modo et forma et demum elapso

dicto

dicto similiter termino in dicto secundo bannimento assignato dictus preco faciat ~~faciat~~ aliud tertium ~~bannu~~ bannimentum eodem modo et similiter assignet predictis terminum ~~pro~~ trium dierum proxime futurorum ad faciendum predicta et dies termini cuiusque computentur in termino quibus tribus terminis in dictis bannimentis assignatis elapsis et decursis si contradicti testamentum vel aliam ultimam voluntatem contradictum et oppositum non fuerit legittime et ita et taliter quod tales condictiones et oppositiones non habeat dictum testamentum et ultima voluntatem infringere et irritare, seu dictam institutionem, vel creditores predicti non comparuerint et ostenderint omnia dicta talis testantis fore eos obligata, vel si comparuerint et probaverint predicta et dicti heredes instituti voluerint heredes esse et dicta debita satisfacere cum effectu pronuntietur predictum potestatem seu vicarium, et pronuntiari teneatur et debeat dictus potestas et vicarius dictum testamentum fore et esse insinuandum et pro insinuato habendum et apud acta et in actis dicti comunis et curie dicti potestatis scribendum et registrandum dictis tribus bannimentis predictis in dictis actis scriptis et anotatis et si dicti heredes instituti sive instituta infra dictos decem dies a die mortis testantis computandos ut premittitur non comparuerint et petierint coram dicto potestate vel vicario dictum testamentum insinuari et registrari apud acta et pro insinuato haberi et pronuntiari teneri et eo casu dicti heredes instituti seu instituta perdat dictam hereditatem totam et sit ipsa hereditas tota dicti comunis ac si dicto

comune

commune a dicto testatore esset legittime institutum
cuius hereditatis medietatem satisfactis et solutis
primo omnibus et singulis legatis in testamento
et ultima volunte relictis et descriptis dictu co-
mune dari dispensare et assignare teneatur et
debeat in bonis aut in pecunia pauperibus et
inter pauperes et miserabiles personas dicte terre
et sue curie vel in dictis terra et curia co-
morantes vel assignare uni aut omnibus
hospitalibus dicte terre prout dicto comuni
debitur et placebit et reliquam medietatem dicte
hereditatis dictum comune solvat et expendat
in fortificatione et munitione dicte terre prout
comuni videbitur et placet pro anima satis de
functi sendo funere et non in aliis factionibus
dicti comunis pena et banno centu librarum
denariorum potestati dicti sex camerario et ceteris
consultoris contradicentibus consulentibus sen...
non facientibus et cuilibet eorum non obstantibus
aliqua contradictione reclamatione seu opposi-
tione dictorum heredum Nec non non obstantibus
aliquibus statutis constitutionibus legibus et bene
ficiis iuris civilis et canonum pro dictis heredibus
facientibus quoquo modo, et si contigerit dictos
institutos de predictis aliquam litem movere
contradictum commune in curia dicte terre vel
alibi et perditione dicte hereditatis condemnetur
pro dicto comuni in libris ducentis denariorum sine
aliqua detractione nihilominus ad predicta
non audiatur

De divisionibus faciendis Rub. 65

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis habierit
aliquod edificium commune cum aliquo vel aliquibus
et alter ipsorum dictum edificium non tenuerit vel
non fuerit eo usus non obsit ei vel suis heredibus

prescriptio

prescriptio in Statutis contenta nec aliqua alia pre-
scriptio iuris ei vel suis heredibus preiudicium
nocumentum seu impedimentum faciat propter longum et
longissimum tempus facti et celebrati contractus
inter eos Et si quis tenuerit murum seu stillicidia
et ipsa caderent supra ~~terrenum~~ domum seu terrenum
alicuius ubi sit murus communis ei qui partem ha-
bet in muro non nocent sed ille cuius murus ~~est~~ vel
stillicidia caderent vel cadere facerent murum com-
munem removeri faciat et facere teneatur dictum
murum suis tantummodo expensis Et si murus co-
munis ceciderit et una partium velit rehedifi-
care et altera non vel si una partium murum
voluerit altius murare et elevare tunc eadem
pars murare volens faciat aliam partem no-
lentem murare citari coram Potestate seu vicario
et sibi protestetur coram ipso ut ~~velit~~ velit commu-
nibus expensis et laboribus una in ipsa parte
murum edificare vel altius elevare in presentia ~~duor~~
duorum testium fide dignorum et ipsam petitionem
scribi faciat in actis dicti communis Et si dicta
pars predicta facere recusaverit scribatur eius
recusatio et . . . . dicta protestatione
et recusatione . . . . parti volenti facere murum
liceat . . . . edificandi et murandi suis expen-
sis et mandet dicte parti nolenti edificare vel
murare et super dicto muro murando per volentem
murare nullatenus edificet vel quo modo alio
murare nisi refectis expensis quas extimari et declarari
faciat per muratores murantes dictum murum et quem-
dam alium muratorem qui non steterit ad predicta
statim completo dicto muro et dicta extimatione et

declaratione

107.
60 v

et declaratione estimationis fieri faciat coram
ipso potestate in presentia duorum testium ad mi-
nus et scribi in actis communis quarum expensarum
medietatem dictus nolens murare dare et solvere
teneatur infra duos annos a die completi muri
numerandos ad penam dupli in qua debeat con
demnari per potestatem et elapso dicto termino
si a parte . . . . accusabitur et idoneus fue-
rit ad solvendum dictas expensas et aliter non
volumus insuper quod si aliqua persona pontem vel ta
trabem haberet seu balchionem vel aliquod edificium
super vel suam domum vel terrenum alicuius quod po
testas ad petitionem illius cuius est terrenum sive
domus infra unum mensem postquam petitum fuerit
teneatur facere elevari nisi pacta et concessiones
per testes vel instrumenta apparerent in contra
rium ad penam quinquaginta lib. den. dicto po
testati que dicto comuni applicetur tempore sui
sindicatus. Item dicimus quod si quis habuerit domum
terrenum vel molendinum ~~clau~~ clausuram vel agrum
comunem aut rem aliam stabilem cum aliqua
persona que divisa non fuerit et aliquis eorum pre
nit voluerit ad divisionem et pecierit ipsam di
visionem fieri potestas vel vicarius coram quo fuerit
querimonia posita teneatur precise et debeat talem
divisionem fieri fieri facere hoc modo scilicet quod
potestas vel vicarius faciat dictas partes coram se
venire et eis precipere quod non recedat de palatio
donec de predicta divisione fuerint concordes
vel communiter elegerint duos eorum amicos comunes
qui habeant ab eis autoritatem et potestatem ~~decidendi~~ dividendi
et divisionem

et divisionē faciendi et ipsos de dicta divi
sione in pace ponendi et si dicti amici nō fue=
rint concordes compellantur stare in palatio do=
nec predictam divisionē concorditer fecerint pre=
scriptione alicuius temporis non obstante quo ste=
terint dicte res indivise possesse et si ille cum
quo dividere res comunis eē negauerit esse co=
munē eē tunc potestas vel vicarius assignet
terminū utriqz parti ad probandū dictū suū sine
aliqua oblatione libelli et si probaretur res co=
munis eē procedatur scdm̄ formā huius
capitoli quod capitolum sit precisum et habeat
locum in omnibus rebus de quibus divisio pete
retur et si cessarent partes comparere compellantur
coram ipso comparere penis appositis totiens quo
ties videbitur potestati et donec venerint in qb;
multari debeat et condemnari inobedientes
et si pars citata non venerit eligatur p̄ potestate
statim nomine suis comparere nolentis unus
de consanguineis vel amicis nō comparentis ex
parte sua et alter ex parte comparentis eliga
tur p̄ ipsum comparentem quos potestas coget
ipsam divisionē facere concorditer modo supra
dicto que divisio valeat ac si electus foret suis
amicus vel consanguineus a dicto nō comparente

Additum est q̄ si aliquis de cetero in dicta terra vel
eius curia haberet quoquo modo iure res
partes vel iura alicuius domus vel casareni et vel
let emere partem sui portionarij q̄ idem por
tionarius cogatur et compellatur p̄ dictū potestatem
tem ad dicto emēt volenti vendendū precio per

duos

duos eorum comunes amicos ab eis comuniter eli-
gendos et similiter sidictus sidictus habens quar-
tam partem vel minorem noluerit vendere co-
gatur et compellatur dictus porcionarius ha-
bens maiorem ~~minorem~~ partem emere dictam mino-
rem partem precio per dictos duos amicos eli-
gendos . . . . Sub pena dicto potestati quin-
quaginta librarum den. Et si que res essent plu-
rium sociorum comunes et ipse res indigerent
utili expensa et necessaria et unus vellet fa-
cere talem expensam et alter recusaret ille qui
talem expensam fecerit possit sibi retinere de
fructibus dicte rei comunis si fructus asce-
derent ad dictam et tantam expensam et
si querelam ~~posuer~~ posuerit dictus expendens
coram dicto potestate Idem potestas habita fide
expensarum factarum teneatur et debeat dictos recu-
santes cogere et compellere ad solvendum et re-
stituendum partem suam de dictis expensis cum
socio qui ipsas expensas fecerit usque ad integram
satisfactionem sub dicta pena quinquaginta
lib. den.

De executionibus condenationum
Rub. 66

Item statuimus et ordinamus ad hoc ut officiales sint
solicciti ad exigendum condemnationes factas et
latas per suos precessores quod potestas dicte terre
habeat et habere debeat duos soldos pro lib. den.
et qualibet condemnatione quam ipse exegerit et
venire fecerit in coe solvendes sibi per camerarium dicti
cois de dictis exactis condemnationibus statim
post dictam factam exactionem

De executionibus

fuerit forensis talis potestas et contra que pe
titum fuit solvat denarios duodecim per lib.
vz duas partes camerario dicti communis
pro ipso communi et unam partem ipsi pote
stati et idem dicimus de executione vel petitio
ne facta de rebus que estimari debeat et
secundum earum estimationem solvantur dicti de
narij modo supradicto sed si ter vigena fue
rit debitor solvantur pro executione tantum
modo dicti denarij sex et non ultra per libram
den.

De debitoribus suspectis Rub. 17

Item statuimus et ordinamus quod si quis coram Potestate vel Vicario suum debitorem allegaverit suspectum et fugitivum cum iuramento et quod possideat bona stabilia sufficientia pro suo debito persolvendo et petierit eundem debitorem capi debere ad suam petitionem ostenso primo instrumento debiti vel recepto sacramento a creditore quod quod petit et petere intendit vere recipere debet et sibi satisfactum non est in totum vel in partem et quod animo calumnie non petit Potestas vel Vicarius faciat eum capi et duci coram eo et eum faciat detineri ad petitionem creditoris donec satisfecerit idonee de stari ad petitionem creditoris donec satisfecerit idonee de parendo et iudicatum solvendo et si satisdare non potuerit vel noluerit detineatur sub bona custodia donec integre satisfecerit suo creditori vel ostenderit se ad petita non teneri, si quis autem allegaverit suum debitorem suspectum iuraverit pro aliquo debito et bona eius essent sufficientia pro petito debito satisfaciendo et probatum fuerit per duos testes bone fame ad minus pro tali suspectus ab omni captione relaxetur et liberetur et contra ipsum via ordinaria procedatur et nihilominus allegans et iurans suspectum dictum suum debitorem pro tali iuramento in soldis centum den. vice qualibet condemnetur

Quod tertia pars dotis remaneat
Apud virum Rub. 18

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis ceperit et duxerit uxorem et ipsam contingat ante suum virum sine filiis vel filiabus vel filio aut filia ex ipsis legittimo matrimonio

nati

natis decedere ~~tertia~~ tertia pars sue dotis quam habuerit ab ea vel pro ea a quibuscumque personis seu fuerit eius viro vel alteri pro eo promissa sit et esse debeat dicti sui viri aliquibus iuribus seu legibus quibuscumque non obstantibus nec etiam obstantibus quibuscumque promissionibus factis de tota dote restituenda tempore sue mortis per eius uxorem

Qualiter consanguinei discordes ad concordiam reducantur Rub. 19

3. Item statuimus et ordinamus pro bono pacis et concordie conservande inter montonenses quod quandocumque discordia esset aliqua seu oriri posset inter patrem et filium seu filios fratres carnales et alios consanguineos coniunctos usque ad quartum gradum Potestas vel Vicarius debeat ipsas partes ad concordiam reducere et cogere ad compromittendum eorum questionem et litem et de facto in duos consanguineos prout melius fieri poterit et ipsis officialibus videbitur convenire et prout in statutis et arbitriis et laudis infra positis continetur et pars que contempserit predicta facere condemnetur arbitrio potestatis vel vicarii

Reg. infra in rubr. 48 lib. 2.

Quod nullus capiatur in domo propria vel conducta Rub. 20

Item statuimus et ordinamus quod nullus de dicta terra montoni et eius destrictu capi possit in eius domo habitationis propria vel conducta pro aliquo debito si in dicta terra fecerit custodiam vel fuerit alibratus salvo quod si a potente vel insanus fuerit

suspectus

Incipit liber tertius super maleficijs punien.

Ut maleficia non remaneant impunita sed formidine pene mali perorrescant quodque peccatum et boni ipsorum virtutibus glorientur ne scelerum multitudine malos pertimeant aut labefactentur, et cum impunitas scelerum bonos exarmet, et malorum armet audaciam contra bonos in primi libro determinimus ad constitutionem penarum descendere modo et ordine infrascriptis

De officio et arb.o D. Potestatis Montoni super malefi.s R.a p.a

Imprimis quidem statuimus, et ordinamus, quod Potestas Cori Montoni, et eius Vicarius, et quilibet eorum habeant arbitrium auctoritatem, et potestatem inquiren, et proceder de et super omnibus, et singulis robarijs, proditionibus, furtis, homicidijs incendijs, exterminationibus terminorum terrarum, et falsitatibus, et omnibus, et singulis maleficijs excessibus culpis, et delictis, in dicto Co, et eius territorio, et districtu quomodolibet comitten. Super quibus omnibus, et singulis maleficijs in modo inquirendi, et procedendi habeant arbitrium liberum, sumarie et de

108.
64v

plano sine strepitu, et figura iudicij, et
omnib., et singulis alijs quib. d.to P.tati
et eius Cur. uidebit.r, et placebit. In puni-
endo uero, et condemnando sequatur, et
sequi debeat formã Statuti. Saluo quod
de adulterijs non per uim cõmissis ex suo
off.o procedere non possit nisi ad denũ-
ciationem querelam, et accusationem Adul-
teratę eiusq. Viri, Patris, uel Aui, aut
eius fratrum Carnaliũ, et his deficienti-
bus proximorũ Consanguineorũ. Volumus
aut. quod in dictis maleficijs, et excessi-
bus quibuscumq. dictus Potestas, et Vica-
rius cognoscere possint, et condemnare,
et si opus fuerit ad denunciationem que-
relam, et accusam. cuiuscumq. iniuriam
passi, et iniuriati.

De modo, et ord. procedendi in male-
ficijs et de citationib. fiend. R.a 2.a

Item statuimus, et ordinamus quod si Potestas ter-
ræ p.dictę uel eius Vicarius procede-
ret contra aliquem accusatũ denun-
ciatũ uel inquisitũ debeat procedere
hoc ordine v3. Quod primo citari faci-
at accusatum, denunciatũ, uel inquisitũ

per baiulũ Cõis cũ cedula continente effectũ
malefitij de quo accusatur, inquiritur vel
denunciatur cũ termino triũ dierũ, infra
quem debeat comparere ad se excusandũ
et defendendũ ab accusatione, denunciatio-
ne, siue inquisitione, et contentis in ea con-
cũ producta vel formata; et debeat citari
personalr̃ vel ad domũ suę solitę habita-
tionis, vel ad locũ, in quo moram facere
consueuit si fuerit terrigena, et si fuerit
forensis, et non habitauerit in dicta terra
vel eius districtu, tunc citetur cũ dicta
cedula ad locũ suę habitationis, si habi-
tauerit prope dictã terrã Montoni per
decem milliaria, et si eius habitatio di-
staret à dicta terra ultra dictũ spatiũ,
et milliariũ, tũc talis forensis citetur ad
hospitiũ terrę Montoni predictę, si extat ho-
spitiũ, et si non ad portas dictę terrę cũ
dicta cedula, et ipsa ibidẽ relaxetur; Et
si talis persona citata terrigena, vel fo-
rensis in dicto ter.° citationis assignato
non comparuerit corã dicto Ptate vel
Vicario, et eius Cur. tũc citet.ʳ per preco-
nẽ dicti Cõis vr̃ terrigena alto semel

domi eius habitationis, et forensis in scalis palatij Cõis, et habitationis dñi D. Potatis et assignetur sibi terminus triũ dierz in dia 2ª Citatione, et si infra dictũ termini dicte secunde citationis non venerit per se vel aliũ legitimũ qui alius non possit nec debeat recipi nisi ad confitenđ maleficiũ, tuc ponatur in banno per precone dicti Cõis a dia terra Montoni, et eius Comitatu, et districtu in dictis scalis Palatij.

In quo banno assignetur sibi terminus triũm dierz ad comparenđ, et se excusanđ, et defendenđ ut supra, et si in dicto termino dicti banni non comparuerit, tunc talis denunciatus, accusatus vel Inquisitus habeatur pro confesso, et conuicto, et testibus superato, et tamquã contumax, et conuictus condemnetur in penis in quibus pro suo delicto secundũ formã statutorz dicte terre Montoni venit condemnandus, et talis sententia valeat, et Juris obtineat

firmitate pro dicta contumacia ac si ma-
lefitium esset plene probatum, sive confessatum,
quam dnus Potas possit, et debeat exequu-
tioni demandare.

Qualiter procedatur contra Inquisitos
denunciatos, et accusatos. Rub.a 8.a

Item statuimus, et ordinamus pro penis pecuniariis quod accusatus
denunciatus vel inquisitus de aliquo crimi-
ne, quo pena pecuniaria deberet imponi
comparens datis idoneis fideiussoribus appro-
batis per Camerarium dicte terre de parendo
mandatis pti D. Potatis, et sue Cur. et sol-
vendo eius condemnationem relaxetur. Sal-
vo quod ubi in defectum pene pecuniarie
non solvende succederet aliqua pena corpo-
ralis, ex for.a alicuius statuti, quod eo ca-
su facto deposito penes Camerarium dicte
Terre de dicta quantitate solvenda debeat
omnino relaxari, et quod Potas pena fa-
cta dicta excusatione per dictum reum vel
aliam legitimam personam pro eo, et datis dictis
fideiussoribus statuat eidem terminum trium die-
rum, et plurium eius arb.o usque in decem dies
ad omnem defensionem faciendam cum monitione

ut intersit in Iuditio omnibus actis super eius persona fiendis usque ad sententiam inclusive.

Infra quantum tempus debeat expediri processus, et de modo sententiandi Rub.a IIII.a

Ite statuimus, et ordinamus quod Potestas vel Vicarius teneatur, et debeat

Processus vero pendentes infra triginta dies, a die assignationis librorum, vel actorum novi Potestatis computandos. Et teneatur dictus Potestas super dictis processibus iudicare, et sententiare in consilio generali dicti Comunis non obstante quod aliqua pars citata non fuerit ad dictam sententiam audiendam; quae sententia sic lata valeat, et teneat partibus presentibus vel absentibus citatis vel non citatis dummodo

in ipsa snia sint alia que in ipsa requiruntur.
Fiat tamen bannimentu per preconem dicti
Cois die pcedenti de sero uel eod die de ma:
ne quo ferantur dicte snie in scalis Pa:
latij dicti Cois, quod omnes, et singuli pdicti
accusati, et denunciati in Cur dni Ptatis die
sequenti de mane uel de sero, uel eod die
de sero ad sonu campane dicti Cois uenire
debeant in Iudiciu ante Tribunal, et
cora dco Ptate, et eius Cur, et simil oes,
et singuli Consiliarij de consilio gnali dicti
Cois ad audiend dcas snias ferendas que in
dicto consilio legantur.

Quas snias teneatur, et debeat dcus Potas
exequi, et exequutioni demandare con reos,
et eoz bona, uel con eoz fideiussores, et eoz
bona.

Infra quantu tempus possit de
Malefitio cognosci Rub. V.

Its statuimus, et ordinamus quod de omnibs, et
singulis malefitijs excessibs, et delictis de quibs

p(otes)t proced(er)i D(omi)nus Pot(es)tas uel eius Vicarius pos-
sit inquirere procedere condemnare atq(ue) pu-
nire si comissa fuerint, et perpetrata t(em)pe
sui regiminis, et officij, ac et toto tempo-
re sui Predecessoris de quib(us) non esset co-
gnitu(m) uel decisu(m). De homicidio aut(em) ....

De probationib(us) que sufficiant in
Malefitijs Rub.a VI

Ite(m) statuimus, et ordinamus quod malefitia de-
beant probari per duos testes fidedignos
uel per confessione(m) accusati, uel Inquisiti
que probatio duor(um) admittatur, et valeat,
et ijs deficientib(us) Potestas possit, et debeat
ponere ad tortura(m) queuu(m)q(ue) terrigena(m) uel
districtuale(m) dicte terre Montisi(?) in o(mn)ib(us)
infrascriptis Malefitijs, excessib(us), et delictis, (vi)d(elicet)
Homicidio, Prodimento, adulterio, crimine
lese maiestatis, furto, robbaria, pro priuato
carcere falsitate cuiuscu(m)q(ue) g(e)n(er)is, pro crimi-
ne con(tra) natura(m), et pro incendijs, et g(e)n(er)ali(te)r
pro o(mn)ib(us) alijs malefitijs, cu(m) armis, et sangui-
nis effusione comissis, pro quib(us) ta(men) malefitijs

non possit aliquis torqueri, nisi precedentib. pre=
sumptionib., et inditijs legiṫis, et sufficientib., uel
nisi probatū fuerit per publicā uoce, et famā
per sex testes fidedignos de auditu uel saltem
per unū testē adminus de uisu probantem,
et omni exceptione maiorem, et si Inq.tus
denūciatus, uel accusatus non comparuerit
corā dcō Ptate, et eius Cur. in ter.e citationis
ad subijciēd se torture, habeat. pro confesso,
et conuicto, et testib. superato, Et si Potas
contrafecerit in pdcis uel aliquo pdcoꝝ condene=
tur in lib. cc. pro qualibet uice, et tor=
mentato corā dicti ordinē, et modū.

De penis imponēd per Ptatem et eius Vicariū Rub. VII.

Itē statuimus, et ordinamus quod dictus Potas
possit, et ualeat de facto imponere, et exi=
gere penā inobedientiā sibi pro quolibet,
et qualt. uice usq in lib. decem denarioꝝ
in maleficijs tantū, et in ciuilib. in lib. quinq
den. Eius uero Vicarius usq in uiginti
sol. den., dū . . . nullus . . . .
possit nec ualeat pro aliquo

si in dicta una caussa plúries fuerit inobediẽs, dicto die. Possint tamen in rixis sedandis, et tollendis penas imponere, et exigere eorum arbitrio.

De Penis infamantium Rub.a VIIJ.

Jtem statuimus, et ordinamus quod si aliquis uel aliqua persona infamauerit aliquem, uel aliquã personã, et non probauerit ipsã infamiã esse ueram cõdẽnet.r eoi in illa pena, in qua ueniret condẽnata talis persona infamata si illud tale commiserit de quo fuerit infamatus, et si de tali infamia non fuerit pena determinata in statutis, et grauis fuerit infamia de qua stetur declarationi Ptatis condemnetur in lib. decem den. pro quolibet infamato, et qualibet uice. Et si talis infamia fuerit leuis condemnet.r in sol. quatraginta den. Et si infamia esset de tali malefitio de quali sequeret.r pena personalis si infamia uera foret cõdẽnet

talis infamãs in lib. xxv. den. pro qualibet vice, et quilibet infamaus. Super quibus omnibus infamijs Potes procedere non possit nisi per accusã infamati. Et si aliquis conquereret, et diceret aliquẽ sibi damnũ dedisse vel ab aliquo se fuisse accusatũ, et probare non potuerit, et accusatus fuisset de tali infamia condemnetur in sol. decem den. sine diminutione aliqua

Que Persone accusare possint in Maleficijs et infra quantum tempus Rub. 15

Item Statuimus et ordinamus qd quilibet passus iniuriam vel offensam in psonam ~~et rebus~~ vel rebus possit accusatione vel denuntiatione facere coram dicto potestate vel eius Vicario ac etiam Mater si patrem non haberet Pater, filius, frater Avus Nepos, Patruus avunculus et quilibet cui qua accusatio et denuntiatio fieri possit et debeat infra duos menses a die commissi et ppetrati Malefitij, elapsis vero dictis duobus mensibus nulla recipi possit et si reciperetur non valeat quoquo modo. Hoc equidem salvo qd de homicidijs Prodimentis furtis robarijs et falsitatibus cuilibet sit licitum accusare infra quinq. annos a die commissorum computandos Quas accusationes teneatur dictus potestas recipere, et omnia in eis oportuna facere et testes recipere et de accusationibus et testibus et omnibus actis copiam dare si a partibus fuerit postulatum Forenses autem nõ possint aliquẽ terrigenã vel districtualem Montonerium accusare nisi de sua vel suorum iniuria tm

Quod quilibet teneatur probare et prosequi accusationē suam Rub: x

Item statuimus et ordinamus q(uod) quilibet accusator teneatur et debeat prosequi accusationē suam et ipsam accusationem uel denuntiationē probare infra terminū sibi assignandum per d. Potestatē uel eius Vicarium et si non prosecutus fuerit uel non probauerit condemnetur accusans in ea pena in qua condemnari deberet talis accusatus si accusatio fuisset uere probata

Quod nulla mulier detineatur in palatio Rub: 11.

Item statuimus et ordinamus ut suspitiones tollantur et male cogitationes in cordibus hominū non oriantur q(uod) nulla mulier cogatur pro aliquo facto uel casu in palatio d. Potestatis et domi residentie d. Potestatis de die nec de nocte ire stare uel morari occasione attestationis faciende uel alia causa nisi forte occasione maleficij p(er) eam perpetrati in quo casu possit de die et de nocte retineri quousq(ue) satis dederit comuni si personaliter ob eius maleficium puniri non deberet Item non cogatur aliqua mulier ire et intrare in dictum palatiū pro aliqua causa ciuili sed possit agere et respondere per procuratorem, et facta et gesta p(er) dictū procuratorem ualeant et teneant, ac si facta et gesta forent per ipsam si personaliter interesset iuxta formam sui mandati. Et si necessaria esset presentia talis mulieris mittatur Vicarius ad eam uel uenire faciat ad aliquam ~~ecclesiam~~ ex ecclesijs dicte terre et ibi habeatur ab ea ueritas et quicquid per eam fuerit declarandum. Et si p(er) Potestatem uel Vicarium fuerit contrafactum condemnentur tempore sui sindicatus dicto comuni in lib: XXV. den: ~~pro~~ pro qualibet uice et qualibet muliere

De negantibus maleficia in posterum nō audiendis Rub: xij

Item statuimus et ordinamus quod si aliqua persona fuerit a potestate seu eius vicario super maleficio per ipsam commisso interrogata et in prima sua excusatione negaverit tale maleficium commisisse et quo contra eum procederetur quoquo modo quod elapso die dicte prime sue excusationis si voluerit in posterum tale maleficium confiteri talis confessio non sibi possit sed condenetur secundum formam statutorum secundum eius confessionem et probata per testes sine aliqua detractione propter dictam confessionem

De Pena facientium iniuriam Parentibus. Rub. xiii

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona audeat vel presumat quoquomodo iniuriam vel offensam facere patri vel matri suis avo vel avie aut patruo sed potius consiliis et utilibus casibus et utilitatibus atque consiliis obedire teneatur et debeat iuxta posse contrafacientes vero pro iniuria et offensa predicta facta in personis predictorum puniatur a Potestate et pati debeat qualibet vice quatuor strappatas torture sine tractis canapis in eius personam et maiorem penam secundum voluntatem iniuriam passi quem liceat prefato potestati torquere et carcerare modo predicto et magis et minus prout videbitur dicto potestati in quibus et super quibus dictus potestas habeat plenum arbitrium procedendi et puniendi prout sibi videbitur et placebit non tamen multum excedendo modum predictum

Quod contra habitantes in una familia non possit procedi nisi per accusam. Rub. xiiii

Item statuimus et ordinamus quod dictus potestas vel eius vicarius non possit nec debeat contra committentes maleficia seu maledicta proferentes habitantes in una et eadem domo et familia nisi per accusam denuntiam et querelam iniuriam passi et si aliter procederetur seu condenaretur talis processus et condenatio non valeat nec teneat sed sit et esse intelligatur sine aliqua efficacia vel momento salvo quod si iniuriam passus moriretur vel debilitaretur aliquo membro quod tunc et eo casu procedi possit Potestas

predictus

predictus con talem delinquentem tam ex officio quam ad denuntiam et accusam ac ex procedere possit non precedente aliqua accusa denuntia vel querela iniuriati ex officio con quemcumque percutientem aliter quam manu vacua ex qua percussione sanguis exierit

De pena insultantis cum armis vel sine Rub xv

Item statuimus et ordinamus quod nemo audeat vel presumat facere insultum in terra Montorii vel eius destrictu con aliquam personam cum armis vel sine, et qui contrafecerit, si cum armis evaginatis in libris xx: denar. puniatur et condemnetur, et si cum armis non evaginatis in lib: xv: den: ~~puniatur et condemnetur~~ et si cum armis non ferreis in lib: x den: et si sine armis in lib: quinque den: et intelligatur esse insultus in omnibus predictis casibus quando aliquis appensate venerit con aliquem animo iniuriandi insultandi et offendendi, non autem intelligatur esse insultus quando ipse venerit ad verba tantum nisi in hiis verbis sequeretur adminatio vel percussio sed si in ipso insultu perveniretur ad aliquem actum adminationis seu percussionis puniatur pro altero ipsorum tantum videlicet pro insultu vel pro actu de quo maior pena esset imposita ex forma statutorum, et si in ipso insultu fugaverit et insequtus ferit insultatum si cum armis puniatur in lib: xxv den: et si sine armis in lib: x den: condenetur

De pena dicentium verba iniuriosa et non properantium aliquam iniuriam Rub: xvi

Item statuimus et ordinamus siquis dixerit alicui infrascripta verba iniuriosa vel aliquod istorum videlicet Cornuto Becco, vel eis similia condennetur in libris decem denariorum, sed si predicta verba vel aliquod eorum dixerit con aliquem habentem uxorem; vel non habuerit puniatur in solidis viginti denariorum sine aliqua deductione. Si vero aliquis dixerit alicui infrascripta

verba ~~[illegible]~~

 121 71v

uerba iniuriosa v3. Traditore falsario, Ladrone, Furbone, vel tu menti, uel alia uerba ijs similia puniatur pro quolibet uerbo et qualibet uice in libris quinq denariorum si predicta uerba dicta et prolata fuerint per temporis interuallum; et si uno instanti unum uel plura uerba predictorum dixerit condennetur solum in quinq libris den: Si uero dixerit aliquis alicui alia uerba iniuriosa leuiora, et minoris importantie in uiginti soldis den: condennetur pro quolibet uerbo et qualibet uice si dixerit cum temporis interuallo ut premittitur et quod sint uerba iniuriosa, uel ne, remaneat in arbitrio potestatis. Si uero aliquis ecimproperauerit alicui aliquam iniuriam factam specialiter nominando, et illatam ei, suo patri, uel matri, Auo, auie, filio, filie, Nepoti uel Nepti eius filio, fratri uel sorori aut uxori uel quam ipse aut alter predictorum fecisset alteri, uel ecimproperauerit aliquam penam corporalem impositam alicui predictorum condennetur pro quolibet uerbo ecimproperatorio et pro qualibet uice in libris decem denariorum

De pena admenantium vel percutientium aliquem cum armis uel sine Rub: xvij

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis uel aliqua admenauerit contra aliquam personam cum armis infra scriptis irato animo et malo modo et animo offendidi v3 cum mandaria lancea clauarina becha... Roncone uel quadrella seu quarella balistando cum Balista uel arcu cum spedo quadrelletto cultello bastone ferreo sine ferrato mazza ferrata, palla plumbea, uel ferrea uel alijs generibus armorum ijs similibus in admenando iaciendo uel sagittando et non percusserit puniatur in lib. xxv. denariorum

Si uero

irac.
122.
71v

Si vero admenauerit cu lapide glebra ligno alterius
se ferreo vel alio et vel alijs armis ijs similibus in
admenando vel iaciendo et non percutiendo puniatur
tur in lib. x. denariorum. Si vero admenauerit manu vacua
cua et non percusserit puniatur in lib. . . . pro qualibet
libet vice et qualibet admenatione. Sed si quis vel
si qua persona percusserit ~~percusserit~~ aliquem vel
aliquam personam in dicta terra vel eius territorio
et curia cum dictis armis ferreis ~~et~~ et ijs simili-
bus si in facie et a gula supra et sanguis exiuerit
vit in libris centum denariorum. Si vero ex dicta per-
cussione cicatrix in facie remanserit vel fuerit re-
mansura condemnetur in libris ducentis den. Si
vero in alia parte corporis in libris quinquaginta
ta denariorum pro qualibet percussione. Si vero ex una
percussione plura vulnera fierent cum sanguine puniatur
tur in libris quinquaginta den: pro quolibet vulnere
Si vero ex dictis percussionibus cum dictis armis sanguis
non exierit puniatur in medietate dictarum penarum
Et si cum dictis armis in quacumque parte ~~parte~~ perso-
ne percusserit cum liuore vel tumefactione in libris de-
cem denariorum ultra dictam medietatem puniatur
pro qualibet percussione cum liuore vel tumefactione
Si vero in capite cum dictis armis percusserit et ossum
ex dicta percussione fractum fuerit in libris ducentis
den: condemnetur. Et si ex aliqua percussione ali-
cui facta per aliquem seu aliquam personam aliquod
membrum perderetur vel efficeretur inutile puniatur
in libris trecentis denariorum quos si non soluerit infra
decem dies a die late sententie et condemnationis
computandos manus dextera sibi a brachio eius
amputetur ita et taliter quod a brachio separetur
Si vero membrum non efficeretur inutile totaliter vel
non perderetur sed debilitaretur puniatur in libris
centum quinquaginta

centum quinquaginta den: De qua perditione membri seu debilitatione stetur dicto et declarationi medici sibi medentis.

Et si cum dictis lapidibus

Et nasi ferro vel alia re vel alijs armis ijs similibus percusserit si cum sanguine in capite vel facie in lib: quinquaginta denariorum condennetur, et in alia parte corporis in medietate dicte pene, et si cum cicatrice in facie in lib: centum denariorum et si sine sanguine in lib: xx. den: puniatur si in capite vel facie percusserit cum aliquo ex dictis armis proxime dictis si vero in alia parte corporis in libris quindecim denariorum puniatur pro qualibet percussione et qualibet vice et si cum dictis armis seu aliquo eorum percusserit in facie cum livore vel tumefatione in lib: xxx. den: puniatur pro qualibet percussione, in alia vero parte corporis in libris xx den: Si vero percusserit in facie manu vacua vel calce et sanguis exiverit in libris viginti quinque denariorum pro qualibet percussione puniatur. Si vero cum livore vel tumefatione in lib: quindecim den: pro qualibet percussione ~~puniatur Si vero cum livore vel tumefatione~~ si vero sine sanguine ~~et~~ vel livore in lib: xij den: puniatur Et si percusserit manu vacua in alia parte corporis in medietate dictarum penarum pro qualibet percussione puniatur. Mulieres autem si percusserint cum aliquo predictorum armorum quorumcumque condennentur in medietate penarum in quibus condennarentur masculi delinquentes in predictis vel aliquo predictorum. De predictis vero et quolibet predictorum eximimus minores duodecim annis et magistros ~~eorum~~ discipulos corrigentes et cum moderamine percutientes ac et percutientes et corrigentes

Item vero
in lib. xx

uxores

Uxores filios et alios familiares domesticos in eadem domo et familia ad unu victum commorantes et fres in eadem domo morantes et inter se predicta committentes quos ad aliquam penā teneri non volumus Dumtū predicta commiserint cū moderamine et inculpata tutela et cū armis non ferreis et sine vulnere Si vero predicta vel aliquod predictor absque moderamine vel cū armis ferreis vel . . . . . . cū ~~aliquo~~ quocūq predictor armor ferreor puniantur in penis arbitrio dicti potestatis Si vero predicta vel aliquod predictor commissa fuerint casu fortuito Similiter puniantur arbitrio dicti potestatis

De pena Spingētis vel capientis Rub. xviij

Item Statuimus et ordinamus qd si aliquis vel aliqua psona aliquem seu aliquam personā ceperit per nasum vel barbam e Sanguis exierit condennetur in libris quinquaginta denarior Si vero sanguis non exierit condennetur in libris vigintiquinq den: Si vero aliquis ceperit aliquem per capillos vel spalattaverit et in terram cadere fecerit Si cū sanguine in libris quindecim den: condennetur et si cū livor vel tumefatione in libris viginti den: puniatur Si sine sanguine livore vel tumefatione in medietate dicte pene l3 in lib: decem denarior Si vero quis ali~~quem~~quem spinserit vel spalattaverit vel ceperit p capillos et cadere fecerit in terram sine sanguine in lib: duodecim den: Si vero quis aliquē per terram trahinaverit Si cū sanguine in lib: viginti quinq Si sine sanguine in medietate dicte pene vice qualibet condennetur Si vero pannos in dorso alicui dilaniaverit in lib: decem denarior condennetur et in emēdatione dāni in

Duplum

Duplum et si aliquis alicui extraxerit capucium capellinam seu Birretum de capite iniuriose condennetur in lib: decem denariorum Si vero aliquis aliquem momorderit vel sgraffignaverit seu laceraverit unguibus, si in facie cum sanguine et sine cicatrice in libris vigintiquinque denariorum qualibet vice puniatur Si cum cicatrice in lib: centum ~~puniatur~~ den: Si vero in alia parte corporis in lib: decem den: Si vero sine sanguine in medietate dictarum penarum excipientes a predictis predictos in dicto proximo suprascripto capitulo et statuto descriptos et exceptuatos Mulieres autem semper in predictis condemnetur in medietate dictarum penarum in quibus venirent condemnandi masculi si predicta comisissent

De pena portantium arma per terram Montoni Rub: XIX

Item statuimus et ordinamus quod nullus de dicta terra Montoni et eius districtu vel aliunde audeat vel presumat in ~~dicta~~ ipsa terra et per ipsam terram quoquo modo portare cultellum aliquem malitiosum et accutum, falcastrum, spadonem, ensem stocchum traferum Dagam Balistam incordatam seu corda tensam, et arcum cordatum seu tentum aptam et aptum ad sagittandum, Lanceam Mandariam vel Ronconem vel aliud ex eis nec alia arma offensibilia et si quis contrafecerit puniatur pro singulis armis et qualibet vice, in lib: decem den: sine aliqua diminutione Si vero portaverit loricam Brachialia guantos ferreos sive chirothecas Schinaria vel alia arma defensibilia in dorso vestita iis similia condennetur in libris quinque denariorum sine aliqua diminutione et perdat dicta arma, que applicentur camere dicti comunis ipso facto et pro ipso comuni vendantur emere volenti

majori

maiori precio Liceat tn̄ cuilibet magistro lignoȝ
portare p dictam terram Securem Mandariam et
ali ferramenta necessaria ad misterium lignoȝ ar
tificij in eundo ad aliquod opus dicte artis et redeu
do et potestas dicte terre nemini possit concedere li=
centiam licentiam aliquam dicta arma portandi per
dictam terram sub pena uiginti quinq lib: den̄ pro
quolibet et qualibet uice, sine consensu et deliberatio=
ne dominoȝ Sex. liceat et cuilibet tam terrigene
et districtuali Montori quam forensi in eundo foras et
redeundo portare arma tn̄ ligata uel cu Becatella
in eundo et redeundo p rectam uiam tamē et nec
ubi moram ~~habere~~ faciendo donec terrigena intra=
uerit eius domum seu districtualis et forensis in-
trauerit hospitium, uel aliam domū in quam ire uo=
luerit et si in eundo et redeundo modo predicto non por-
tauerit becatellam in ~~ipsis~~ dictis armis uel ipsa arma ligata
puniatur in solidis decem den: qualibet uice et pro
quolibet Justo, seu pecio armoȝ Cui forensi ho-
spes ad cuius hospitium seu domus fuerit hospi
tatus statim teneatur dicere quod dimittat arma in
hospitio et non portet per terram et si hoc non dixe=
rit ei soluat talis hospitator illam penam quam sol
uere deberet talis forensis pro dictis armis

De pena auxiliantium malefactores Rub: XX

Item statuimus et ordinamus q nullus d dicta terra uel aliunde
in dicta terra et eius territorio et districtu audeat uel
presumat alicui malefactori dare nec prestare auxilium
consilium uel fauorem ad aliquod maleficiū comit=
tendū et si contrafecerit puniatur in medietate pene
in qua ueniret puniendus talis malefactor, Saluo q
si pro maleficio ueniret imponenda malefactori pena cor=
poralis tunc prestans auxilium consilium uel fauorem pu=
niatur realiter et personaliter arbitrio potestatis inspecta qua
litate facti loci temporis et conditionibus personaȝ: Saluo

etiam

etiam q ubi prestans auxilium consilium uel fauorem alicui forensi malefactori con terrigenã uel districtualem dicte terre q tunc puniatur eadem pena qua punietur talis malefactor forensis pro maleficio perpetrato

De pena intrantium uel exeuntium aliunde q per portas Rub: xxi

Item statuimus et ordinamus q si quis intrauerit uel exiuerit portam dicte terre de subtus uel desup non aperta porta uel aliunde quam p portas patentes condennetur arbitrio potestatis considerata qualitate facti et conditione psonaz exceptis a predictis minores duodecim annis

De pena exterminatiũ terras Rub: xxij

Item statuimus et ordinamus q nulla persona cuiuscumq conditionis uel status existat audeat uel presumat extrahere uel mutare aliq terminũ a aliquibus possessionibus uel terris sine consensu et uoluntate uicini ad quem spectat uel sine licentia potestatis aut sui Vicarij ad penã uiginti quinq libraz den: sine aliqua diminutione pro quolibet contrafaciente et qualibet uice et plus et minus arbitrio dicti potestatis inspecta qualitate facti et conditione personae

D Pena occidentiũ uel debilitantiũ animalia aliena Rub: xxiij

Item statuimus et ordinamus quod si quis i dicta terra eius districtu uel aliunde occiderit uel debilitauerit ita q efficeretur inutile aliquod animal vz Bouem, Vaccam, equum, equam, Mulum, Mulam asinũ, asinam Bufalum uel Bufalum damnũ dantes in possessione propria uel conductam ipsius percutientis condennetur in lib: decem den: Si uero alibi q in suo damno acciderit uel debilitauerit ita q inutile efficiatur condennetur in lib: uiginti denarioz Si uero occiderit uel debilitauerit ita q inutile fieret aliquod animal paruũ vz Porcũ, Capram, pecudem uel aliam bestiam sine suo damno condennetur

in solidis

in Solidis quadraginta denariorum: si vero alibi quam in suo damno puniatur in solidis centum denariorum et in quolibet casu predictorum damnum emendet damnum passo iuxta extimationem infra unum mensem a die quo petitum fuerit ab eo et si infra dictum mensem non emendauerit cogatur emendare in quarto pluri

De Pena vetantium et acceptantium pignus
vel tenutam Rub. ~~xxiiij~~ 24:

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona audeat vel presumat vetare vel contradicere alicui Baiulo dicti comunis Montoni aliquod pignus vel tenutam pena quinque solidorum den: cuilibet contrafacienti et quicumque per uim abstulerit Pignus Pignus vel ~~ten~~ tenutam Baiolo vel eum acceptam siue acceptum condennetur qualibet vice in quinque lib. den: et talis vetatio siue reacceptio Pignoris credatur relationi baioli cum uno teste

De pena extrahentium aliquem de possessione Rub. ~~xxv~~

Item statuimus et ordinamus quod siquis de facto et sine licentia potestatis vel eius vicarij eiecerit vel extraxerit aliquam personam de possessione alicuius rei vel rerum mobilium vel immobilium condemnetur in libris decem denariorum et ad restitutionem possessionis si vero quis turbauerit vel molestauerit aliquem possessorem alicuius rei seminando vel aliter laborando vel quocumque alio modo tenendo vel utendo per se vel alium sine decreto potestatis vel vicarij condennetur comuni dicte terre Montoni in libris decem den: non obstante quod aduersarius habeat aliquem titulum iustum vel iniustum et in unoquoque casu turbato seu deiecto de possessione redditus et fructus eo tempore perceptos restituat siue apud eum ~~sit ablata~~ sit ablata possessio siue non et si quis

de facto

de facto fuerit leuatus de possessione, et facto restituatur et reponetur in eam per dictam potestatem uel eius Vicarium et si ille qui abstulerit non restituerit ipsam possessionem et fructus perceptos et qui percipi potuerint ex ea condemnetur in lib: xxv den. et detentus teneatur in palatio uel carceribus comunis donec restituerit et expensas ei refecerit Sed in hoc seruetur conuentio facta inter dominum et laboratorem terrarum et habitatores domorum qui penam minime patiantur Sed si quis laborauerit terram illam uel possessionem et talem domum habitauerit post quam fuerit prohibitum soluat dicto comuni solidos centum den. qualibet uice exceptis laboratoribus qui mittantur pro pretio ad laborandum . . . . uel eius destrictu

De pena mittentium ignem in aliqua possessione Rub: xxvi

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona studiose mittat ignem in aliqua domo sua uel aliena uel in aliqua capanna uel cascina uel alijs rebus ijs similibus in dicta terra uel eius destrictu ad penam centum librarum denarorum et plus et minus arbitrio dni Potestatis inspecta qualitate facti et temporis et loci et personarum conditione et semper teneatur damnum emendare damnum passo infra unum annum a die combustionis si petitum fuerit. Elapso uero dicto anno et dicta emenda non petita fuerit ab inde in posterum peti non possit.

De pena falsi Rub: ~~xiii~~ xxvij

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis in dicta terra fabricauerit aut fabricari fecerit falsam monetam igne comburatur ita quod moriatur et eius anima a corpore separetur Si uero quis scienter expenderit falsam monetam uel bonam tonsauerit

condemnetur

condennetur in libris ducentis denariorum Si vero fabri=
caverit vel fabricari fecerit falsum instrumentum puniatur
eadem pena ducentarum librarum et plus et minus ar
bitrio potestatis inspecta qualitate facti et conditione
personarum Si vero aliquis tulerit vel ferre fecerit ali=
quod falsum testimonium in aliqua causa civili vel
criminali puniatur in centum libris den. et plus et
minus arbitrio potestatis inspecta qualitate facti et
conditione personarum Si vero aliquis aliam speciem
falsitatis commiserit condennetur in libris quinquaginta
den. et plus et minus arbitrio dicti potestatis Si quis autem
simpliciter periuraverit seu deregaverit omnipotentem
deum eius matrem vel sanctos et sanctas eius decretando
puniatur in libris decem den. pro quolibet et quali
bet vice

De pena facientium Robarias vel furta Rub. xxviij

Item statuimus et ordinamus quod si quis in strata vel via publi=
ca terre predicte vel eius comitatu et districtu commiserit
vel fecerit aliquam robbariam seu depredationem rei vel
rerum valoris et estimationis centum solidorum den. et ab
inde infra condennetur in libris centum den. Si vero fuerit
valoris et estimationis a centum solidis supra usque in
decem libras den. condennetur in libris ducentis
den. Si vero fuerint valoris et estimationis a decem
libris denariorum supra usque in viginti quinque libras den.
in libris tricentis condennetur Et viginti quinque li=
bris denariorum supra cuiuscumque valoris et estima
tionis existat condennetur in libris tricentis dena
riorum quas penas si dilinquens non solverit infra
decem dies a die late sententie ~~...~~ memorata dos
ei manus dextera debeat amputari Si vero quis
derobaverit duabus vicibus pro dicta secunda vice
condennetur in duplum eius quo condennatus
pro prima ~~vice~~ robbaria. Si vero derobaverit tribus
vicibus tunc talis delinquens furcis laqueo suspen=
datur ita quod

datur itaq moriatur Si vero robbarie et depre-
dationes predicte facte fuerint alibi q in stratis
et viis publicis tunc in medietate dictar penar conde-
netur preter quam ubi venisset pena sanguinis
imponenda quo casu puniatur ut sup. vzq furcis
cis laqueo suspendatur et intelligatur depredatio
seu robbaria ee commissa si quis si quis armatus et
violenter aliquam rem alicui acceperit. Si vero
sine armis aliquis alicui aliquam rem vel ipsi vio-
lenter abstulerit cuiuscumq valoris fuerit punia-
tur arbitrio potestatis usq in centum lib: den consid-
erata qualitate facti temporis et conditione personar
Si vero quis in terra predicta vel eius districtu furtum
fecerit alicuius rei vel rerum valoris et estimatio-
nis viginti ~~librar et ab inde infra~~ solidor et ab
inde infra puniatur arbitrio potestatis dummodo
non excedat quantitatem vigintiquinq lib: den
Si vero quis furatus fuerit rem valoris a viginti
solidis usque in centum soldos den. condemnetur in
in libris quinquaginta den. Si vero fuerit valoris
et estimationis a centum soldis usque ad decem
libras in libris centum condemnetur Si vero a decem
libris ~~usq~~ den. usq in lib: vigintiquinq condemnetur
in libris centumquinquaginta den Si vero fuerit
valoris et estimationis a viginti quinq libris den
sup: usque in quinquaginta libras den: condem-
netur in lib: ducentis denarior Si fuerit valoris a
quinquaginta lib: den. usq in centu puniatur in
lib: tricentis den A centum vero lib: sup: cuiuscumq
valoris et estimationis fuerit res furata conde-
netur in libris quingentis den: quas penas si non
solverit infra decem dies a die late sententie numeran-
dos fustigetur p dictam terram et stet ligatus in
scalis palatij dicti comunis ad catena ferream ante
carceres dicti comunis existent p tres horas Si vero
quis

132.

76v

quis duabus vicibus furatus fuerit puniatur in duplum eius quo pro primo furto puniretur quam penã si non soluerit infra dictum terminũ fustigetur ut sup. et eidem manus dextera amputetur. Si vero tribus vicibus furatus fuerit vel pluribus furtis laqueo suspendatur et in quolibet casu predictorum semper condennetur delinquens ad restituendum res furatas et derobatas et furto subtractas damnũ passo in duplum. Excipimus a predictis et quolibet predictorum minores quatuordecim annis quos in predictis puniri nolumus nec teneri et quod supra diximus de furantibus et derobantibus in dicta terra modoni et eius territorio. Idem dicimus de furantibus et derobantibus extra dictam terram et comitatum Modoni qui res furatas et derobatas apportauerint et contractauerint in dicta terra et eius destrictu et idem dicimus de prestantibus auxilium consilium vel fauorem delinquentibus in dictis furtis et robbarijs.

Quod de maleficijs de quibus non esset pena determinata super quibus procedatur de similibus ad similia. Rub. xxiß

Item statuimus et ordinamus quod si aliqua persona fecerit aliquod maleficium vel dixerit alicui aliquã iniuriã de quo vel qua non sit ordinata pena in presentibus statutis procedatur contra eũ et condennetur per prefatum potestatem de similibus ad similia assimilãdo illum penam pene - - - - - cui assimilationi facte per prefatum dnm Potestatem vel eius vicariũ stetur et credatur et nullatenus ullo quesito colore infringi possint nec anullari immo valeat et teneat ac si esset sic et taliter determinata dicta pena in dictis statutis et si simile non reperiretur per ipsũ Potestatem tunc procedatur secundũ iura communia et si per iura communia non reperiretur de tali maleficio aliqua pena determinata tunc et eo casu ~~puniatur prout~~ procedatur et condennetur arbitrio dicti Potestatis

De mitigationibus

De Mitigationib(us) pe(n)a(rum) Rub. xxx

Item Statuimus et ordinamus q(uod) quicu(n)q(ue) accusatus inqui
situs vel denuntiatus contra quem procederetur d(e) aliquo
maleficio vel iniuria per dictum d(omi)n(u)m potestatem et eius
curiam sponte confessus fuerit tale maleficium
vel iniuriam in prima sua responsione et excusa=
tione quam faciet in iudicio super tali processu vel
maleficio et iniuria relaxetur tali delinquenti et co(n)=
fitenti quarta pars pene qua veniret conde(m)na(n)=
dus secundum formam dictor(um) statutor(um) et si quis
pacis instrumentum produxerit relaxetur producenti
alia quarta pars pene ut infra continetur et si suam
condemnationem soluerit infra terminu(m) decem die-
rum a die late sententie numerandor(um) relaxetur eidem
alia quarta pars dicte pene ita q(uod) ex confessione et
pace modo predicto eius condemnatio ad medietatem
pene reducatur Item quod d(e) omnibus et singulis ma-
leficijs culpis delictis, excessibus et iniurijs committen=
dis super quibus per dictu(m) potestatem et eius curiam
procederetur inter discordes et delinquentes pax fie-
ret et pacis instrumentum in iudicio produceretur
cora(m) potestate et eius curia vel ipsa pax fieret cora(m)
dicto potestate vel eius vicario quandocu(n)q(ue) ante latam
sententiam sibi relaxetur alia quarta pars ~~sue~~
sue condemnationis in qua veniret condemnandus
ex forma dictor(um) statutor(um) ut supra premittitur. Itaq(ue)
habens dicta tria beneficia scilicet confessionis pacis
et solutionis in terminu(m) soluat et soluere teneatur
quartam partem tantum eius quo puniri deberet
secundum formam dictor(um) statutor(um) et instrumentum
pacis sit plena probatio commissi maleficij vel
delicti

De maleficijs in quibus pax facta no(n) ~~prodest~~

Rub. xxxi

Item statuimus et ordinamus q(uod) in homicidijs et per-
cussionibus in quibus manus vel pes vel aliud
membrum abscissum et devastatum fuerit et in
raptoribus stratar(um), prodimento, et crimine falsitatis

pax

pax delinquenti non prosit nec admittatur per prefatum Potestatem et eius curiam et si admitteretur non valeat ipso iure

De duplicatione penarum Rub. xxxij

Item statuimus et ordinamus quod in omnibus et singulis maleficijs excessibus culpis et delictis pene duplicentur si dicta maleficia et delicta fuerint commissa in aliqua eccl.ª dicte terre montoni vel in palatio seu habitatione et residentia dicti potestatis vel in scalis dicti palatij vel coram dicto potestate vel eius Vicario vel in platea communis dicte terre vel in domo aut ante domum offensi et iniuriam passi vel in diebus Pascalibus cum duobus diebus sequentibus vel in diebus dominicalibus vel noctis tempore vel in loco nuptiarum aut funeris vel in alio loco ubi ius redditur, per dictum potestatem et eius vicarium vel in die Veneris Sancti. Et intelligatur nox ab occasu solis usque ad ortum in quibus omnibus et singulis casibus supradictis pene duplicentur

Quod nulla coniura vel conventicula fiat Rub. xxxiij

Item statuimus et ordinamus quod pro bono et pacifico statu Sanctissimi D. N. Pape et S.te matris ecclesie et Comunis et hominum dicte terre montoni nulla coniura conspiratio, conventicula compagnia seu societas aut secta fiat in terra predicta et suis pertinentijs et si quis contrafecerit in committendo aliquod predictorum puniatur et condemnetur in libris quingentis denariorum et qui dederit consilium auxilium vel favorem ut predicta fiant in Libris

ducentis

ducentis den: et predicta uendicent sibi locum ad futura tunc in quibus casibus potestas habeat plenum arbitrium et possit tales delinquentes punire et condennare prout sibi uidebitur et placebit, et de tali condennatione sindicari non possit, et si in predictis uel aliquo predictorum negligens fuerit soluat de suo salario libras centum den pro quolibet et qualibet uice

De pena committentis Maleficium quod Rumor esset in terra

Rub: xxxiiij

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis commiserit aliquod maleficium propter quod rumor esset in terra predicta ita quod campana comunis pulsaretur ad martellum uel comunitas aut maior pars ipsius comunitatis Montoni ueniret ad arma talis delinquens puniatur in duplum eius quo condennari deberet uel posset ex forma dictorum statutorum, et plus et minus realiter et personaliter arbitrio potestatis inspecta qualitate facti et temporis et conditione personarum Item quod nullus offensus cuiuscumque conditionis existat tempore alicuius maleficij commissi uel alio tempore audeat uel presumat exclamare ad arma ad arma ad penam ducentarum librarum den et plus et minus arbitrio dicti domini Potestatis inspecta qualitate facti loci temporis et conditione personarum et si aliquis rumorem

fecerit

fecerit in dicta terra ex quo sequi et
fieri posset tumultus in populo vel scan
dalum aliquod aut maleficium vel posset
verisimiliter status sanctae matris ecclesiae
in dicta terra vel dicti communis turbari
in quo rumore vel ad quem rumorem essent vel haberent ultra nume-
rum decem personas condempnetur
in libris quingentis denariorum et plus et
minus arbitrio potestatis

De pena frangentis loca
religiosa Rub. XXXV

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis
fregerit aliquem locum religiosum domi-
narum sororum seu monialium, vel fratrum
religiosorum cuiuscumque ordinis seu habitus
sint et ipsum locum intraverit violenter
et contra bonos mores, si quidem de die
condempnetur in libris quingentis dena
riorum et si de nocte in libris mille denariorum
quas penas si non solverit infra decem dies
a die late sententie numerandos eidem
manus dextera sive pes dexter amputetur
ita et taliter quod a corpore separetur.
Item si quis cuiuscumque status et conditionis
existat inventus fuerit per officialem vel
familiam potestatis dicte terre vel ipsum
potestatem loqui cum ipsis dictis monialibus
stantibus in dicto monasterio et domibus

vel orto

uel orth aut circumstantijs sine cca dicti mona
sterij sine expressa licentia potestatis condemne=
tur in soldis centum denarijs.

De pena euntium ad domum
alterius violenter Rub: XXXVI

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona audeat uel presumat in dicta terra uel eius districtu ire de die uel de nocte ad domum alicuius auctoritate propria ad prehiandum ipsam domum uel existentes in ea uel ignem immittendum in dictam domum pro uendicta facienda uel iniuria inferenda, et qui contrafecerit in libris quingentis denariorum condemnetur et plus et minus realiter et personaliter ad arbitrium dicti potestatis et emendationem dupli damnum passo si uero quis hostia alicuius domus fregerit uel domum alicuius uiolenter intrauerit puniatur in libris centum denariorum et associantes uel auxilium prebentes in predictis uel aliquo predictorum in medietate dictarum penarum. Statuentes insuper quod si aliquis inuenerit aliquem uel aliquam in domo sua propria uel conducta suspectos tempore noctis uel quandocumque surripientes res eius et malo modo accipientes, uel uxorem aut aliquem de sua familia surripientes, uel uiolare uolentes ipsum uel ipsam capere possit et dicto potestati uel rectori denuntiare et assignare et si in capiendo percusserit eum uel eam cum sanguine uel sine et si mortuus fuerit ex tali percussione dictus capiens uel percutiens in aliquo puniri uel condemnari non possit et de predictis stetur iuramento percutientis scilicet quod eum uel eam inuenerit in domo propria uel conducta facientem uel attentantem cum duobus testibus uel publica uoce et fama contrate in qua predicta commissa fuerint

De cultu

De vitio Sodomitico Rub. XXVII

Item statuimus et ordinamus quod nullus audeat vel presummat vitiu Sodomiticu committere et perpetrare, et si contra fecerit pro prima vice puniatur et condennetur in lib: quingentis den. et pro secunda vice in libris mille den. et si ultra dictas duas vices dictum vitiu commiserit condemnetur ad mortem ita quod igne comburatur in quibus penis condemnetur quilibet patiens voluntarius et maior quatuordecim annis Sed si fuerit minor quatuordecim annis patiens . . . . voluntarie puniatur in libris viginti quinque den. pro prima vice et in libris quinquaginta pro secunda vice, et in libris centum pro tertia vice, et pro qualibet vice ab inde posterum dummodo puer non sit minor decem annis

De pena adulterij stupri incestus et violentie mulier. Rub. XXVIII

Item statuimus et ordinamus quod si quis vim intulerit alicui mulieri nupte vel virgini carnaliter eam cognoscendo contra eius voluntatem capite puniatur, Si autem eas per vim carnaliter eam cognoscere attentauerit Si . . . cum effectu condennetur in libris . . . . den. Si in domo sue habitationis. Si vero extra dictam domum condennetur in libris tricentis denariorum Si vero quis cognouerit aliquam virginem vel maritatam de voluntate ipsius mulieris Si quidem in domo habitationis ipsius mulieris condennetur in libris quingentis den. Si vero extra dictam domum in ducentis libris condennetur, Si vero quis cognouerit per vim carnaliter aliquam mulierem viduam vel aliam honeste

viuentem

uiuentem si quidem in domo habitationis talis mu=
lieris in libris tricentis den. condennetur Si vero ex
tra domum in ducentis libris den. Si autem aliquis
cognouerit carnaliter aliquam viduam vel aliam
honeste uiuentem et voluntate ipsius mulieris
si quidem in domo habitationis talis mulieris
condennetur in libris centum den. Si vero extra
domum in libris quinquaginta denariorum Saluo
quod si aliquis cognouerit vel cognoscere atten
tauerit aliquam virginem, viduam, vel aliam
honeste uiuentem et ille talis possit et vult illam
accipere in uxorem, si quidem mulier corrupta
vel corrumpi attentata de voluntate patris sui
si patrem habet vel auum si auum habet vel
fratrum, si fratres habet vel trium proximi=
orum consanguineorum, si quos habet vellet capere
et accipere in maritum talem corrumpentem
vel corrumpere attentantem quod tunc ad dictam
penam vel aliquam causam nullatenus talis delin=
quens teneatur et predicta et quelibet pre
dictorum non vendicent sibi locum in famulis vel
seruientibus alienis et cum in mulieribus male
fame vel meretricibus, si voluntarie passe fue
rint carnaliter se cognosci Si autem carna
liter fuerint cognite violenter vel attentate
tunc puniatur agnoscens et attentans in quan
titate centum librarum den. et minus arbitrio
potestatis usque in libris decem den. inspecta quali
tate facti loci temporis et conditione personarum.
Et si fuerit mulier maritata que permiserit car
naliter se cognosci contra voluntatem sui viri
suas dotes amittat ipso iure que viro debeant
effectualiter applicari et ad repetitionem ipsarum
dotium dicte mulieri vel alio contra eius virum

nullum ius

nullum ius competat Si vero quis cognoverit
carnaliter aliquam Monialem vel religiosam in
monasterio vel loco religioso capite puniatur
Si vero de voluntate dicte monialis vel religiose
in quingentis libris den. condennetur. Si vero
quis carnaliter non cognoverit sed cognoscere
attentaverit dictas moniales vel religiosas
Si quidem in monasterio et loco religioso et vio
lenter in quingentis libris denariorum condennetur
Si vero extra monasterium in libris ducentis den.
Si vero quis commiserit incestum cum aliqua sua
consanguinea quam de iure capere non potest in
uxorem vel cum aliqua commatre puniatur in
libris quingentis den. si de voluntate talis com
matris et consanguinee et in medietate dicte
pene condennetur ipsa commater et consan
guinea que dictum incestum voluntarie pa
terentur, Si autem per vim eas quis cognove
rit capite puniatur, Volentes insuper quod in pre
dictis adulteriis, stupris, et incestis, voluntarie
ex utraque parte commissis et quolibet ipsorum
potestas per inquisitionem ex suo officio procce
dere non possit nisi ad querelam denuntiationem
et accusationem viri eius si virum habet vel
patris mulieris si patrem habet vel avi
vel fratris si habet vel proximi sui con
sanguinei, si aliquem ex predictis talis mu
lier non haberet

De pena committentis homicidium
Rub. XXXIX

Item statuimus, et ordinamus quod si aliqua persona
occiderit vel occidi fecerit seu mandaverit
aliquam personam in terra Montorii pta vel eius

districta pena capitis puniatur, et oia bona eius applicentur dco Coi pro dimidia, et pro reliqua dimidia heredibus talis occisi si heredes habet, si uero non habet aliquem ad quem de Iure pertineat eius hereditas tuc oia dicta bona dicto Coi applicentur, et confiscentur. Si uero talis homicida haberi non poterit exbanniatur, et condemnetur in supta pena de quo banno nullo umquā tempore possit exire, sed si quo tempore peruenerit in forciā dti Cois seu status dcę terrę in dicta pena puniatur. Sed si aliquis prestiterit alicui auxiliū uel fauorem ad dictū homicidiū perpetraņ condēnetur in mille lib. den. et si dictam penā non soluerit infra decem dies à die latę sniaę computandos pena capitis puniatur. Itē si aliquis in dcā terra uel eius pertinentijs homicidiū comiserit aliquod pro aliquo precio trahinetur per dcām terrā ad caudam equi, muli uel . . . . . et suspendatur per gulam ita quod moriatur, et oia sua bona confiscentur in Coi. Si uero pro dcto precio aliquod membrū alicui inciserit, uel debilitauerit . . . . debilitatione talis membri eius condenetur in lib. quingentis den. Si uero ferita fecerit ex

aliquo precio, sed non interfecerit vel membrū non inciserit, aut non debilitaverit, in lib. quingentis den. condemnetur pro quall. ferita, seu vulnere, et quall. vice.

De pena Maledicentis Deū, et Sanctos, vel Iurantis Rub. xl.

Item statuimus, et ordinamus q. nulla persona audeat vel presumat blasphemare seu maledicere dispectivè Deū vel Beatā Virginē Mariā matrē eius vel aliquē sanctū aut sanctā eius nec ei vel eis aut alicui ipsorū aliquid iniuriȩ vel opprobrij dicere vel facere ullo modo nec cū alia verba ... equipollentia in eos prorumpere in loquendo vel faciendo. Contra vero faciens si cōtra Deū vel matrē eius dixerit vel fecerit solvat dicto Cōi pro quall. vice lib. decem den. Si vero cōtra aliquē sanctū vel sanctā eius in medietate huiꝰ penȩ pro qualibet vice, et quolt. sancto vel sancta condemnetur, et possit à quolibet denunciari, et accusari publice vel privatè. Si vero Iuraverit per aliqua membra inhonesta Dei, Christi, Virg. Mariȩ, et sanctorū, et sanctarū eius puniatur et condemnetur

in dictis penis. Si vero Iuraverit per corpus
vel sanguinem, vel alia mebra honesta con-
demnet in sol. 20. den. pro qualibet vice, et
quolibet mebro nominato. Et si ille in cuius do-
mo hec dicta, et facta fuerint non denu-
ciaverit predicta Dominis, vel eius Vic.º pu-
niatur similiter in dictis penis, et si aliquis
Iuraverit per aliqua membra honesta ali-
quorum sanctorum vel sanctarum Dei condemnetur in
sol. decem den. pro quolibet membro, et san-
cto vel sancta nominatis, et habeat quilibet
accusator tertiam partem dictarum penarum, et
teneatur secretus, dummodo probet per duos
testes, vel unum ad minus bone fame, et
si aliquis ad predicta presens fuerit, et ab offi-
cialibus interrogetur cum sac.to et non dixerit
veritatem dictis penis subiaceat, et condemne-
tur. Si vero aliquam figuram representan-
tem Omnipotentem Deum, et Christum filium eius,
vel eius Matrem Virginem Mariam vel ali-
quem sanctum, aut sanctam eius quis per-
cusserit vel devastaverit in lib. quin-
quaginta den. condemnetur. Quam penam si in-
fra decem dies à die late sententie compu-
tandos talis delinquens non solverit
sibi manus dextera à brachio amputetur.

De pena offendentium Potestatem vel eius Vicarium Rub. xli

Item statuimus, et ordinamus quod nemo audeat vel presumat offendere Potestatem vel Vicarium dicte terre Montoni, vel eis iniuriam inferre dicto, vel facto, et qui contrafecerit condemnetur in triplo eius quo condemnari deberet, si factum fuerit contra aliquem Montonensem. Si vero contra aliquem ex familiaribus dicti Potestatis condemnetur delinquens in ea pena in qua condemnari deberet si contra Montonensem commisisset, et de iniurijs factis dictis Potestati Vicario et familiaribus possit ipse Potestas vel Vicarius procedere ex suo officio et delinquentes condemnare casu aliquo non obstante. Et si predicti officiales, et familiares offenderent aliquem de dicta terra vel eius districtu puniantur in duplo eius quo condemnari deberet quilibet Montonensis si talia contra Montonensem commisisset. Salvo quod si pro executionibus, et exercitio eorum officij aliquem offenderint se defendendo, et obedire recusantes pignorando si non vulneraverint ad penam aliquam minime teneantur, et similiter non teneantur ad penam si pena vel aliquid

predictos comiserint contra aliquem in se ipsos
defendendo; Et si vulneraverint talem re-
pugnantem obedire teneantur solvere illam penam
quam solveret Montonensis; Et si vulneravi-
erint aliquem exbannitum in capiendo eum obedi-
re, et capi repugnantem non teneantur ad
aliquam penam.

De pena rumpentium pacem Rub. XLV

Item statuimus, et ordinamus quod omnes et singule pa-
ces facte, et que fierent in futurum inter
aliquos Montonenses vel districtuales de ali-
quibus iniuriis vel offensis a partibus serventur,
et firme semper maneant. Nullus quoque
audeat, vel presumat ipsas paces, vel aliquam
ipsarum rumpere, seu eam in aliquo derogare,
vel contra pacta, et promissiones modo ali-
quo venire, et quilibet contractus, promissio-
nes, et pacta pacis quomodocumque facta vale-
ant, et teneantur auctoritate presentis statuti, et Com-
munis ac capitulis, et exceptionibus aliquibus non
obstantibus et qui contrafecerint in pacem
predicta non observando condemnentur in penis
in instrumentis pacis et promissionibus contentis
et ultra dictas penas condemnentur in lib.
centum den. dicto Com. Volentes quod pax

de qua non apparet instrumentum probetur, et
probari possit per duos testes ad minus, etsi
in dicta pace de qua non apparet instrum
sed probaretur per testes non esset obiecta ali-
qua pena talis delinquens, et rumpens
dictam pacem condemnetur in duplo eius quo
condemnari deberet de maleficio vel excessu
per eum commisso secundum formam dictorum sta-
tutorum, ad quam penam soluendam volumus quod
teneatur pater pro filio. Et si talis rum-
pens pacem soluendo non esset, mittatur ad con-
finia, et relegetur ubi, et pro illo tempore quod
videbitur, et placebit dicto Potestati, et Dominis sex
de regimine dictae terrae. Et si talis con-
finatus, et relegatus fregerit confinium
in non servando mandata dictorum Potestatis,
et Dominorum sex tunc ponatur in bannis,
de dicta terra, eiusque fortia, et districtu
in libris quatringentis denariorum quam penam si non
solverit talis exbanniatur infra decem dies
à die quo venerit in fortiam dicti Potestatis am-
putari amputetur sibi pes dexter, et in
praedictis, et quolibet praedictorum possit procedere dictus
Potestas ex suo officio et condemnare, et punire
delinquentes in penis praedictis.

De pena

De pena incipientium rixas R^{ca} XLiii

Item statuimus et ordinamus quod quicumque fuerit inceptor ~~rixe~~ alicuius rixe ex qua percussio cum sanguine uel sine sequeretur condemnetur in lib. decem den. pro tali inceptione et principio ultra penam commissi maleficij

De pena proponentium arregantium et scribentium ut Potestas uel Vicarius refirmetur Rub.^{ca} XLiiii

Item statuimus et ordinamus quod nullus et dicta terra Montoni uel eius districtu audeat uel presumat in aliquo ~~modo~~ consilio proponere uel proponi facere consulere uel arengare uel super refirma aliquid scribere vz quod potestas uel eius Vicarius refirmetur in ipsa terra ad dictum eorum officium pena centum librarum denariorum cuilibet contrafacienti in predictis uel aliquo predictorum et nihilominus talis proponens uel proponi faciens consulens arengans et scribens et quilibet eorum priuentur eorum officio et beneficio dicti comunis per decem annis future proxime subsequentes et talis quidem electio seu refirmatio non ualeat immo sit ipso iure nulla

De pena contrahentium matrimonium cum aliqua muliere contra uoluntatem patris uel suorum Rub. XLV

Item statuimus et ordinamus quod nemo audeat uel presumat matrimonium aliquod per uerba de presenti cum aliqua muliere contrahere nec promissiones matrimonij facere sine presentia uoluntate et consensu patris dicte mulieris si patrem habeat uel aui si auum habeat uel sine presentia fratrum eius si patrem uel auum non haberet uel sine presentia et uoluntate

trium ad minus ex proximioribus consangui neis utriusque partis si patrem avum vel fratres non haberet et nullus notarius audeat vel presummat tales promissiones matrimonij contrahendi sine presentia consensu et voluntate predictorum scribere vel se rogare et nullus testis adesse possit nisi hec omnia et singula facta fuerint cum presentia et consensu predictorum et qui contrafecerit in predictis vel aliquo predictorum in libris ducentis denariorum condemnetur et possit a quolibet accusari et denuntiari in sindicatu dummodo predicta probentur legittime.

De pena recipientium exbanditos et auxilium prestantium Rub. XLVI

Item statuimus et ordinamus quod nullus de dicta terra Sbonbori vel eius destrictu audeat vel presummat quoquo modo seu aliquo quesito colore aliquem exbanditum de dicta terra et eius destrictu receptare seu ei auxilium consilium vel favorem aut cibum vel potum prebere pena centum librarum denariorum in quibus condemnetur si talis exbanditus condemnatus fuerit pena personali sed si fuerit exbannitus ex proditione dicte terre et crimine lese maiestatis condemnetur in eadem pena talis receptans vel prestans auxilium consilium vel favorem vel dans cibum et potum in qua condemnatus et exbanditus esset talis exbanditus. Receptans vero exbanditos condemnatos in pena pecuniaria vel auxilium consilium vel favorem eis prebens vel potum seu cibum dantes condemnetur in libris viginti quinque denariorum pro quolibet exbandito et qualibet vice.

De pena corrumpentium offitiales Rub. XLVII

Item statuimus et ordinamus quod quicunque aliquem offitialem comunis dicte terre Sbonbori ausus fuerit vel attentaverit corrumpere quoquo modo

Solvat comuni predicto libras viginti quinque denariorum sine aliqua detractione in quibus condemnetur et dictum potestatem et officiales qui passi fuerint se corrumpi simili pena puniantur

De pena transeuntis ante domum interfecti

Rub: xlviii

Item statuimus et ordinamus quod quicumque homicida commiserit aliquod homicidium et ipso homicidio fuerit rebanditus ante domum heredum talis interfecti nullatenus debeat pertransire. et si dictus homicida contrafecerit in decem libris denariorum qualibet vice condemnetur et a quolibet possit accusari et si dicta domus interfecti et heredum eius fuerit in contrada et prope domum homicide talis homicida ad dictam penam minime teneatur. Item si dictus homicida vellet emere aliquam domum prope domum interfecti vel heredum eius emere non possit sine licentia et voluntate dictorum heredum et domini Potestatis et si contrafecerit in dicta pena puniatur

De Pena minorum xiiii annorum mitiganda

Rub: xlix

Item statuimus et ordinamus quod si minor quatuordecim annis et si capax doli fuerit cum aliquam persona deliquerit vel aliquod maleficium commiserit puniatur cum temperamento arbitrio potestatis inspecta qualitate delicti temporis loci et conditione personarum et si dictus minor a die prime citationis eius ad se excusandum infra quindecim dies pacem haberit cum offenso et instrumentum pacis produxerit ad nullam penam teneatur et idem dicimus de offendentibus minores habentibus infra dictum terminum pacem cum eis

Quod nullus laborator possit extrahere bladum de possessione seu mustum de vinea Rub. L.

Item statuimus et ordinamus quod quicumque terrigena vel

forensis

forensis quoquo modo laborauerit terras alienas
uel uineas locatas eidem ad laboratum et
partem non audeat quoquo modo bladum
extrahere de campo nec uineam uendemiare
aut mustum uel uuas de uinea extrahere nec
et ipsum bladum triturare nisi primo dominum
possessionis uel uineae requisiuerit seu locatorem
ab eo ad quem spectabit licentiam haberit uel
nisi dominus rei presens fuerit si adesse uolue=
rit contra uero faciens in quadraginta solidis den.
uice qualibet condenretur et quilibet possit de
nuntiare et accusare et habeat partem dictae pe=
nae et si laborator alicuius possessionis laborati=
ue uel uineae dominum ipsius rei requisiuerit
quod uadat ad uidendum extrahere et triturari
bladum et uineam uindemiare et sibi tempus
siue diem assignauerit quo uadat ad uidendum
predicta et dominus predictus non iuerit quod dicto ter=
mino elapso ipse laborator possit et sibi liceat bladum
extrahere et triturare et uineam uindemiare ab=
sentia domini praedicti non obstante

Quod Ius laboratoris sit saluum Rub. Li

Item statuimus et ordinamus quod quicumque locauerit alicui
ad cottumum uel ad laborerium terram aliquam
siue uineam pro certo tempore et ipse dictam terram
rem locatam post dictam locationem alicui uendi=
derit donauerit uel alio modo alienauerit hu=
iusmodi uenditor alienator uel permutator debeat
ius laboratoris ad integrum reseruare ita quod labo=
rator ipse de suo iure nullum damnum sustineat
contra uero faciens soluat comuni pro banno
uice qualibet soldos centum den. cuius penae siue
banni medietas sit accusatoris et nihilominus
ius laboratoris et cottumarij sit saluum

Quod nullus recipiat in se cessionem con. comune
uel alias speciales personas Rub. Lij

Item statuimus et ordinamus quod nullus con. comune

nec speciales

nec speciales personas ipsius comunis terre Montoni ab aliquo forense ius aliquod aliquo titulo recipiat quoquo modo et aliqua re contrafaciens in decem libris comuni vice qualibet condennetur cuius banni medietatem habeat accusator et tale ius non valeat ullo modo et super ipso iure coram in curia comunis Montoni non audiatur nisi illud scriptum et legatum fuerit in ultima voluntate salvo quod si de voluntate potestatis et Dominorum sex dicte terre predicta processerint quod recipiens et dans tale ius ad penam aliquam minime teneatur

De pena petentium debitum iam solutum

Rub: Liii

Item statuimus et ordinamus quod quicumque petierit debitum iam solutum sibi vel alteri pro eo satisfactum sibi dari solvi vel restitui a Comuni vel sindico dicte terre vel et ab aliquo vel aliquibus quibuscumque specialibus personis postquam potestati vel vicario per probationem legittimam clarverit coram ipso pro parte comunis vel specialem personam talis petens in quadruplum illius summe iam solute que petita fuerit condennetur Cuius pene medietas sit comunis et alia medietas partis contra quam fuerit petita dicta quantitas per dictum potestatem condennetur et omnes expensas illi contra quem petierit sine sacramento restituat antequam de palatio residentie d. Potestatis recedat

Quod nullus forensis male fame moretur in dicta terra Rub. Liiii

Item statuimus et ordinamus quod nullus forensis male conditionis et fame vel exbanditus pro proditione sue terre moretur in dicta terra Montoni et eius districtu sine expressa licentia Potestatis et dominorum sex dicte terre postquam sibi fuerit mandatum per potestatem dicte terre contrafaciens in lib. in vigintiquinque lib. den. condennetur

Quod

Quod nullus frangat clausuram seu formulam molendini Rub. LV

Item statuimus et ordinamus quod nullus audeat frangere clausuram alicuius molendini seu in ipsa aliquod impedimentum prestare vel facere nec extrahere aquam et clausuram vel formula ipsius nec aliquam immunditiam in eam proijcere vel immittere sine expressa licentia domini cuius fuerit, contrafaciens vero in centum solidis denariorum condemnetur et in emendatione damni domino ipsius edificij et quod nullus debeat auferre et cavare atque exportare lapides et lecto fluminis iuxta dictam clausuram per sex cannas a latere superiori et duodecim ab inferiori pena solidorum quinque denariorum pro qualibet salma

Qualiter dentur fideiussores et non offendendo Rub. LVI

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis dubitaverit ab aliquo scilicet ne offenderetur ab eo in persona vel rebus et petierit talem cogi ad comparendum coram potestate vel eius vicario ad dandum fideiussores et non offendendo sibi in persona vel rebus Potestas vel vicarius teneatur et debeat ipsum cogere ad prestandum et prestare faciendum idoneam cautionem et fideiussores et non offendendo eum qui dubitaverit in persona nec rebus per se vel alium quoquomodo, qui si dictos fideiussores non prestiterit vel dare contempserit detineatur sub bona custodia carceratus donec fideiussorem, et cautionem idoneam dederit qui per camerarium dicti Comunis aprobentur et potestas vel vicarius

vicarius ~~fideiussor~~

Vicarius . . . .

. fideiussores ad adimplendum predicta arbitrio ipsius potestatis uel Vicarij, et si quis maliciose petierit tales fideiussores sibi dari et non ostendendo puniatur in lib. uiginti quinque den.

De pena sgrottantium terram alienam Rub. LVII

Item statuimus et ordinamus quod quicumque haberet terram seu possessionem iuxta terram seu possessionem alicuius uicini, et maliciose subtraxerit et subgrottauerit terram seu possessionem dicti sui uicini uel laborauerit taliter suam quod terra sui uicini ruinauerit teneatur totam dictam terram subgrottatam et ruinatam emendare secundum comunem extimationem duorum uicinorum communiter per partes eligendorum et nihilominus condemnetur in solidis centum den. pro qualibet uice, et si subsgrottauerit aliquam uiam uel limitem uie publice, uel uicinalis condemnetur in libris decem den. et in emendatione damni qualibet uice, et idem dicimus et facientibus arcum inter possessionem suam et possessionem sui uicini uidelicet ab uno termino ad alium terminum et quod nullus laborator audeat uel presumat laborare iuxta terminos uel appropinquare arando uel sappando iuxta ipsum terminum circumcirca per unum pedem sub dicta pena.

Quod nullus deriuet aquam per terram alienam Rub. LVIII

Item statuimus et ordinamus quod nullus deriuet aquam per terram alicuius si eam aliunde debuerit

debuerit vel potuerit derivari Contrafaciens vero condemnetur in libris centum den. vice qualibet

De homine vel cane occidente bestiam alienam Rub: LIX

Item statuimus et ordinamus quod si canis alicuius interfecerit aliquam bestiam dominus canis teneatur emendare bestiam domino cuius fuerit et nihilominus solvat comuni pro banno solidos decem den. pro qualibet vice et si aliquis impulerit et incitaverit aliquem canem ad mordendum et interficiendum aliquam bestiam, et interfecerit teneatur ipse incitans canem dictam bestiam emendare et solvere camerario comunis dicte terre pro sua condemnatione pro qualibet vice et qualibet bestia solidos viginti den.

Quod processus valeat pleno iure Rub: LX.

Item statuimus et ordinamus quod omnes et singuli processus facti formati et formandi per potestatem vel eius vicarium contra quascumque personas terrigenas vel forenses super quibuscumque maleficijs excessibus et delictis iniurijs inobedientijs et offensionibus super quacumque inquisitione denuntiatione et accusatione vel alio quocumque modo valeat et teneat pleno iure et roboris obtineat firmitatem non obstantibus quibuscumque

Quod filius familias admittatur ad accusandum Rub LXI

Item statuimus et ordinamus quod quilibet filius familias qui est sub patria vel avia potestate

et qualibet

de qualibet iniuria sibi facta aut dicta con
ipsum ad mittatur ad accusandum, In dammi(s) da-
tis vero non admittatur nec accusare possit sine
licentia et voluntate illius sub cuius potestate
~~constitutus~~ constitutus est et si admitteretur non va
leat ipso iure

Quod bona exbanditorum vendantur
Rub: LXII

Item statuimus et ordinamus quod bona exbanditorum seu
condennatorum non solventium eorum condennationes ve=
dantur pro comuni usque ad satisfactionem condignam
que venditio fiat et fieri debeat per sindicum et ca=
merarium dicti comunis vel saltem ipsa bona possi=
deantur et fructentur pro ipso comuni itaque ipsorum
redditus et fructus in utilitatem dicti comunis conver=
tantur

De opponentibus se familie potestatis
Rub: LXIII

Item statuimus et ordinamus ad hoc ut status comu=
nis dicte terre montium valeat augumentari et
ut tribuatur unicuique quod est suum si casus adve=
nerit quod aliquis caperetur per vicarium vel familiam
potestatis dicte terre tam pro factis dicti comunis et
sui officii quam ad petitionem specialium personarum
de mandato et voluntate prefati potestatis stallus dic
to vicario vel familie se opponat ut talis captus
non ducatur nec duci possit ad curiam prefati d. po
testatis contrafaciens vero in predictis si talis captus
evaderet ex tali oppositione condemnetur in libris
vigintiquinque denariorum et nihilominus teneatur ad illam
penam vel ad solutionem et satisfactionem ad quam
dictus captus teneretur dicto comuni vel speciali per
sone ex quacumque occasione et si non aufu(u)geret

ex tali

88v

et tali oppositione dictus captus condemnetur talis opponens in solidis centum den.

Quod devastans vias et Pontes reficere teneatur Rub: LXIIII

Item statuimus et ordinamus quod quicumque de dicta terra Montoni et eius districtu dirupisset seu devastasset seu dirumperet vel devastaret stratam sive viam publicam aut parietem alicuius pontis vel fontis sive muri in quocumque loco situatum quolibet devastans dictam viam et murum reficere teneatur omnibus suis sumptibus et expensis et reponere in pristinum statum et si fieri non posset quod reponeretur in eodem statu taliter aptare et reponere teneatur quod omnis homo possit habere habilitatem suam prout per dictum Potestatem et Dominos sex fuerit declaratum et nihilominus quilibet devastans condemnetur in solidis quinquaginta den. pro qualibet vice.

Dirupisset

De pena capientis seu interficientis aliquem Gattum Rub: LXV

Item statuimus et ordinamus quod quicumque de dicta terra Montoni vel aliunde ceperit aliquem gattum vel gattam alienam contra voluntatem sui domini condemnetur in solidis viginti den. et qui interfecerit condemnetur in solidis centum den. pro quolibet gatto sive gatta et qualibet vice cuius pene medietas sit accusatoris et alia dicti comunis et possit a quolibet accusari et . . . . . cum uno teste fidedigno habeatur pro plena probatione

Quod condemnationes ferantur quolibet mense vel saltem infra duos menses Rub: LXVI

Item statuimus et ordinamus quod condemnationes et absolutiones super processibus factis et in posterum

faciendis

faciendis in via comunis terre Montoni per potestatem dicte terre et eius vicarium feratur et terminetur quolibet mense, et si ille mense distulerit proferre saltim sequenti mense proximo ~~futurum~~ proferantur et ultra non possit quomodolibet prorogari teneatur et potestas omnes et singulos criminales processus sui in officio precessoris quos pendentes et non expeditos invenerit decidere et terminare per sententiam absolutionis vel condemnationis infra triginta dies incipiendos a principio sui officij vel ab assignatione librorum dicti precessoris. Processus vero tempore sui officij incohatos et initiatos teneatur et debeat infra duos menses a die incohati processus per sententiam terminare et qui contra fecerit in lib: vigintiquinque den. debeat condemnari per suos sindicatores tempore sui sindicatus teneatur et dictus potestas dictas condemnationes quas tulerit exigi et solvi facere camerario dicti comunis cum effectu pro isto comuni recipienti in pecunia numerata et condemnatos atque eorum fideiussores cogere et cogi facere ad solvendum eorum condemnationes realiter et personaliter et bona dictorum condemnatorum vendi facere per sindicum dicti comunis plus offerenti debitis subhastationibus et bannimentis factis et pretium ipsorum bonorum devenire facere in manibus dicti camerarij usque ad integram satisfationem condemnationis et si potestas fuerit negligens in predictis condemnetur tempore sui sindicatus in lib: viginti quinque den.

De pena frangentis carceres Rub. LXIIII

Item statuimus et ordinamus quod quicumque carceratus fregerit carceres dicti comunis et fugam arripuerit et exiverit si fuerit detentus pro pena pecuniaria

vel debito

vel debito ampulctur sibi manus dextera et si fuerit pro aliquarum pena membrali vel personali puniatur pena capitis ita et taliter ut moriatur et si quis alicui carcerato prestiterit auxilium consilium vel favorem in dando instrumenta apta ad rumpendum vel frangendo vel aliud faciendo si talis carceratus fuerit pro aliqua pena pecuniaria vel debito in dictis carceribus detentus et inde exiverit condemnetur ad solvendum dictam penam dicto comuni vel dictum debitum creditori et tantundem dicto comuni et si fuerit carceratus pro aliqua pena membrali vel corporali condemnetur dictus prestans consilium auxilium vel favorem in eadem pena et si fugerit dictos carceres et inde non exiverit puniatur talis auxiliator in libris centum denariorum si vero assignatus fuerit alicui detento per potestatem dicte terre vel eius vicarium palatium sive domus sue habitationis et residentie vel aliqua pars ipsius pro carceribus et de dicto palatio sive domo sine licentia recesserit solvat comuni predicto pro qualibet vice libras centum denariorum:

De inquisitionibus faciendis et omnibus ad petitionem cuiuscumque promotoris Rub. LXVIII

Item statuimus et ordinamus quod potestas dicte terre possit inquirere et inquisitiones facere ex suo officio et pro eodem ad petitionem cuiuscumque promotoris . . .

. . . . . Juramento a dicto promotore dummodo ipse promotor sit habilis ad denuntiandum et omnibus et singulis maleficiis delictis et damnis datis factis tempore sui officii et repertos culpabiles punire et condennationes eorum exigere et executioni mandare secundum formam statutorum dicte terre

Montoni

Montoni et teneatur vicarius inquisitiones scribere
sine aliquo precio

De pena percucientis se ipsum Rub. Lxix

Item statuimus et ordinamus q si quis percusserit se ipsum et alium a et tali percussione vel percussionibus infamauerit inique et iniuste vel aliis infamiis infamaret solvat pro dicta infamia comuni dicte terre Montoni libras decem denariorum et nihilominus solvat et solvere teneatur talis infamans illam penā quam solvere teneretur talis infamatus si plene probatum fuerit illud de quo extiterit infamatus

De pena spuentium in faciem vel sordidum proiicientium Rub Lxx

Item statuimus et ordinamus quod si quis sputaverit alicui in facie condemnetur in solidis centum denar. et si miserit sibi manus in gulam vel ceperit per capillos vel barbam vel immiserit aliquod turpe vel sordidum in os vel deturpaverit faciem vel proiecerit aliquod sordidum in facie vel in dorso in libris decem denariorum vice qualibet et pro quolibet condemnetur et plus et minus arbitrio potestatis inspecta qualitate facti et conditione personarum

De extrahentibus et derivantibus aquam de suo solito cursu Rub: Lxxi

Item statuimus et ordinamus q nulla persona audeat vel presumat extrahere vel derivare aquam de locis consuetis et suo solito cursu de sua possessione vel alterius et ducere vel mittere per aliud locum quod damnum aliquod vel impedimentum prestet alicui pena vice qualibet solidorum quinquaginta den. et nihilominus dictam aquam reducat et remittat in suum locum consuetum et idem dicimus de facientibus novitatem aliquam

in sua

in sua possessione vel alterius que nocere possit vel aliquod impedimentum prestare alicui flore vel rei qui simili pena puniatur.

De arboribus pendentibus supra rem sui vicini Rub. LXXII

Item statuimus et ordinamus quod si qua arbor vel rami ipsius penderent super rem sui convicini videlicet terram seu possessionem vineam vel hortum aut aliquam sepis usque ad viginti quinque ~~pedes~~ pedes si arbor fuerit fructifera et usque ad quinquaginta pedes si non fuerit fructifera prope terram vineam vel hortum aut aliam rem sui convicini, Potestas vel vicarius ad petitionem illius cuius est res super qua penderet teneatur cogere dominum dicte arboris ad incidendum vel extirpandum ita quod possessioni conquerentis ad incidendum et extirpandum itaque possessioni conquerentis nullum faciat impedimentum et si dominus arboris vel sepis non fuerit voluntatem et mandatum dicti potestatis vel vicarii contemnetur qualibet vice in soldis viginti denariorum et fructus arboris cadentes in possessione vicini dividatur per medium inter dominum arboris et dominum possessionis vicini.

De Macellatoribus seu carnificibus Rub. LXXIIII

Item statuimus et ordinamus quod quilibet macellarius et carnifex faciat et facere debeat bonas et legittimas carnes quas vendentes vendere debeat sub palatio comunis et non alibi dummodo ipsi volentes vendere carnes primo locum a comuni sub dicto palatio emere debeat quatenus colligit durat ~~s~~ seu est sandum suum et in eodem loco et quilibet sub dicto palatio habere debeat locum suum pro anno anno et aliter vendere non possit

non possit dictas carnes sub pena uice qualibet,
et pro qualibet contrafaciente uiginti sol. den.
Cameram uero que est sub dicto palatio nullus ma-
cellarius retinere possit, nec habere retinere in ea
carnes morbosas vel morticinas. Ipsi uero nec
aliquis alter non possit nec liceat tenere, nec
apportare in dicto Macello nec in dicta terra, nec
in aliquo alio loco domo seu Camera nec cum
aliqua persona tenere ad sortem de dictis carni-
bus morbosis seu morticinis, nec emere vel uen-
dere ad portam terre predicte, nec foris nec intus
pena uice qualibet sol. uiginti denariorum. Cuilibet
aute alie persone liceat predictas carnes in domo sua
in dicta terra retinere, sed non uendere. Et te-
neatur Potestas statim in principio sui officij banni-
ri facere quod omnes Macellatores, et carnifices ueni-
re debeant ad iurandum coram eo omnia in hoc capitulo con-
tenta inuiolabiliter obseruare, et qui non uenerit
uel iurare noluerit, non possit nec debeat aliquas
carnes uendere nec uendi facere pena uice qualibet
sol. uiginti denariorum, et Vicarius teneatur ipsis uo-
lentibus uendere carnes, legere totum istud capitulum,
integre, et iurare facere. Quilibet uero Ma-
cellarius seu Carnifex uendat carnes ad belan-
cias, et pondus de ferro, quod pondus esse debeat
duodecim unciarum in dimidio, et debeat ipsa
pondera esse sigillata signo dicti Comunis, et pondus
unius libre habeat unum anulum de ferro, et pon-
dus duarum librarum habere debeat duos anulos
ferreos, et pondus trium librarum habere debeat

tres anulos ferreos, et sic de singulis, ad hoc ut ipsa
pondera cognoscantur, et vendat quibuscumque emptoribus
carniu, et aliter vendere non possint nec debe=
ant sub pena viginti sol. den. pro quolibet pondere.
Et teneantur, et debeant dicti Macellatores semper ven=
dere carnes pro illo pretio, quod ordinatum fuerit per
officiales . . . . . per consilium generale, vel
Dominos sex eligendi sub dicta pena viginti sol. den.
vice qualibet. Camerarius vero dicti Comunis bariri
faciat pluribus vicibus, et plus offerenti

sub dicto palatio nulla persona debeat ponere
aliqua ligna vel materiam vel aliam rem
pena vice qualibet quinque sol. den. nec debe=
ant dicti Macellatores aliquas carnes gonfiare sub
dicta pena. Vendere autem debeant omnes bestias in
dicto Macello, et non alibi, et sanguinem colli=
gere, et extra terram portare, et spallare, et
mundare dictum Macellum bis in hebdomada, et
mundare, et mundaturam extra dictam terram
portare pena decem sol. den. vice qualibet
quam contrafecerint. Dicti autem Macellatores non
debeant in dicto Macello tenere aliquas carnes mor=
bosas, vel morticinas, vel que fuerint modo aliquo
viciate pena vice qualibet sol. viginti denariorum
Et non debeant vendere alicui carnes unius
animalis pro altero sub dicta pena. Et omnes
carnes habeantur pro morbosis, et viciatis, que
non fuerint occise, et facte in terra Mormi

et occidere

et occidere debeat oia aialia que vendere voluerint presente Sindico seu Officiali ad hoc eligendo, vel Vicario Potatis dicte terre qui eligi debeat in consilio generali dicte terre ad pallides, et pallottas, vz quod eligant tres boni homines unus pro quali porta, et qui plures pallottas habuerit, ille sit Sindicus, et Officialis super bestijs, et carnibus Macellarioz de sua porta, quos eligi faciat Potas pena centu sol. den. de suo salario, sine quoz licentia dicti Macellarores non audeat, nec presumat interficere aliquā bestiā caussa vendendi in dicto Macello vel in dicta terra pena iiii^{or} qto solid. viginti den. pro quolt contrafaciente. Et teneat dictus Potas sumarie . . . sine aliqua remissione dictas penas in pntí capto . . . et qualibet eaz exigere . . . dicto Coi, et solui facere, et dictos Macellarios cogere ad ptan fideiussores, et in pdis possit dictus Potas vel Vicarius inquirere, et procedere sumarie, publice, et private, et repertos culpabiles punire, et condenare ut dictu est, et de pdis stet iuramento accusatoris sine aliqua probatione, et in ijs quilt possit esse accusator, et habeat medietaté banni, et teneat secretus. Itē dicimus, et ordinamus quod Vicarius teneat fieri facere quib pertinet, et habet officiu faciendi custodes secretos, qui accusare debeant quolt coi predicta facientes, et accusa dictoz Custodu habeat pro plena probatione, et habere debeat dicti Custodes medietaté

92v

banni capto aliquo non obstante, Et quod Macellarij non possint emere in diebus sabati in ditta terra aliquos capretos procenendendo pena sold. decē pro quolibet contrafaciente, et quolibet capretto empto contra formā presentis statuti. Et interiora bestiarum que proijcienda sunt statim teneantur portare, aut portari facere extra muros ditte terre, et ibi proijcere ubi transeuntibus per stratā, et viā publicā non inferant fetorē neque fastidiū, et coria ipsarum bestiarum mortuarum, ab uno die in ante de macello levare. Siquis autem contrafecerit in predictis vel aliquo predictorum in decem solidos vice quolibet condemnetur. Ipsi quoque Macellarij toto tempore regiminis Potestatis, et toto ditto anno secundum diversitatē temporis carnes recentes bovinas castratinas, porcinas, et alias carnes comestibiles teneant et debeant facere abundanter. Ipsas quoque petentibus vendere debeant minutatim ad mediā librā, unā, duas, tres, vel quatuor, et plures sicut de ipsorum emptorum processerit voluntate, et libra semper esse intelligatur duodecim unciarum cum dimidia ut supra dictū est.

De cavantibus in vijs vel occupā libris vias sub LXXiiij

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona audeat vel presumat foder occupare vel cavare in vijs publicis vel vicinalibus in destricto ditte terre Montoni, ne prope aliquam viam ita quod ipsa via aliqualiter recipiat lesionem et qui contrafecerit in centum solidis

elra

in hoc valeat quilibet de populo admitti ad accusandum pro suo praecone et [illegible] vicinos.

dem comuni predicto condemnetur et de predictis quilibet possit esse accusator et habeat medietatem banni, et omnia predicta nihilominus reducatur in pristinum statum

Quod nullus possit tenere nisi duos porcos Rub. LXXV

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona possit nec debeat tenere in dicta terra Montoni nisi duos porcos vel [illegible] et qui contrafecerit solvat dicto comuni pro qualibet vice et quolibet porco vel porca solidos quinque den. Qui porci non possint sine anulo in labio sive a parte superiori ire per dictam terram, ne dissipent sive effodiant stratas eiusdem terre et si inventi fuerint ire per dictam terram sine dicto anulo in dicto labio et a parte superiori solvat dominus eorum et solvere teneatur solidos quinque den. pro quolibet porco

De custodibus estatis Rub. LXXVI

Item statuimus et ordinamus quod Potestas, Rector vel vicarius teneatur et debeat vinculo iuramenti in principio sui officii eligi facere per dominos sex de regimine dicte terre decem et octo custodes videlicet sex de qualibet porta quorum sex sint habitantes intus in dicta terra et duodecim sint habitantes in eius curia et districtu quorum quidem officium duret sex mensibus, sicut durat officium dicti Potestatis, et qui fuerint uno semestri non possint esse in sequenti semestre

ad quod.

93 v

ad quod officium nullus forensis possit eligi qui sit minor annis vigintiquinque. nec ille qui fuerit famulus alicuius Montonensis. Qui Custodes teneantur et debeant referre et denunciare domino Potestati dicte Terre Montoni. vel eius Vicario, omnia et singula maleficia, atque delicta et malediicta cum uno teste dominus, alias eorum relatio et accusatio sit nulla in predictis, et nulla pena seu condenatio ex ea sequatur nec exigi possit. Teneantur etiam referre et denuntiare omnia et singula damna que fierent tam cum personis quam cum bestijs et animalibus et tam de die quam de nocte in territorio Curia et pertinentijs dicte Terre et credatur eorum relationi denuntiationi et accusationi usque in quantitatem viginti sol. den. a viginti sol. vero supra quantacumque fuerit quantitas credatur eius relationi et accusationi cum uno teste de visu. Qui custodes referre et denuntiare teneantur dicta maleficia et damna infra septem dies a die commissi maleficij aut facti damni sub pena viginti sol. den. et debeant declarare, et vicarius scribere personas, et omnia alia datum damnum, locum in quo, et diem alias non valeat talis relatio. nec detur sibi aliqua fides, que maleficia ut supra taliter denuntiata et relata, si in prima citatione talis relatus et denunciatus negaverit eidem per

dictum

dictum testem probatum fuerit et postea confiteretur
talis confessio sibi non prosit, sed condenetur in tota
pena pro tali malefitio seu delicto in presentibus Statutis
contenta. Qui custodes habeant et habere debeant
tertiam partem banni seu pene cuiuslibet relati
et eorum nomina semper teneantur secreta, et nemini pro
dantur. Item quod testis non possit esse qui fuerit
Pater, frater, filius, et famulus denuntiatis et re
ferentis. Qui custodes teneantur parere et obedi
re in omnibus mandatis dicti Potestatis sub penis eis
imponendis, et si quis forte ex dictis Custodibus se
cretis ex falso accusaverit, non propterea detur
copia sui nominis, nisi prius falsitate probata de
qua fuerit accusatus, nec etiam ad se defendendum
prius requiratur, et si probatum fuerit ipsum falso
aliquem denuntiasse condenetur in lib. decem den.
Et qui dictum Custodem falso accusaverit et non
probaverit suam accusationem solvat nomine
pene similiter lib. decem den. et penam que
sequeretur ex tali relatione, seu accusa solvat
ipso facto, Et cuilibet sit licitum accusare da
num dantes in bonis suis et credatur eius iu
ramento usque in viginti sol. den. et teneatur eius
nomen secretum, et dicti Custodes damnum dantes
solvant duplum pene quam solverent alij

Quod Potestas

Quod Potas possit compellere partes
inimicantes ad pacem, vel ad fideiu=
beri Rub. LXXVI

Jo statuimus, et ordinamus quod ad hoc ut omnes
dictę molestię, et brighe cessent inter homines dictę
terrę Montorii, quę venire possent causa
alicuius inimicitię vel quavis alia ocasione
vel quę essent aut in futurum fecerent inter
homines dictę terrę, quod Potas presens, et eius
Vicarius possint, et debeant compellere par=
tes inimicantes ad habendum pacem; vel ad dan=
dum infrattam satisdationem hoc modo videlicet
quod recipiat a quacumque parte inimicantium fi=
desdationem de non offendendo sese ad invi=
cem, nec offendi faciendo toto tempore sui
regiminis, et plus, et minus prout ei vide=
bitur fore necessarium usque in quantitate ducentarum
lib. den. et pluri, et minori quantitate
prout ei videbitur habita consideratione per=
sonarum, qualitate partium inimicantium...

tempore sui

qualibet vice

De modo restituendi res derobatas, vel
furatas Rub. LXXVII

Jo statuimus, et ordinamus quod si qua persona

in platea, foro, vel strata publica publice, et palam rem aliquā mobilem seu se moventem bona fide emerit, vel alio iusto titulo acquisiverit probatis duobus testibus non possit ab emptore, vel alio iusto titulo acquirente talis res empta, vel alio iusto titulo acquisita recomuniri vel opponi quod ipsa res fuerit furata si ipse ad quē spectaret si revoluerit illā rem pretiū emptori, vel habenti alio iusto titulo restituat, vel derobata contra furē, vel derobatorē, vel aliū qui mala fide acquisiverit rem predictā.

De euntibus per terrā post tertiū sonū campane. Rub. LXXVIII

Item statuimus, et ordinamus, quod post tertiū sonū campane palatij Cōis dicte terre que pulsatur de sero pro custodia dicte terre que campana quando pulsatur de sero pro tertia vice pulsari debeat tantū ut quilibet redire possit domū suā, qua pulsata dentur tres retocchi ad significandū ipsū esse tertiū sonū, post quē nulla persona ire possit per dictā terrā sine lumine, vel stare possit extra domū sue habitationis quousque pulsatur campana Ecclie S.ti Francisci ad laudes pena sol. decē den.

et nihilominus tales inventi detineantur tota
nocte in palatio usq ad mane ad effectum si
aliquis conquereret de aliqua insolentia facta
Salvo quod sit licitu noctis tpe ire per terra
in festo nativitatis D. N. Jesu Christi, et eius
Vigiliae, et in nocte, vigiliae et festivitatis S.ti
Jois de mense Junij impune, et alijs noctib
sit licitu cu licentia dicti Potatis.

De pena tenetiu hostiu apertu Rub. LXXX

Item statuimus, et ordinamus quod nulla
persona post tertiu sonu campanae Cois
dictae terrae quae est in palatio dicti Cois,
et quae pulsat de sero pro custodijs noctur-
nis dictae terrae in suo loco residendis te-
neat hostiu domus suae habitationis apertu
pena quinq sol. den. a quatt persona, et
quatt vice contrafacienti, de facto solven.

De pena capientis columbas, uel
columbaria offendentis Rub. LXXXI

Item statuimus, et ordinamus, quod nulla
persona cuiuscumq conditionis existat audeat
uel presumat in dicta terra Monori uel
eius districtu capere colubos seu columbas
alienas domesticas, uel de columbaria

aliquo modo

aliquo modo, uel ingenio, et qui contrafe-
cerit soluat dicto coi pro bani sol. centu
den. pro quolibet columbo seu columba. Item quod
nulla persona audeat uel presumat bali-
stare, uel sagittare aut ballottare, uel la-
pide modo aliquo proijcere, uel quid aliud
contra columbarium alienu, uel columbos alie-
nos facere sub dicta pena, nec dictu
columbariu frangere sub pena quinquaginta
lib. den. si fregerit de nocte, et si de die
lib. uiginti quinque liceat tamen unicuique cum
saxo expellere de sua possessione.

De pena exmellantium cippu, uel capsa
apiu. Rub. LXXXV

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona
destruat auferat uel exmellet aliquem cippu
seu capsam apium manualiter factam et facta
sine licentia sui domini pena uiginti quinque libr.
den. pro qualibet persona et qualibet uice qua
contra factum fuerit si predicta probata fue-
rint per testes uel confessione aut per contuma-
ciam accusati. Si uero non confiteretur per
partem aut non probaretur per testes uel contu-
maciam credatur iuramento accusantis usque in
penam uiginti solidorum den., si cum iuramento habe-
tur aliquod indicium et nilominus si constiterit
de persona certa predicta committente teneatur
dno apium damnum emendare secundum extimatio-
nem duorum uicinorum proximiorum dictis apibus seu
loco dictarum apium

Quod nullus

172.
96v

lib.

Quod nulla persona Motonensis vendat aliquam possessione(m) p(er)sone non subiecte Rub. LXXXIII

Item statuimus et ordinamus q(uod) nulla p(er)sona de dicta terra vel eius destricte audeat vel p(re)sumat vendere alicui forensi non subiecto dicte terre Montoni, et recusanti solvere data et collectas et alias factiones facere que et quas solvunt alii Montonenses et q(uod) faciunt in dicta terra sine expressa licentia domini potestatis vel consilii generalis dicte terre aliquam domu(m) posses=sione(m) vineam vel hortum existentes in dicta terra et eius territorio et destricte que essent allibrate et acatastate in libro et catasto comunis dicte terre sub pena viginti q(ue) librarum den(ariorum) et perditionis rei alienate que aplicetur camere dicti comunis.

De pena discatellantium dicta(m) terram vel eius curiam LXXXIIII

Item statuimus et ordinamus q(uod) nullus aut nulla p(er)sona habitans in dicta terra vel eius destricte p(er) quinq(ue) annos non possit discatellare et decedere ~~ex~~ cum rebus et familia eius de dicta terra et eius destricte sub pena viginti quinq(ue) librarum den(ariorum): et p(er)ditione omniu(m) suor(um) bonor(um) que aplicentur et ~~confis~~ confiscentur camere dicti comunis et hec intelligantur si quis vel quando quis discatellaverit sine licentia d(omi)ni potestatis d(omi)nor(um) q(ui)nq(ue) sex et consilii generalis dicte terre. Item dicimus q(uod) nulla p(er)sona possit emere d(e) bonis dicti discatellantis tam ante dis

castellatione(m)

castellationem per unum annum elapsum quod post
quandocumque et quomodocumque sub dicta pena
viginti quinque librarum denariorum et perditione rei emp=
te, que applicetur et confiscetur camere dicti
comunis super quibus omnibus et singulis pote=
stas dicte terre possit ex suo officio proce=
dere et condemnare. Et quilibet et pos=
sit de predictis accusare et habeat medie=
tatem banni

Quod nullus remittat linum nec incigliatum Rub LXXXV

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona au=
deat vel presumat incigliare linum seu cane=
pam intus in dicta terra pena solidorum viginti
denariorum qualibet vice super quibus potestas dicte terre
possit procedere ex officio et quilibet et possit
accusare et denuntiare teneatur secretus et ha=
beat medietatem dicti banni

Quod quilibet de dicta terra habeat hortum Rub LXXXVI

Item statuimus et ordinamus quod quilibet de dicta
terra et eius curia seu habitator eiusdem ha=
bens in dicta terra suam libram ad castastum usque
a decem libris supra teneatur facere seu
habere hortum pena solidorum viginti denariorum
vice qualibet et pro quolibet contrafaciente super
quibus potestas predictus possit ex officio suo
inquirere et per inquisitionem et accusam cuius=
cumque procedere qui accusatus teneatur secretus et
habeat medietatem dicte pene

De fornariis Rub: LXXXVII

Item statuimus et ordinamus quod potestas dicte terre
teneatur et debeat in principio sui officii
omnes et singulas personas habentes vel con
ducentes furnum in dicta terra facere iurare
et ab eis idoneos fideiussores recipere de aptando
et calefaciendo bene et idonee dictum fur-
num et de dando accendam dicti furni prima
ipsam furnariam requirenti et de bene coquen-
do et custodiendo panem qui ad eius furnum [a portabitur] bo-
na fide et sine fraude et si panis alicuius per-
deretur seu lederetur in dicto furno itaquod non
esset bene coctus vel . . . . . . furna
rius seu furnaria illi dictum panem emendare
vel eius estimationem reddere illi cuius fuerit. Et
dicti fornarii seu fornarie debeant habere de co-
ctura panis videlicet pro quolibet stario solidos duos
denariorum et non plures si calefecerint dictum furnum
cum eorum lignis, si vero calefecerit cum lignis
illorum quorum est panis habere debeat annu pane-
vationis decem denariorum et non plus pro quolibet sta-
rio. Et in predictis omnibus credatur conquerenti
cum eius iuramento vel videatur dictus panis per
dictum Potestatem vel eius vicarium. Que omnia
et singula dicti fornarii fornarie observare
teneantur sub pena solidorum decem denariorum pro qualibet
persona et qualibet vice, qua fuerit contrafactum.
Super quibus omnibus et singulis dictus Potestas pos-
sit inquirere, et procedere ex suo officio et ad
accusationem et querelam cuiuscumque conquerentis

De Penis Summarie solvendis Rub: LXXXVIII

Item statuimus et ordinamus quod dictus potestas vel

eius

cius vicarius teneatur inquirere et procedere
et processum facere et inscriptis et per sententiam
condennare omnes delinquentes de uno quoque
delicto et excessu committendo in dicta terra
et eius territorio ex quo venitur solvenda pena
excedens summam quinque lib. den. de racijs et de
fideiussis detrahendis ab inde vero infra et super
qualibet pena extraordinaria et super penis
damnorum datorum teneatur et possit punire de
linquentes summarie et per bulettas scribendas
manu dicti Vicarij et signandas seu subscri
bendas manu camerarij dicti Comunis, atque
bullandas et stampandas stampa comunis dicte
terre et dicto Vicario post factam solutionem re
portandas et assignandas quas dictus potestas
solvi faciat et mandet dicto Camerario modo et
ordine hactenus consuetis

De pena privati Carceris Rub. LXXXIX

Item Statuimus et ordinamus quod nullus de dicta terra
vel aliunde habitans vel morans in dicta ter
ra Stantem audeat vel presumat aliquem et
captum in privato carcere retinere sine expressa
licentia et scientia domini potestatis et dominorum Sex
de dicta terra, et si quis contrafecerit punia
tur in lib. quingentis den. et si
dictum captum contra voluntatem et scientiam
dictorum Potestatis et dominorum Sex puniatur in lib.
mille den. quas penas si ~~ar~~ non solverit ~~vel~~
~~depositaverit ad~~ infra unum mensem vel depo
suerit a die sue late condennationis compensa
dum amputetur eidem manus dextera vel sinistra

De pena prohibentiu[m] volentes emer[e] vel vender[e] Rub. LXXXX

Item statuimus et ordinamus q[uod] nulla persona de dicta terra vel in ea aut cives districtu cohabitans audeat vel p[re]sumat prohibere seu vetare seu minari alicui volenti vender[e] rem suam, vel volenti emer[e] rem alicuius domini ipsius rei, v[idelicet] vetando seu minando q[uod] dictam rem immobilem nemini vendat vel minando alicui q[uod] dictam rem stabilem emer[e] nolit et si qua p[er]sona contrafecerit in p[re]dictis condennetur in quarta parte precij co[n]venti d[e] dicta re vel in quarta parte valoris et estimationis dicte rei vendende. Insup[er] statuimus et ordinamus q[uod] quelibet persona volens vender[e] aliquam rem suam stabilem seu immobilem debeat primo requirere proximiores vicinos ipsius rei, cui dictam rem vendere teneatur pro illo precio quod dat habere poterit ab illo qui maius precium p[ro] dicta re se dare obtulerit vel pro p[re]cio declarando p[er] duos eor[um] comunes amicos ad hoc p[er] eos comuniter eligendos, et si talis venditor seu venditrix in fraudem suor[um] vicinor[um] dixerit se invenire et dicta sua re illud precium quod et quantum nullus vicinor[um] vellet pro dicta re dar[e] et solver[e], et demu[m] sibi venditori p[er] dictu[m] emptorem pro dicta re solveretur, minus precio co[n]vento puniatur et condennetur talis vendens in lib: quinquaginta den[ariorum] et si nullus vicinor[um] voluerit dare venditori tantum preciu[m] quantum reperierit [~~a~~] in veritate ab alio, vendere

posset plus offerenti imponere et si quilibet vicinorum
vel plures uno dictam rem emere voluerint
vendatur plus offerenti, super quibus potestas possit
sit inquirere ex suo officio et ad accusam et
querelam cuiuscumque et punire, et condemnare
contrafacientem in predictam penam et ma
iori et minori prout ei videbitur habito re
spectu ad valorem et estimationem rei et inspec
ta qualitate personarum ac fraudis quantitate

De Pena aucupantium pro quale qualeis
seu starnis Rub: LXXXI

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona
de dicta terra vel aliunde audeat vel presumat
aucupari seu venari cum bucco et rete sive
rasino per aliquam possessionem bladatam pro
qualeis sive starnis sine licentia domini et
laboratoris dicte possessionis, a kalendis mensis
Maij usque quo fuerit messum ~~granum~~ bladum
et qui contrafecerit solvat in comuni sine
aliqua detractione soldos viginti denariorum pro
qualibet vice. Item dicimus quod nulla persona
possit aliquo tempore aucupari cum baccino
vel aliter quam cum cane et rete pro dictis star
nis et qualeis sine expressa licentia domini po
testatis et dominorum sex de regimine dicte terre
lz in territorio et districtu dicte terre. Sub pena
viginti quinque librarum denariorum a qualibet contrafaciente
de facto et sine aliqua remissione exigenda super
quibus dictus potestas possit procedere ex suo officio
et ad denuntiam et accusam cuiuscumque refe
rentis cum eius iuramento et uno teste ad mi
nus qui

mines qui teneatur secretus et habeat quar
tam partem banni

De pena venantium pro leporibus seu
capreolis Rub. LXXXXij

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona cuius
cumque conditionis de dicta terra vel civis de
Strichi audeat vel presumat mittere seu
tendere laqueos pro capiendo lepores seu
sive capriolos in territorio et districtu Mon
toni sub pena trium librarum denariorum a qualibet
contrafaciente et facto exigendarum et qualibet
vice et dicto comuni solvendarum salvo quod si lepus
aut capreolus damnum daret in possessione
alicuius persone et illa talis persona pro eitra
hore damni vellet ipsum capere, postquam ha
bita licentia a Potestate dicte terre ipsum vel
ipsos ~~lepores~~ laqueis capere impune aliquo
capitulo ~~sive~~ seu statuto non obstante

De pena piscantium ad ragia
Rub. 93

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona
cuiuscumque conditionis existat audeat vel presu
mat piscari vel pisces capere ad ragiarias
in flumine carpine dicte terre, et si aliqua
persona de dicta terra vel eius curia contra
fecerit solvat dicto comuni de facto sine
aliqua remissione soldos quadraginta denariorum
super quibus venationibus et piscationibus dictus
Potestas possit ex suo officio per inquisitionem
et ad accusam cuiuscumque accusantis sive res
serantis in

unius cum probatione unius testis fide digni procedere et punire non obstantibus quibuscumque

De pena arantium sive ligonizantium iuxta grippas murorum dicte terre Rub. 94

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona de dicta terra et eius curia cuiuscumque conditionis existat audeat vel presumat arare sive ligoniz zare iuxta grippas seu ripas aut ipsas grippas que sunt iuxta muros dicte terre Montoris videlicet a porta Montis ~~usque~~ usque ad portam Burgi dicte terre ita quod dicte grippe sive ripe propter dictam arare sive ligonizzare ledi possint quoquo modo et si qua persona contra fecerit in predictis puniatur in libris quinque denariorum sine aliqua remissione

De Pena proiicientium aliquid supra tectum alicuius Rub. 95

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona audeat vel presumat proiicere super tectum alterius ~~ali~~ aliquam immunditiam sive incommezamentum nec aliquod aliud facere impedimentum quoquomodo et si qua persona contrafecerit condemnetur in soldos viginti denariorum vice qualibet et damnum emendet patienti

De pena ementium pullos et ova causa revendendi Rub. 96.

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona de dic ta terra vel eius districtu in die Martis fori

fori dicte terre audeat vel p(re)sumat ~~ante~~
ante nonas emere in dicto foro pullos
oua uel caseum causa reuendendi
et si qua p(er)sona contrafecerit puniatur
in soldos uiginti den(ariorum) sine aliqua remissione
qualibet uice et possit potestas ex officio
et ad accusam cuiuscu(n)q(ue) procedere

Quod pene determinate a statutis
amphari non possint arbitrio
sed tantum minui Rub. 97

Item statuimus et ordinamus q(uod) ubi in aliq(ui)s casi(bus) p(rese)ntis
uoluminis statutor(um) dicti comunis terre
Montoni esset aliqua pena determinata pro
aliq(uo) maleficio sive ex(cessu) com(m)isso seu
committendo et ipsa pena remitteretur in
arbitriu(m) potestatis dicte terre Vz q(uod) possit pu
nire et condennare in maiori uel minori
pena q(uam) fuerit determinatu(m) et declaratu(m)
in statutis ad arbitriu(m) et uoluntatem dci po
testatis inspecta et considerata ~~persona~~
qualitate facti et considerata p(er)sonar(um) ac
temporis et loci dictus potestas nullo modo ha
beat dictum arbitrium Vz ampliandi et cre
scendi dictam pena(m) determinatam non ob
stantib(us) aliquibus capitulis seu statutis in contra
riu(m) loquentib(us) Possit tamen dictus potestas
ex suo arbitrio ex suo arbitrio in dictis sta
tutis sibi concesso pena(m) determinatam secu(n)=
dum dictum arbitriu(m) in delictis sibi p(er)missis p(er)
statuta in p(rese)nti uolumine contenta minuere

et ad

et ad penā minorem ỉducẽd prout noverit expedire inspecta qualitate facti et conditio ne psonaz

iiii
Incipit Quartus Liber Stat.

Extraordinariis

Infrascripta sunt certa statuta extraordinaria quorum aliqua loqui possunt forma atque librum maleficiorum sub infrascriptis capitulis et rubricis

De mensuris et ponderibus in comuni habendis Rub. I

Item statuimus et ordinamus quod in comuni dicte terre sint et esse debeat penes camerarium seu sindicum dicti comunis omnia et singula pondera et mensure iuste videlicet pondus, stateres, bilanciar. marchi, staterias et passus lane et lini, mensure grani, vini, olei et salis et quarumcumque rerum mensurandarum et ponderandarum ad que pondera et mensuras quislibet artifex et mercator et quislibet alius volens aliquid vendere teneatur sua pondera et mensuras adequare et instare ponderibus predictis dicti comunis per manus Potestatis et Camerarii seu sindici generalis generalis dicti comunis penes quem erunt et sigilare seu stampare stampa dicti comunis et quilibet vendere volens ad mensuram seu ad pondus aliquid teneatur et debeat vendere dictis mensuris et mensurare et ponderare dictis ponderibus adiustatis

Quod euntes in officium extra terram non teneantur facere custodiam Rub. 2

Item statuimus et ordinamus quod quicumque moram habitor dicte terre et sue curie exiret vel erit extra dictam terram vel eius districtum ad aliquod officium exercendum

188.
104v

exercedu durante tempore dicti sui officii non tenea tur nec cogi possit facere in dicta terra aliquam custodiam diurnam sive nocturnam si teli querit in sua domo aliquem cohabitantem ad eius vicem custodiam facientem

De Ronzinis dandis ad vecturam Rub. 3

Item statuimus et ordinamus quod potestas dicte terre et domini Sex et regimine dicte terre ad requisitionem cuiuscumque teneatur et debeat quolibet anno facere estimare omnes et singulos Ronzinos mulos vel equas qui et que dantur ad vecturam per estimatores per eos eligendos et si casus eveniret quod oporteret aliquem Ronzinum vel aliud animal conductum ad vecturam emendari non possit nec debeat emendari nisi secundum dictam estimationem factam per dictos estimatores non obstante quod illi qui locaverint Ronzinum mulum vel equam locasset maiori quantitate ~~vel summa~~ et estimatione predicta volentes et decernentes ex nunc vigore presentis statuti ipsas obligationes et promissiones factas vel fiendas in maiori quantitate estime predicte fore nullas et nullius efficacie vel valoris et quilibet locans et prestans talia animalia ad vecturam teneatur et debeat ante quod dicta animalia incipiant concedere ad vecturam scribi et estimari facere per estimatores predictos sub pena decem librarum denariorum pro qualibet vice et qualibet animali

Quod qui non facit custodiam pro se non faciat pro altero Rub. 4

Item statuimus et ordinamus quod qui non facit seu faciet custodiam dicte terre pro se ipso in dicta terra

non possit

non possit nec debeat pro aliquo alio facere sub pena decem solid: den: pro quolibet contrafaciente et qualibet vice et si vicarius dicti talem ad dictam custodiam admiserit condemnetur in lib: quinque den: pro quolibet et qualibet vice

De volentibus edificare prope vias Rub: 5

Item statuimus et ordinamus quod quicumque voluerit edificare prope aliquas vias publicas Comunis dicte terre debeat requirere potestatem et sindicum dicti Comunis ad predicta vel Dominos sex qui potestas ire aut mittere debeat eius vicarium ad dictum locum et secum ducere

re quisitione et contra eorum declaratione in solidis centum vice qualibet condemnetur et quicquid de via occupaverit vel in ea edificaverit debeat remittere et relaxare et in pristinum statum reducere sub dicta pena

Qualiter assignentur condemnationes et ponantur ad introitum Comunis Rub: 6

Item statuimus et ordinamus ad hoc ut homines cuiuscumque status et conditionis existat in aliquo non graventur quod quotienscumque aliquis fuerit condemnatus vel exbannitus Comunis terre Montonii in aliqua quantitate pecunie occasione alicuius maleficij vel excessus et voluerit talis condemnatus vel bannitus talem condemnationem solvere solvat in effectu camerario

dicti

dicti Cōis Idem Camerarius habita et ~~s..e~~ recepta
dicta condemnatione teneatur statim ipsam quantitatem, nomen solventis et causam quare
fuerit condemnatus scribere in libro introitus dicti
Cōis in presentia talis condemnati et antequam idem
condemnatus recedat ab ipso Camerario et facta
dicta solutione dicto Camerario Vicarius dicti Potestatis qui dictam solutionem seu condemnationem sive
Bannimentum scripserit ad penam periurii iuramenti
ad petitionem dicti solventis recepta primo competenti mercede eius buletta signata seu stampata
et subscripta manu dicti camerarii in signum dicte solutionis sibi facte ipsam condemnationem seu
exbannimentum statim cancellare et sua propria manu scribere in capite sive in margine ipsius sententie quod talis condemnatus sive exbanditus solvit et
satisfecit tali camerario dictam condemnationem
et ideo est ~~cassa~~ cancelata et predictum statutum
dicti Potestas et Vicarius teneantur et debeant integre observare vinculo iuramenti

Quod fiat et habeatur in Cōi una cassa
in qua serventur iura et libri dicti Cōis Rub. 7.

Item statuimus et ordinamus quod Dnus Potestas et
dni sex de regimine dicte terre teneantur et debeat fieri facere expensis dicti comunis unam cassam magnam et firmam cum septem serraduris
et septem clavibus quarum clavium dictus Potestas
debeat retinere unam et quilibet dominorum sex unam
ita quod dicta cassa aperiri non possit sine voluntate et consensu dictorum dni Potestatis et Dnorum sex qui sunt et pro tempore erunt in qua cassa reponatur et conservetur
sigillum dicti Cōis et libri statutum dicte terre et omnia

alia iura

alia iura et Scripture dicti Cois que cassa sit et
ee debeat atque conservetur semper cum iuribus di-
cti Cois apud fratres et in Sacrestia eccl: Sancti fran-
cisci d dicta terra et si prefati dns Potestas et Dni
Sex erunt negligentes in predictis solvat et sol
vere debeat pro pena et eorum negligentia dicto
Coi. pro quolibet libras decem den: in fine eorum
officij et Idem dicimus d predictis observandis
et faciendis p eorum Successores in officio Nam
semper teneatur et debeat dictam cassam servari
facere in dicta Sacrestia et iura dicti Cois et
sigillum et libros in eadem in perpetuum con
servari et claves per Potestatem Dnos Sex
servari et volumus teneri modo predicto et si
semper contrafecerit in predictis vel aliquo predictorum
solvat et solvere debeat ipsi et quilibet eorum
libras decem den: in fine eorum officij

Quod Potestas fieri faciat libros causarum
Civilium et Maleficiorum Rub. 8.

Item Statuimus et ordinamus q Potestas dicte
terre vel Vicarius teneatur et debeat habere
duos libros vel unum ad minus in quo ordi
nate et rite Scribantur et Scripta sint omnia
acta civilia et maleficiorum et processus et
condemnationes

— — — — — tempore

sui officij ocurrentes et dicti libri resignare
dnis Sex et eius Sindicatoribus coopertum car
ta pecudina in quo sculpta sint arma dic
ti potestatis in fine sui officij sub pena vigin
tiquinque lib: den solvendarum camerario dicti
Cois in dicto suo sindicatu

192. 106v

lib.

De festiuitatibus custodiendis Rub.

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona de
dicta Terra Montoni vel eius destrictu audeat
at vel presumat facere vel fieri facere aliquod
laborerium vel seruitium in diebus infrascriptis
videlicet In diebus Dominicalibus et omnibus alijs
festiuitatibus D. N. Iesu christi In die Na
tiuitatis D. N. Iesuchristi cum duobus diebus se
quentibus In die pascalis Epifanie In
die pascalis resurrectionis D. N. Iesuchri
sti cum duobus diebus sequentibus In die pa
scalis Pentecostes cum duobus diebus sequen
tibus et in die veneris sancti in festiui
tatibus beate Marie virginis De mense Mar
tij de mense Augusti et de mense Settem
bris In quibus diebus et festiuitatibus nullus
seu nulla persona cum licentia Potestatis
vel sine ponere possit aliquam salmam bestiu
sive bardellam aptas ad portandum salmam
alicui bestie seu animali apto ad porta
dum salmam Item nulla persona audeat
facere aliquod laborerium sive seruitium
in quibuscunque alijs diebus festiuitatum Beate
Marie semper virginis et in diebus festiuita
tum omnium apostolorum et euangelistarum
et in diebus festiuitatum sanctorum et sanctarum
D. N. Iesu xpi que ab ecc. iubentur venera
ri videlicet in die circumcisionis D. N. Iesu xpi
In die festi S. Antonij et in die conuersio
nis S. Pauli in die festo S. Sebastiani
In diebus que sunt de mense Januarij In diebus
festi

festi Purificationis S.te Marie festi cathe-
dre S.ti Petri et festi S.ti Mathie que e(st)
mense februarij In die festi S.ti Gregorij
d(e) mense Martij in die festi S.ti Joseph d(e)
mense Suprad(ic)to In die festi S.te Crucis de
mense maij et d(e) mense Settembris Item
in die festi S.ti Rocchi de mense augusti
- In die festi S.ti Francisci d(e) mense octobris
In die festi omnium Sanctorum In die festi
S.ti Martini in die festi S.ti Martini et in
die festi S.te catherine que est d(e) mense nove(m)
bris In die festi S.ti Nicolai In die festi co(n)-
ceptionis Beate Marie Virginis que est
d(e) mense Decembris Quisquis vero fecerit
contra p(re)dicta vel aliquod predictorum Solvat
d(e) facto cum bulletta Camerario dicti Co(mun)is Sol
dos decem denariorum et si inveneri(n)t in dictis fe-
stivitatibus vel aliqua earum Solvent d(e) facto
dicto comuni soldos viginti denariorum Salvo
q(uod) liceat in festivitatibus Sanctorum et Sancta-
rum sup(ra) descriptarum facere et ferre herbas pro
animalibus D(omi)no ipsorum et cuilibet alteri de
sua familia pro illo die tantu(m) necessariis
et opportunas Item liceat tenere [illegible] in
bonis ligna grossa pro domibus construendis
Item liceat ferre cuppos lateres tabulas lignos
et alia ligna necessaria pro dictis domibus
construendis si et dictis festivitatibus cisme(n)
trabantur Bestie app(ar)ate ad salmizandum Item
Sauegnitar Flobottomare et ferrare sine
culpa fuerit aliter non Que omnia fieri
volumus et permittimus Si prius d(e) pre
dictis licentiam obtinuerit a d(omi)no Potestate vel
Vicario

1070

Vicinio liceat et predicto modo in dictis fe=
ſtiuitatibus Sanctorum et Sanctarum dei ire cum Salmis
pro aqua ad fontes et - - - - - -
portare vinum granum farinam et paleas oppor
tunas in Salmis de dicta terra in comitatu cum
dicta licentia liceat et cuilibet portare granum
ab area trituratum et granum trituratum et
non bene purgatum pulesen - - -
in dictis feſtiuitatibus purgare et conciare
et granum mollum componere et metiri
facere propter nubes pluuiam minantes semper cum
licentia prehabita alias dictam penam incur
rat.

De pena ludentium ad ludum taxillorum
Rub: X

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona de
dicta terra vel aliunde cuiuscumque conditionis
exiſtens audeat vel presumat ludere ad ali=
quem ludum taxillorum vel eius deſtricte ubi
denarij vel alie res perderentur et vincantur
et si quis contra fecerit puniatur et facto
in libris decem denariorum sine aliqua detractione
qualibet vice et simili pena puniatur ille
qui tenuerit ad parten cum aliquo et ludentibus ad
~~dictum~~ ipsum ludum et ille qui ludentes ad ludum
receptauerit in domo propria vel conducta pu
niatur et facto in lib: uiginti quinque denariorum sine
aliqua detractione vice qualibet Item dicimus

et statuimus

et Statuimus quod si aliqua persona aliquo modo
dauerit ludentibus taxillos vel pecuniam puniatur et facto in libris quinque den. sine diminutione vice qualibet et perdat pecuniam numeratam et si predicta committerentur de nocte duplicentur dicte pene Volumus tamen quod quilibet possit in locis publicis ludere cum taxillis ad ludum tabularum libere et impune non tamen in ecclesijs neque in tabernis nec prope tabernas per duas domos nec in alijs locis absconditis et secretis in quibus in quibus locis non concedimus licentiam sed negamus et si quis contra fecerit in ludendo in dictis locis ut dictum est puniatur in lib. quinque den. sine detractione aliqua et predicta barniatur in principio officij potestatis super quibus omnibus et singulis supradictis Dominus potestas procedere possit per inquisitionem inventionem denuntiam et accusationem cuiuscumque et credatur inventioni vicarij et familie dicti potestatis et accusationi et relationi cuiuscumque cum uno teste fidedigno et habeat accusator sive denuntiator quartam partem pene et teneatur secretus si voluerit et si aliquis ex dictis ludentibus vel delinquentibus in predictis vel aliquo predictorum accusare voluerit suos socios predicta committentes eodem die quo luserint vel sequenti ante quam ab officiali vel familia fuerint inventi vel ab aliqua persona persona accusati vel denuntiati talis

accusans

accuſans uel denuntians pro suo delicto cõmisso in dicto ludo seu circa dictum ludum ad penã aliquam non teneatur

De animalibus mortuis proijciendis extra terram Rub. XI

Item statuimus et ordinamus quod nulla psona audeat uel psumat proijcere aliquod animal mortuum infra muros dicte terre sed statim portetur extra dictam terram et proijciatur ad hõrem ppã extra dictam terram sub pena uiginti soldorum denariorum cuilibet cõtrafacienti uice qualibet et possit a quolibet accusari et habeat medietatem pene et teneatur secretus si uult

De corijs in stationibus nõ ponendis Rub 12

Item statuimus et ordinamus quod nulla psona audeat uel presumat in statione seu apotheca propria uel conducta ponere aliqua coria quorumcumque animalium que non sint coriata in solis aut communite a calendis maij usque ad calendas octobris ad hoc ut habitantes prope uel inde transeuntes feterem non psentiant et si qua persona ex eis non contrafecerit et facto puniatur in soldis uiginti denariorum pro qualibet uice

De pena proijcientiũ turpitudinẽ infra muros terre seu prope Rub 13

Item statuimus et ordinamus quod nulla psona cuiuscumque conditionis existat audeat uel psumat proijcere nec ponere nec poni facere quoquo modo aliquam turpitudinẽ seu immunditiam

nec aliquid

nec aliquod aliud scopimen seu incombera-
mentum infra muros dicte terre nec
prope portas ipsius terre nec ante vel pro-
pe ipsas portas per duas cannas nec poner-
possit ante vel prope murum alicuius spe-
cialis personae nec in viis siue stratis publi-
cis nec inter muros et barbacanos dicte terre
sine licentia dni et donorum sorum de regimine
dicte terre. Sub pena decem soldorum den. cui-
libet contrafacienti et vice qualibet. Salvo
quod liceat unicuique predicte vel alii proiicere
extra dictos muros dicte terre a pertinentiis
usque ad terminum ccc. pedum .... sine licentia et
sine aliqua pena. Insuper volumus quod que-
libet persona et dicta terra propria habens do-
mum in eadem terra propriam vel conductam
teneatur et debeat singulis diebus Sabbati
ante dictam domum scopare seu scopari fa-
cere et omne incombernmentum inde
removere. Sub pena quinque soldorum den.
cuilibet contrafacienti et qualibet vice.

De pena ascendentis super domum alicuius

Rub. 14

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona
audeat vel presumat quoquo modo ascendere su-
pra domum alicuius sine licentia illius cuius
fuerit ipsa domus vel sine licentia habita-
tis ipsam domum. Sub pena cuilibet contra-
facienti si de die decem soldorum den. Si de
nocte soldorum viginti den. Salvo quod tempore
ignis et incendii in terra predicta liceat uni-
cuique ascendere supra domos pro igne extinguendo
sine pena et inrequisito domino

Qualiter

Qualiter succurratur ad ignē
Rub. 15

Item statuimus et ordinamus q. si in terra Montoni acciderit aliquod incendium ita q. deus avertat q. omnes homines ad dictum ignē succurrere debeant et teneantur exceptis stri odium habentibus cū aliquo qui succurrere nō teneantur sub pena soldor. decem den. cuilibet contrafacienti et qualibet vice et si a succursoribus causa dandi portum igni et extinguendi aliqua domus devastaretur tales devastans ad penā aliquam non teneatur nec possit dictō d. comunitate aliquo molestari et si molestaretur puniatur molestans in soldis centum den. qualibet vice et pro quolibet molestato et ditas aliqua in dicto misterio devastarentur aut pderentur emendentur cōis dominis expensis dicti Cōis terre Montoni

De pena non restituentis scripturas Comunis Rub. 16

Item statuimus et ordinamus q. quicunq. notarius de dicta terra habuerit aliquas scripturas dicti Cōis d. quibus fuerit ipse rogatus teneatur et debeat eas dicto Cōi restituere et ad petitionē dicti Cōis seu Dnor. sex d. regimine dicte terre recepta competenti mercede sub pena decem lib. den. cuilibet contrafacienti Item dicimus q. quicunq alter d. dicta terra habens aliquas scripturas seu quasvis alias res dicti Cōis et ad dictū Cōmune pertinentes teneatur ipsas scripturas et res dicto

edum

comuni manifestare reddere et restituere
in fra decem dies post factum bannimentum
sub dicta pena decem librarum denariorum cuilibet con-
trafacienti et qualibet vice et nihilominus
teneatur et cogatur restituere eas dicto communi et
semper teneatur et indemnitate dicti communis et si
quis vel si qua persona dictas scripturas vel
instrumenta denegaverit vel laceraverit
aut occultaverit et restituere noluerit ipsas
scripturas publicas vel privatas que fuerint
dicti communis dicto communi et que fuerint ~~...~~
specialis persone dicte speciali persone eodem
specialis persone dicte speciali persone eodem
nihilominus in libris centum denariorum et nihilominus
eas restituere teneatur et cogatur domino eas
et ~~predictas~~ predicti ~~pre domino~~ cuius fuerint.
dictas scripturas et indemnem conservare

Quod nullus ponat letamen in
stratis publicis Rub XVII

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona
ponat vel poneri faciat in stratis publicis
vel ante domum sui vicini aliquod letamem
seu immunditiam et si quod in dictis stratis co-
seu immunditiam et si quod in dictis stratis co-
adunaverit teneatur ipsum portare extra
dictam terram infra octo dies a die coadu-
nationis computandos contrafacientes vero
in predictis puniatur et facto in soldis viginti
ti denariorum: et nihilominus dictum letamen et
immunditiam inde removere et extra dictam
terram ferre teneatur

De tabernarijs et vinum vendentibus Rub 18

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona audeat

vel

uel p̄sumat uendere uinu ad minutu sine licentia dicti potestatis uel eius Vicarij et tenere debeat et teneatur quilibet uinum uendens in sua taberna uasa iusta et sigillata sigillo seu stampa Cois dicte terre et dicti potestatis V3 petittum mediu pettittu follicullum et demichu follicullum et nullum aliud uas aptum ad mensuradum si nõ fuerit adiustatum et sigillatum ut sup. tenerẽ debeat in eius taberna et qui contra fecerit in predictis uel aliquo predictorum puniatur et facto in solidis decem denarij sine aliqua deductione pro quolibet uase nõ iusto et non sigillato et qualibet uice et teneatur dicti tabernarij implere uasa uino usque ad sumu et sine aliqua scema dare cuilibet ementi sub pena quinque soldorum denarij et facto soluendorum Camerario dicti Cois pro quolibet uase nõ pleno ut dictum est.

Qualiter uie et strate remondatur et spazentur die sabbati Rub 19

Item statuimus et ordinamus q potestas p̄dictus uel eius Vicarius uinculo Sacramenti teneatur et debeat remondari facere stratas p̄ quemlibet ante suam domu ac dictas stratas quolibet die sabbati spazzare et purgare et Baioli dicti Cois teneatur et debeat spazzare plateam dicti Cois et scalas palatij eius dem Cois quolibet die sabbati sub pena quinque soldorum denarij.

Sold: den: cuilibet contrafacienti et habeat dicti Baioli pro eorum labore in predictis a Camerario dicti Cois in quolibet Semestri ~~Soldos~~ bot duos pro quolibet

De Caminis et necessarijs murandis Rub: 20

Item Statuimus et ordinamus quod dictus Potestas teneatur et debeat murare facere omnes et singulas camina que sunt et respondent ad stratas matronatas in quibus caminis non est hostium causa intrandi in casis et pedibus supra terram expensis illorum quorum sunt camine et si quis ad mandata dicti Potestatis non remuraverit puniatur et facto in Sol: quadraginta den: Item dicimus quod nulla persona debeat haberi necessaria uel acquarium uel cloacariam in aliquam cavinam inter domum suam et domum sui vicini nisi steterit prope terram uno pede ad pedem Cois ad hoc ut non sit incommodum suo ~~vicino~~ vicino nec minus ~~fetor~~ exceptis illis qui habent dictas cloacarias inter domos eorum et qui contrafecerint soluat dicto comuni dictam penam

De facientibus turpitudinem in fontibus Puteis et Cisternis Rub: 21

Item Statuimus et ordinamus quod ~~nulla mulier audeat uel presumat~~ Si aliquis fecerit aliquam turpitudinem in fontibus puteis uel Cisternis existentibus in dicta terra uel extra vel prope ipsos per octo pedes uel proiecerit aliquod turpe in eis uel lavaverit pannos aliquod turpe in eis uel lavaverit pannos olera herbas uel lungueneas aut Barilia

Seu

sanguine secchus immiserit ad suum gradum uel aliquod aliud turpe immiserit uel fecerit puniatur in sold: decem den: et facto qualibet uice et quilibet possit accusare et teneatur secretus si uult et habeat medietatem pene

Quod mulieres non uadant post cadauer nec post id exclamentur. Rub: 22

Item statuimus et ordinamus quod nulla mulier audeat uel presumat ire ante uel retro aliquod cadauer quando fertur ad eccl:am donec fuerit sepultum pena uice qualibet cuilibet contrafacienti uiginti sold: den: et facto Item dicimus quod sequenti die post quam dictum cadauer fuerit sepultum nulla mulier extra dictam eccl:am uel eius cemiterium ubi sepultum fuerit uel extra domum dicti defuncti plorare gridare uel clamorem facere debeat sub pena dicta pena cuilibet contrafacienti [illegible] omnibus Potestas predictus teneatur inquirere ex officio et inquisitionem facere et Vicarius uel quiuis de familia dicti Potestatis teneatur ire personaliter ad uidendum predicta et contrafacientes punire et condennare in penis predictis et quilibet possit accusare et teneatur secretus

Quod nullus portet ignem discopertum per terram Rub: 23

Quod nullus

Quod nullus portet ignem discoopertum per terram. Rub. 23

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona audeat vel presumat tempore ventoso portare ignem discoopertum per dictam terram pena quinque soldi: den. cuilibet contrafacienti et quilibet possit accusare et teneatur secretus

De vendentibus vinum die Veneris Sancti Rub. 24

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona audeat vel presumat in dicta terra vendere vinum nec vendi facere in die veneris Sancti nec taber nam aperire pena viginti soldorum den. cuilibet contrafacienti et facto auferenda, super quibus ex offitio possit inquiri et quilibet possit accusare et habeat medietatem banni et teneatur secretus

De punctaturis contra inobedientes Rub. 25

Item statuimus et ordinamus quod quicumque fuerit inobediens mandatis officialium teneatur solvere penam sibi impositam et facto et permissam ex forma statutorum et officialis aliquid mandaverit fieri et non posuerit penam tunc et eo casu intelligatur dicta pena esse quinque sold: den. et si non fuerit inobediens sed. - - -
fuerit antequam veneris ad obedientiam puniatur et facto in duobus soldis den. pro qualibet punctatura

punctatum et similiter pro punctatum qua
libet ad custodiam diurnā vel nocturnā sos
nat punctatus soldos duos den̄ pro quolibet
et qualibet vice si postea venerit sed si nō
venerit ullo modo salvat de facto et solvēō
teneatur sold: quinq̄ den̄ et nihilominus
teneatur et debeat reficere custodiam

De pena proijcientis aquam a fenestris
Rub: 26

Item statuimus et ordinamus q̄ nulla psōna de
dicta terra vel habitans et morans in ea au
deat vel psumat proijcere aquā a fenestris
p vel p hostia domus in stratam publicā
noctis tempore nisi primo dixerit alta et in
telligibili voce tribus vicibus guarda, guarda
guarda et si versando balnaverit vel de
turpaverit aliquam psonam in totum vel in
partem puniatur in soldis viginti den̄ pro quo=
libet et qualibet vice et nihilominus si pā
nos devastaverit emendare teneatur et si
versaverit de die cenerata vel lavatumē
vel aliquam aquam non claram in dictis stra
tis condemnetur et puniatur de facto in
sold: decem den̄: pro cenerata et quinq̄
sold: pro aqua clara qualibet vice. sup quibus
possit ex officio ex officio procedere nec non
ad accusam et denuntiam cuiuscumq̄ psone

208.

114v

210.

115v

lib.

Incipit liber quintus in quo continentur ordinationes super damnis datis

De cognitionibus damnorum datorum Rub. 1.

In primis statuimus et ordinamus quod dictus potestas et eius vicarius possit procedere et cognoscere super damnis datis quomodolibet factis et commissis tam de die quam de nocte tam personaliter quam cum bestiis et animalibus in curia territorio pertinentiis et districtu dicte terre Montoni per inquisitionem inventionem denuntiationem et querelam ac relationem et accusationem custodum secretorum et per omnem modum per quem [illegible] eis vel damnum passo videbitur et placebit infra unum mensem a die dati damni computandum et repertos culpabiles punire in penis in hoc volumine statutorum contentis et declaratis et quibus penis bulettas faciat et scribat idem vicarius et subscribat eius manu propria dictis damnum dantibus assignandas que per ipsos presentari debeant in eorum solutionibus camerario dicte terre et per ipsum camerarium subscribi et stampari stampa dicti comunis ad faciendum fidem qualiter ipse recepit quantitates in dictis bulettis ascriptas et descriptas, et demum ipse bulette reportari debeant coram dicto potestate vel eius vicario, et penas ipsos relaxari modo et ordine hactenus consuetis quarum bulettarum forma talis sit et esse debeat videlicet die tali, talis mensis Recepit camerarius comunis Montoni pro ipso comuni a tali persona nominanda tantam quantitatem, declarando numerum dicte

quantitatis

212.

116v

quantitatis, eo quod duo eius porci accusati fuerint et talem damnum dedisse in sua possessione bladata tali die, posita in tali loco iuxta tales confines cum forma statuti dicte terre Ideo recipe tantum quantitatem annotando numerum quantitatis per literas importantes numerum

De modo et ordine procedendi super damnis datis Rub. 2

Item statuimus et ordinamus quod dominus potestas vel eius vicarius teneatur et debeat sub pena decem librarum den. porrecta accusatione vel denuntiatione statim citari facere testes vel infra duos dies proxime futuros ad minus et citari faciat infra octo dies a die porrecte accuse computandos dictos damnadantes per publicum baiolum dicti communis qui ipsi venire debeat coram eo infra hos dies ad se ~~ex~~ excusandum a ~~tali~~ tali accusa denuntia inventione vel querela quibus comparentibus si negaverint vel se defendere voluerint detur eis terminus trium dierum ad se defendendum et suas defensiones faciendum et probandum et si dixerint se nullas habere defensiones vel si confitentur dicta damna vera esse statim detur eis buleta sue condemnationis et pene solvende camerario dicti communis ut supra nisi tali accuse seu denuntie per dictum accusatorem coram dicto potestate vel vicario fuerit renuntiatum infra octo dies vel decem ad plus a die facte accuse sive querele computandos

De personis que possint accusari et accusare in damnis datis Rub. 3

Item statuimus et ordinamus quod Domini patroni rerum

in quibus

in quibus fuit dampnum illatum filij fami
lias et famuli dictorum dominorum et laboratores
et affictuarij dictarum rerum vel ius habentes
in fructibus tutores curatores procuratores et
factores mandatum habentes possint de qui=
buscumque dampnis datis in dictis rebus quomodolibet
bet dampnum dantes denuntiare et accusare ex=
ceptis minoribus septem annorum laboratoribus
dictarum rerum et affictuarijs qui accusari non possint
nec denuntiari et si accusarentur talis accusatio
non admittatur nec ex inde punitio et conde
natio modo aliquo sequi possit nec et nullus
predictorum aliquem accusare non possit contra vo=
luntatem illius . . . . in
qua dicitur dampnum fore datum. Nullus vero qui
esset in dicta terra Montorii vel eius districtu possit
procuratorem accusare de dampno sibi quomodo
dolibet illato Item dicimus statuentes quod si ali=
quis conduceret vel mitteret operarios ad ali=
quam possessionem et de ipsa possessione vel de quo
fuerint ad mandatum mittentis et conducentis ip=
sos dicti operarij accusarentur ab aliquo de dampno
dato quod tunc dictus conducens vel mittens teneatur
ipsos defendere et si non defenderit sed fuerint
condennati teneatur solvere condemnationem ad
quam solvendam cogi et compelli debeat per
potestatem dicte terre seu eius vicarium sub
pena librarum decem denariorum

De officio Custodum celatorum Rubrica

Item statuimus et ordinamus quod in dampnis dandis
ad relationes et accusationes custodum secretorum
possit procedi per potestatem et eius vicarium
contra quemcumque dampnum dantem et credatur

ceterorum relationi modo et forma in presenti volu-
mine tertio statutorum de maleficiis contentis sub
rub: 76. et custodibus celatis qui teneantur
iurare et semper singulis . . . . coram
officiali representare et referre dampnudantes

De termino accusandi et accusationes
Retrahendi Rub: v

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis voluerit
aliquem accusare de aliquo damno dato possit
et debeat accusationem vel denuntiam facere
infra unum mensem a die dati damni cum
pulsandum, elapso vero dicto mense dicta ac-
cusatio vel denuntiatio non admittatur nec
recipi possit. Item dicimus quod quilibet
qui accusaverit vel denuntiaverit possit suam
accusam retrahere et ipsi accusationi re-
nuntiare in totum vel in partem prout
sibi placuerit infra ~~octo~~ octo dies vel decem
ad plus a die accusationis et denuntiatio-
nis computando et talis accusatus propter dicta-
abolitione, non teneatur solvere dicto communi
aliquam penam sed teneatur solvere dicto
potestati tantum tertiam partem cuius pene
quam solvi [illegible] si dicta accusa non fu-
isset abolita prout hactenus est consuetum

De damnudantibus in vineis Rub. 6.

Item statuimus et ordinamus quod si qua persona
personaliter damnum dederit in aliqua vinea a
calendis mensis aprilis usque ad calendas no-
vembris dum tamen vinea in qua damnum
datum sit

clauti sit non sit uindemiata puniatur in soldis decem den. pro quolibet sarmento siue ramo qualibet uice si de die, si uero de nocte, in duplo, et si intrauerit in uineam et damnum non dederit puniatur in soldis quinque den. qualibet uice et si inciserit uitem puniatur in libris uiginti quinque den. pro qualibet uite usque ad numerum decem uitium abinde uero sup. amputetur sibi manus dextera et ipsa deficiente, sinistra et si aliter damnum dederit alio tempore puniatur in soldis quinque denariorum. Si uero damnum datum fuerit cum bestiis seu animalibus in dictis uineis a calendis mensis aprilis usque quo non fuerint uindemiate, si quidem, boue, uacca, asino, asina, equo, equa, mulo, mula capra uel hirco bufalo, seu bufala puniatur dominus uel custos eorum in soldis uiginti den. pro qualibet dictorum animalium et qualibet uice, si uero fuerit porcus uel porca qui damnum dederit in dictis uineis a calendis mensis augusti usque quo non fuerint uindemiate puniatur pro qualibet porco seu porca pro qualibet uice in soldis uiginti den. Si uero alie bestie minute damnum dederint in dictis uineis dictis temporibus puniatur in soldis quinque denariorum pro qualibet bestia et qualibet uice. In aliis uero temporibus vz a calendis mensis Nouembris simnec fuerint

uindemiate

vindemiate usque ad kalendas aprilis si
dicte bestie inuenerint aliquam vineam sol
uant pro qualibet bestia et qualibet vice
soldos tres den. Si vero damnum datum fue=
rit in pergulis existentibus extra vineam perso
naliter vel cum bestijs puniatur in dicta pe=
na qua punitur si damnum datum fuerit in
vineis

Quod Potestas et eius Vicarius possit
rimari pro damnis Rub. 7.

Item statuimus et ordinamus quod dictus d. Potestas
et Vicarius eius possint ex suo officio per inqui
sitionem et inuentionem procedere in damnis
datis et repertos culpabiles punire in penis
in hoc volumine statutorum appositis et possint
et eis liceat rimari cum quosumque deferentes
vuas et alios fructus arborum, aut alias res come=
stibiles et diligenter inquirere ab illis quos inue
nerint portare vel habere aliqua predictorum
per testes vel sacramentum deferendum vel alijs
coniecturis itaque inquiratur et habeatur ve=
ritas. et si inuenerit portantes delinquentes
puniat secundum formam statutorum ac si inue=
nerit eos personaliter damnum dare in dictis rebus
et qui non permiserit se ~~rimar~~ rimari puni=
atur in soldis quadraginta denariorum

Quod laboratores conducti ad laborandum
non possint portare de bonis conductoris
Rub 8

Item statuimus et ordinamus quod nullus labora
tor qui fuerit ab aliquo conductus pro pretio

possit

possit exportare domum suam sermentis (?) vites vel palos vel alia ligna nec uvas et tempore vindemiarum sine licentia domini conductoris vel sine pena viginti solidorum denariorum pro quolibet et qualibet vice

Que intelligantur bestie grosse et que minute Rub. 9

Item statuimus et ordinamus quod in omnibus et singulis capitulis damnorum datorum in quibus fieret ~~fuerit~~ mentio de bestiis grossis vel minutis semper intelligantur, et sint bestie grosse (videlicet) equus et mulus, mula, bos vacca asinus asina bufalus bufala hircus caper et porcus porca, alie vero bestie cuiuscumque generis intelligantur minute et similiter anseres gallinae et reliqua volatilia

De damnis datis in canneto saliceto arboreto vel horto Rub. X.

Item statuimus et ordinamus quod si quis personaliter damnum dederit in canneto saliceto arboreto vel horto - - - - custodito puniatur in solidis viginti denariorum si de die, et si de nocte in solidis quadraginta denariorum et semper emendam damnum passo, et si hortum fuerit in vinea puniatur tam de vinea quam de orto, si vero damnum datum fuerit cum bestiis grossis in canneto et saliceto primitani orto vel arboreto a calendis mensis aprilis usque ad calendis iulii puniatur in solidis viginti denariorum pro qualibet bestia et qualibet vice

Si uero fuerit bestia minuta puniatur in
Soldis duobus denar. Si uero damnum datum fuer
rit cum dictis bestijs grossis uel minutis in Sal
ceto uel arboretu maioris anno anno uel cum
retu alijs temporibus quam predictis puniatur
pro qualibet bestia grossa in Soldis decem 3s
den: et minuta in denarijs duodecim.

De damnum dantibus in terris bla
datis et pratis Rub. XI

Item statuimus et ordinamus quod siquis personaliter
damnum dederit in terris bladatis uel pratis
si quidem metendo granum puniatur in Soldis
quadraginta den., et aliud bladum in Soldis
uiginti den. Si uero calpestrando uel ali
ter damnum dando a Cal. mensis Martij usque
quo fuerit messum bladum puniatur in Soldis
decem denar: et in alijs uero temporibus
in Soldis quinque den. Si uero damnum datum
fuerit in dictis terris bladatis uel pratis

cum bestijs grossis a Cal. mensis Martij usque
quo dictum bladum uel pratum fuerit messum
uel secatum puniatur pro qualibet bestia grossa
et qualibet uice in Soldis decem den. Si uero
fuerint bestie minute puniatur in Soldis duobus
den. pro qualibet bestia et qualibet uice
in alijs uero temporibus puniatur in me
dietate dictarum penarum et intelligantur esse prata
terre selecte

hore ubicte et singule pro faciendo fenu et
et si plura genera bladorum fuerint in una
possessione et in omnibus dictis bladis da
nu dati fuerit semper intelligatur pro
uno damno vz ac si damnu dati fuerit
in uno blado tantum

De damnu dantibus in metis lonis uel
Bladis trituratis Rub 12

Item statuimus et ordinamus quod si qua persona da
nu dederit in metis cono uel cocu alicuius
bladi uel leguminis puniatur pro qualibet vice
in soldis viginti den: Si uero damnu datu fue
rit cum dictis bestiis grossis puniatur pro qua
libet vice bestia grossa et qualibet vice in
soldis decem den et pro qualibet bestia minuta
et qualibet vice in soldis duodecim den, si uero da
nu datum fuerit cu dictis bestiis in blado
triturato puniatur in duplo dictarum penarum, et
si damnu datu fuerit in palearis paleis sive
paliarribus, si personaliter in viginti soldos den
et si cu bestiis pro qualibet bestia grossa in
soldis quinque denariorum den: et cu capra uel hirco
et quamlibet bestia minuta puniatur in denariis
duodecim pro qualibet bestia et qualibet vice
et semper in predictis et qualibet predictorum damnu
emendetur damnu passo

De damnu dantibus in arboribus domesticis Rub 13

Item statuimus et ordinamus quod si qua persona damnu
dederit in arboribus domesticis vz ficubus pu
mellis avellanis olivis moris
persicis nucibus

120v

Si quidem incidendo vel devastando in toto pro qualibet arbore et qualibet vice puniatur in libris decem den. Si vero minus inciserit vel aliter devastaverit puniatur in soldis viginti den. Si vero fructus dictarum arborum vel alicuius ipsarum collegerit vel devastaverit edendo et non exportando in soldis quinque den. pro qualibet et qualibet vice, si vero exportaverit inde in soldis decem den. Si vero sgurnaverit vel batteverit bestijs puniatur pro sua persona qualibet vice in penis in suprascriptis. Si vero dampnum datum fuerit ad aliquam dictarum arborum cum bestijs corrodendo vel devastando aliquam dictarum arborum puniatur in soldis decem den. pro qualibet bestia grossa et qualibet vice et si cum bestijs minutis puniatur pro qualibet bestia minuta et qualibet vice in soldis tribus den. Si vero corrodendo vel devastando fructibus dictarum arborum puniatur in soldis quinque den. pro qualibet bestia grossa et in soldis duobus pro qualibet bestia minuta. Si vero dictum dampnum dederit in arboribus non domesticis vel fructiferis si incidendo vel devastando aliquam arborem in totum puniatur in soldis quadraginta den. Si vero inciserit vel devastaverit in parte vel fructus colleverit vel aliter dampnum dederit puniatur in soldis decem den. pro qualibet vice. Si vero dampnum datum fuerit in dictis arboribus vel fructibus ipsarum cum bestijs puniatur pro qualibet ~~pro bestia~~ bestia grossa in soldis quinque den. et pro qualibet bestia minuta in soldis duobus den.

De dampnum dantibus

25
31
xxi: 3
74: 3

De damnum dantibus in silvis et nemoribus Rub. 14

Item statuimus et ordinamus quod si qua persona personaliter damnum dederit in silvis vel nemoribus alicuius incidendo vel aliter devastando vel bona accipiendo et exportando puniatur in soldis decem den. pro qualibet salma lignorum et in soldis quadraginta pro quolibet ligno pro edificio sine licentia domini silvarum. Si vero glandes vel fructus colligendo vel exportando in soldis quinque den. Si vero damnum datum fuerit cum bestijs puniatur pro qualibet bestia grossa in soldis quinque den. et pro qualibet bestia minuta in denarijs duodecim

De damnum dantibus in magiaticis stipulis vel sodis Rub. 15

Item statuimus et ordinamus quod si quis personaliter damnum dederit in magiaticis balneatis et non siccis puniatur in soldis duobus den. et si in magiaticis siccis terrisque stipulatis et sodatis puniatur in denarijs duodecim qualibet vice et pro qualibet persona. Si vero damnum datum fuerit cum bestijs in dictis magiaticis balneatis et non dum siccis puniatur in soldis quatuor den. pro qualibet bestia grossa et in soldis duobus pro qualibet bestia minuta et qualibet vice et si dicte bestie damnum dederint in magiaticis non balneatis per quatuor dies ante et in terris stipulatis atque ~~sodatis~~ sodatis puniatur pro qualibet bestia

grossa

grosse in denarijs duodecim et pro qualibet be
stia minuta in denarijs sex pro qualibet vice vice

De damnu datis in sepib[us] vel
chiusuris Rub. 16

Item statuimus et ordinamus q[uod] si qua persona per
sonaliter damnu dederit in sepibus vel chiusu
ris aut devastaverit sepes alicuius vinee cla
usure vel horti puniatur in soldis viginti den[ariis]
si vero inciserit vel devastaverit sepes alterius
rei puniatur in soldis decem den[ariis]: si vero
damnu datu fuerit cu bestijs in sepibus hor
ti vinee vel clausure si cu bestia grossa in sol
dis quinq[ue] den[ariis] et si cu bestia minuta in soldis
duobus den[ariis] si vero p[er] dictas bestias damnu
datu fuerit in alijs sepib[us] puniatur pro q[ua]
libet bestia grossa in soldis duobus et pro
qualibet bestia minuta in denarijs sex pro qua
libet vice et intelligatur porcus pro bestia minuta

De incendijs et vastamentis Rub. 17

Item statuimus et ordinamus q[uod] si qua persona ince
diu vel vastamentu fecerit in bladis messis et
non messis vineis vel arboribus vel pallea
ribus vel alijs rebus quibuscumq[ue] ijs similibus
et damnu datum fuerit ex dicto incendio si
damnu fuerit estimationis a centu soldis
infra in libris decem denariis puniatur et
si a centu ~~libris supra~~ soldis supra usque
in decem libras den[ariorum] puniatur in libris viginti
quinq[ue] den[ariis]

quinq. den. et si a decem libris supra usque in libras viginti quinq. vel abinde supra puniatur in libris centum den. et nihilominus condẽ nempter talis incendiarius vel devastator semper in emendationẽ damni damnũ passo et in predictis et quolibet predictorum sufficiat probatiõ unius testis bone fame et visu cũ publica voce et fama personarum loci ubi dictũ incendiũ et vastamentum factum fuerit que publica vox et fama probetur ad minus per duos testes bone fame super quibus procedi non possit nisi ad accusam denuntiam et querelam dãnũ passi

De canibus ligandis Rub. 18

Item statuimus et ordinamus quod omnes et singule persone de dicta terra et eius districtu habentes canẽ seu canes unũ vel plures in dicta terra et eius districtu teneantur et debeant tenerẽ continuue ligatum seu ligatos a die XV. mensis augusti usque ad calendas mensis novembris et qui contra fecerit puniatur in soldis decem den. pro quolibet cane et qualibet vice. Item dicimus statuimus quod Bracchi a rete non teneantur ad dictam penã si nõ fuerint ligati nisi inventi fuerint extra dictam terrã nõ ligati et sine suo patrono vel alio ducente patrone ipsos vel ipsum ducente

De probationib. que sufficiunt in dãnis datis et de sacramento accusatoris Rub. 19

Item statuimus et ordinamus quod in omnibus et singulis

Singulis capitulis damnorum datorum . . .

Sacramento officiarii tutoris curatoris vel ius
habentis ipsius rei accusantis vel procuratoris
absentis inculpatis et uisu usque ad quantitatem
uiginti soldorum quantum ad penam communis et
quantum ad emendam damni usque ad quanti
tatem quinque soldorum denariorum. Si uero talis accusa
tus vel denuntiatus accusauerit vel denun
tiauerit et suam accusam vel denuntiam pro
bauerit ad minus per unum testem bone fame.
puniatur talis denuntiatus vel accusatus vel
et inquisitus in tota illa pena in qua ueni
ret condemnandus si probatum fuisset per duos
vel tres testes omni exceptione maiores. Si
uero accusatus vel denuntiatus de aliquo dam
no dato personaliter vel cum bestiis negauerit
dictum damnum et dixerit dictam accusatio
nem non ueram et malitiosam et predicta
legittime probauerit absoluatur et accusans
vel denuntians condemnetur in eadem pe
na in qua uenisset condemnandus accusatus
vel denuntiatus ac in expensis legittimis.
Si uero dixerit damnum datum non esse et pe
terit per officialem uideri teneatur dictus
potestas mittere eius Vicarium vel alium
de sua familia ad uidendum locum in quo di
citur damnum esse datum et si reperiretur
damnum esse datum faciat illud emendare iux
ta eius estimationem et condemnet dictum
accusatum vel denuntiatum secundum formam
dictorum Statutorum alioquin absoluat denuntiatum
vel accusatum

uel accusatum et condemnet accusatorē eadē
pena qua condennauit et condennari debe
ret accusatum

De emēdatione damnorum datorum Rub: 20

Item statuimus et ordinamus quod in omnibus et sin
gulis casibus et capitulis damnorum datorum debe=
ant damnū dantes personaliter uel cum be
stijs damnū passo secundū estimationē fi=
endam per estimatores comunis dicte terre
Montoni quam potestas uel Vicarius teneatur
et debeat dare facere et declarare et satis
fieri damnū passo ad petitionē dicti damnū
passi et damnū datum cum bestijs semper inte
detur per dominum bestiarum et similiter talis domi=
nus puniatur et cogatur et non custos ad sol
uendum pena comuni predicto

De Duplicatione penarum Rub: 21

Item statuimus et ordinamus quod omnes et singu
le pene damnorum datorum duplicentur in damnis
datis de nocte, et intelligatur nox in damnis
datis ab occasu usque ad ortum solis diei sequē
tis et similiter duplicentur in forensibus et
eorum bestijs damnū dantibus et non intelligantur
forenses qui uenerint cum sua familia ad
habitandum in dicta terra Montoni uel eius
curia.

De uuis non portandis sine licentia et quod
sit licitum Vindemiare Rub. 22

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona aude=
at uel presumat portare uuas maturas uel
agrestas nisi unū uel duos racemos tantum

de uinea sua propria uel conducta sine licentia domini potestatis uel eius vicarij et buletta subscripta manu dicti vicarij et qui contra fecerit soluat pro qualibet uice in qua ultra dictos duos solidos quinque den. Item dicimus statuentes quod nulli liceat portare aquestam pistam uel siccam uel in racemis sine licentia potestatis in dictam terram uel eius curiam sub pena librarum quinque den.
Item dicimus quod cuilibet liceat uindemiare a kalendis octobris et non ante licentia tamen potestatis prehabita nisi aliud prouisum fuerit per dictum potestatem et dominos sex uel consilium generale dicte terre. Et qui contra fecerit ante dictum tempus prenotatum uindemiando uel ante tempus statuendum per predictos puniatur in soldis centum den.

Quod bestie inuente dare damnum possint impune capi Rub. 23

Item statuimus et ordinamus quod si vicarius ius iens rimando pro damnis datis inuenerit aliquas bestias quomodolibet damnum dare et ipsas non cognouerit cuius fuerint uel si fuerit forensium possit eas ducere ad terram montoni et eas in hospitio recomandare donec fuerit pena soluta in comuni et emendatio damni damnum passo integre satisfacta. Item dicimus quod si quis reperierit aliquas bestias sibi quomodolibet damnum dare possit eas capere et ducere et presentare coram dicto potestate uel eius vicario et postquam ceperit et ad loco captas duxerit quo-

quo modo

quoquo modo non sibi liceat eas relaxare vel dño restituere seu alteri sub pena illa ad quam teneretur dicte bestie vel animalia vel dñs earum pro eis quas bestias habeat. Statim dñs ~~potestas~~ dictus potestas vel eius vicarius ipsas hospitari vel camerario dicte terre assignare et ipsas habernare facere expensis ipsarum vel earum dñi et ipsas teneri et non relaxari facere donec dicta pena soluta fuerit et emenda damni damnum passo satisfacta. Et si dicte bestie fuerint volatiles ut galline et anseres et similes possit inventor in sua possessione occidere dumodo in suam utilitatem non convertat sine aliqua pena. Et quod talis inventor dictas bestias invenerit et damnum datum fuerit stetur et credatur iuramento inventoris et si opus fuerit vicarius possit videre si damnum est illatum vel ne. Et si talis inventor invenerit porcos vel capras in vineis ~~bla~~ bladis glandibus pomis et casu fortuito occiderit unam dictarum bestiarum in sua possessione non teneatur occisor ad aliquam penam sed ipsam emendare dño cuius fuerit pro quarta parte minus sue estimationis et bestia interfecta sit interfectoris

De capiendo damnum dantes vel res eorum retinendo Rub. 24

Item statuimus et ordinamus quod unicuique qui possit accusare et aliquo damno dato secundum formam presentium statutorum liceat auctoritate presentium capere quamcumque personam invenerit damnum dare

dare in aliqua re et qua posset accusare eidem
auferre clamidem vel alias res et coram officia
li presentare quam clamidem sive res potestas
vel vicarius teneatur statim recepto iuramento
a dicto inventore mittere et consignare dictas
res camerario pro pena dicti comunis pro pe
na in qua talis damnum dans debet puniri
et et pro emendatione damni Item dicimus
quod vicarius dicte terre possit quemlibet forense
damnum dantem in territorio et districtu dicte ter-
re capere ducere et detinere donec fuerit pena
soluta et damnum satisfactum, nisi voluerit
idoneum fideiussorem prestare et prestiterit de sol
vendo penam et damnum emendando tunc
et eo casu non ducatur sed relaxetur

De fugientibus et non permittentibus
se rimari et non dicentibus verum
nomen Rub. 25

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis inventus fue-
rit damnum dare per potestatem vel vicarium dicte
terre vel eius familiam et aufugerit et
non permiserit se rimari vel nomen et pro
nomen suum celaverit vel verum nomen non
dixerit puniatur in soldis centum denariorum et
in predictis et quolibet predictorum credatur rela
tioni officialium vel familiaris dicti potestatis

Quod surripientes uvas poma
et paleas non possint accusari pro
furto Rub. 26

Item statuimus et ordinamus quod pro surreptione uvarum
fructuum et aliorum pomorum vel palearum delinquentes
non possint puniri pro furto sed solum secundum

forma

formā Statoꝝ loquentiū d[e] dampnis datis si ipse res fuerint ualoris a centum Soldis denarios infra Si uero fuerint maioris ualoris et extimationis uel dampnū datum fuerit d[e] nocte possit dictus delinquens pro furto puniri

De aucupantibus et uenatis Rub. 27

Item Statuimus et ordinamus q[uod] liceat cuicumq[ue] Venari et Vcellari pedestri in homine et ire per uineas clausuras Hortos et terras bladatas et quaslibet alias possessiones impune et si in predictis Vineis hortis et alijs possessionibus aliter quā cū pedibus Soluant penā in Statutis contentam et equestres iret per loca predicta Soluant penā pro persona et animali

De penis et condennationibus exigendis Rub. 28

Item Statuimus et ordinamus q[uod] dictus potestas uel eius Vicarius teneatur et debeat omnes penas banna et condennationes dampnorum datorum quas fecerit Seu tulerit tempore Sui officij exigere ab omnibus delinquentibus uel condennatis per bullettas et d[e] facto Solui et dari facere in pecunia numerata Camerario dicti Comunis recipienti Sine aliqua detractione et Sine Solemnitate Juris per detentionē personae et capturam pignorū uel alia remedia opportuna et talem exactionē Seu executionē facere possit contra delinquentes uel condennatos Si commode fieri potuerit alias con[tra] patrem matrem et fratrem Si

fratres

Si fratres in comunione ~~[illegible]~~ persistunt et mater non fuerit et steterit nupta. Item con(tra) rubrica vel curatorem delinquentis seu bonorum eius de sub[stitu]... et bonis talis delinquentis. Item con(tra) dom(inu)m seu patronu(m) pro famulo pastore seu custode.

Quod quilibet possit deferre domu(m) fructus vel ligna de suis possessionibus

Rub: 29

Item statuimus et ~~[illegible]~~ ordinamus quod liceat unicuique impune deferre seu deferri facere a possessionibus suis fructus poma et ligna cuiuscumque generis sint preter uvas de qui bus tractat statutum dummodo probet quod dictos fructus et ligna portet de suis possessionibus per suu(m) iuramentu(m) famuli seu famile vel labo ratoris vel quod d(omi)nus illum vel illos miserit ad possessionem suam et ibidem habeat pos- sessione(m) fructus poma vel ligna de quibus debeat officialis diligenter inquirere veritatem

De licentia no(n) concedenda sine ~~licentia~~ presentia officialis Rub: 30

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona possit concedere licentiam de suis possessio- nibus proprijs vel conductis alicui persone et intrando vel damnu(m) inferendo in eis perso naliter vel cum bestijs et si daretur non valeat immo sit ipso iure nulla et nullius valoris nisi talis licentia data fuerit in presentia dicti po testatis vel eius vicarij et ipsa licentia sumpta fuerit

fuerit per dicti potestatis ~~Statuti~~ vel Vicarium sed
delinquentes sub dicta licentia puniantur ac si non
haberent. Possit tamen licentia dari consangui-
neis et coniunctis usque ad tertium gradum si-
ne licentia dicti potestatis vel Vicarii et de ta-
li licentia credatur iuramento concedentis

De Hortis habendis Rub. 31

Item statuimus et ordinamus quod quilibet habens
libram in dicta terra vel eius curia vel la-
borans terrimentum alicuius si non habuerit t.
suo proprio teneatur et debeat in suo terreno si-
ne laborerio facere et habere ad minus media
tabulam ~~Horti~~ horti et qui non fecerit quoli-
bet anno per totum mensem aprilis et seminaverit
seu plantaverit et plantis olerum infradictum ter-
minum puniatur in soldis viginti den. et hoc
statutum banniatur ~~semper~~ de mense martii

De capris non tenendis infra infra-
scriptos confines Rub. 32

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona de dicta terra
vel aliunde possit retinere aut pasturare aliquam be-
stiam caprinam vel hircinam in domibus vel in
pasturis intus seu infra infrascriptos confines videlicet a Do-
mo gattariorum intus versus dictam terram et per stratas
iuxta greppas usque ad Rigum et a Domibus Berar-
donum per totum Rigum in quibus domibus reti-
neri possint et usque et per fossatum pallotte, et ad
stratam fontelucciole et per dictam stratam usque ad ~~cru~~
crucem sancti Patrignani, et a cruce predicta per stra-
tam ad domum filiorum Rocche et a dicta domo
usque

usque ad crucem que ~~cu~~ confinat cum Balestracz
cio et vadit per viam S. donati usque ad domum fi-
liorum Vigoli ita quod dicte domus filiorum Vigoli sint
extra confines et a domibus predictis usque ad car-
pinam et dividat dictos confines fossatus Ri-
dinalli qui vadit usque ad flumen Carpine et
veniendo per dictum flumen usque ad sciaguato
rium Molendini et a dicto sciaguatorio per for
mam dicti Molendini usque ad clusuram dicte for-
me et a dicta forma usque ad fossatum S. Mar
tini et a dicto fossato per fossatum pappoli qui con
finat cum Vico et Sessola qui vadat per directum
ad possessionem Cinuij et vadat ad domos Mont[is]
Deffiar[um] usque ad dictas domos ~~batta~~ battarior[um]
ad penam decem solidorum den[ariorum] pro qualibet
capra que reperta fuerit quomodolibet intra
dictos confines

De porcis non tenendis in dicta terra vel extra domum sine anulo Rub. 39

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona au
deat vel presumat tenere in dicta terra ultra
duos porcos pena quinque solidorum den[ariorum] pro quo
libet porco cuilibet contrafacienti. Item dicimus
quod nullus permittat dictos porcos ire per dictam terram
sine anulo in Rostro seu Mostaccio rotundo magni-
tudinis unius grossi florentini non tondati sub pena
quinque soldorum den[ariorum] pro quolibet porco et qualibet
vice cuilibet contrafacienti super quibus potestas vel vi-
carius procedere possit per inventionem accusationem
vel denuntiationem ac relationem custodum. Secretiorum
et quod nullus de nocte permittat ire eius porcos per

dictam

dictam terram cum anulo uel sine ad penam quinque soldorum den. pro quolibet porco et qualibet uice

De uijs et stratis ampliandis manutenendis et scopandis Rub: 34

Item statuimus et ordinamus quod dictus potestas uel vicarius teneatur precise et mensibus aprilis Maij et Iunij facere ampliari et scarpari omnes et singulas uias publicas et stratas regales et uias vicinales taliter quod quaelibet strata regalis sit ad minus ampla et larga pedibus ~~duo~~ duodecim et uia publica ad minus octo pedibus et uia vicinalis ad minus sex pedibus mictis et factis fossis ubi fuerit necessarium et positis et aptatis lapidibus in dictis uijs si uidebitur expedire per dominos et laboratores terrarum circumstantium et adiacentium dictis uijs ubi expensa fuerit parua. ubi autem ~~fu~~ fuerit expensa magna. scarpetur et ~~aptetur~~ aptetur per omnes homines illius partis dicte terre in cuius contrata esset dicta uia.

De pena bestiarum lactantium Rub: 35

Item statuimus et ordinamus quod si bestie grosse lactantes et etatis sex mensium ~~damnum dederint quomodolibet~~ et minute etatis trium mensium damnum dederint quomodolibet in quibuscumque locis ad penam aliquam minime teneatur et si bestie autem grosse a dicta etate et tempore sex mensium supra usque compleuerint etatem unius anni damnum dederint puniantur in media pena. qua punirentur alie bestie

grosse excedentes dictam etatem unius anni et si bestie minute a dicto tempore sint etate trium mensium usque ad etatem sex mensium ipsorum teneatur in medietate pene debite aliis bestiis excedentibus dictam etatem: et si habuerint etatem ultra dictos sex menses puniatur in tota pena qua puniantur alie bestie minute

De penis non determinatis per statuta damnorum datorum Rub: 36

Item statuimus et ordinamus quod ubi de aliquo damno non esset pena determinata in presenti volumine statutorum damnorum datorum procedatur et puniatur delinquens de similibus ad similia et si similis pena aut simile damnum ~~reperi~~ non reperiretur puniatur arbitrio potestatis

De porcis et canibus damnum dantibus intus in terra Rub: 37

Item statuimus et ordinamus quod si porcus vel porca vel canis aliquod damnum dederit in rebus alicuius stantibus in domo propria vel conducta teneatur dominus eius in soldis decem denariorum pro qualibet et qualibet vice et nihilominus teneatur damnum emendare damnum passo

De auferentibus et portantibus ligna aliena Rub: 38

Item statuimus et ordinamus quod si qua persona acciperet aliqua ligna alterius persone incisa pro igne patris aut eiusmodi alicuius possessionis vel aliqua ligna grossa pro aliquo

edificio

edifitio et illa de loco quocumque admoverit vel portaverit puniatur quilibet accipiens seu admovens et portans in soldis decem denariorum pro qualibet salma lignorum vel palorum et in soldis viginti denariorum pro quolibet ligno predicte edificio; et nihilominus teneatur dampnum emendare dampnum passo

De pena dampnum dantium in zaffaramine Rub. 39

Item statuimus et ordinamus quod si qua persona personaliter dampnum dederit in saffermine alterius puniatur in libris decem denariorum et si cum bestiis grossis vel minutis puniatur in soldis quadraginta pro qualibet bestia et qualibet vice

De pena dampnum dantium in fabis Rubrica 40

Item statuimus et ordinamus quod quicumque intraverit in fabas alterius dum fabe sunt bone ad comedendum puniatur in soldis viginti denariorum pro qualibet vice, et si habuerit licentiam a domino fabarum non teneatur ad penam non obstante quod ipsa licentia non data fuerit in presentia officialis sed stetur sacramento ipsius domini de dicta licentia

De lamine in mercatello non ponendo Rub. 41
41

Item statuimus et ordinamus quod nullus audeat vel presumat - - - - - - - -

. . . . Mercatale intelligatur esse a porta Verzerij usque ad fontes et puteum aque existentem in Muro Sancte predicte terre et revoltam seu cantonum Sancti Pauli

De Batolij non mittendis in fontibus Rub: 42

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona extrahat aut auriat aquam cum batollis seu barilibus de fontibus noviis prope portam Verzerij nec ponat aliquod pondus in lapidibus dictorum fontium nec faciat aliquam immunditiam in dictis fontibus nec prope dictos fontes per decem passus nec debeat rotare aliquod ferrum in lapidibus dictorum fontium nec debeat incidere aliquam arborem vel vitem positas iuxta dictos fontes pena viginti solid: den: pro quolibet contrafaciente qualibet vice et possit a quolibet accusari cum iuramento et teneatur in secreto

De inquisitionibus fiendis super dannis datis occultis Rub: 43

Item statuimus et ordinamus quod si aliquod dannum datum fuerit alicui persone in possessionibus illius ipsius tam personale quam cum bestijs quocumque modo et dictum dannum non reperiretur per dominum possessionis laboratorem vel cottimarium tunc potestas vel eius vicarius teneatur et debeat ad petitionem supradictorum vel alterius eorum mittere pro decem vicinis proximioribus possessioni illati damni et eis dare iuramentum de veritate dicenda et si dannum

reperiatur

reperiatur tunc potestas vel Vicarius puniat
repertum culpabilem, secundū formā statuti
predicti et damnū emendari faciat dāno
passo et si reperiri non poterit tunc
p̄dicti vicini emendarī teneantur et cogantur
ad satisfaciendū estimatiōne factam p estima
tores comunis, et nihilominus solvat et solve-
re debeat Vicario pro suis examinationibus
denarios duodecim pro quolibet

De exponentibus et ... decla
strantibus sepem ... alicuius vineę Rub. 44

Item statuimus et ordinamus q si quis decla
straverit vel exparaverit aliquod varcū
seu introitum vel appertum et exclusum re-
laxaverit alicuius vineę horti clausure vel
alterius possessionis arboratę vel bladatę ...
solvat vice qualibet et pro quolibet varco soldos
decem den: et quilibet possit d predictis ac
cusare et credatur iuramento talis accusatoris

Quod liceat unicuiq ire ad
suam possessionem p locū
minus dānosum Rub. 45

Item statuimus et ordinamus q unicuiq
liceat ire ad possessionē suam viam nō ha
bentem p vineam seu possessionē sui vicini et
redire psonaliter et cū bestijs necessarijs s3
p locū minus damnosū dicto suo vicino
sine pena et banno statuto et legibus aliq̄b3
non obstantibus et q dictus locus fuerit mi
nus damnosus credatur sacramento euntis
et redeuntis cū uno teste, si dictus vicinus

nõ habens ad evitandũ scandala et errorem
velit a dicto vicino vel vicinis emere ꝑ locũ
minus dannosum viam liberam ꝑ terram
sui vicini Idem vicinus teneatur vendere pre
tiõ declarando ꝑ duos homines eligendos
ad hoc ab utraq parte et plus petere nõ
possit et potestas faciat predicta observari
facere sub vinculo sui iuramenti

Quod ubi devastata fuerit via possit
iri ꝑ possessionem impune Rub. 4.

Item statuimus et ordinamus q si via fuerit de
vastata ita q ipsam iri non possit liceat
unicuiq psonaliter et cũ bestiis ꝑ possessiones
stantes iuxta dictam viam ire vz ꝑ dictas
possessiones et margine ipsarũ iuxta ipsam
viam sine pena et banno pro ea vice
tantum et si pluries voluerit aliquis transi
re debeat dictus transire volens dictam viã
notificare viatibus vel vicario aut parti
in presentia unius testis ad minus q ap
tetur et si a dicta notificatione in poste
rum non aptabitur dicta via ꝑ quatuor
dies post dictam notificationem possit li
bere iri ꝑ dictam possessionẽ impune donec
fuerit aptata et dns possessionis nõ pos
sit post dictum terminũ eunt accusare
et si accusaverit non valeat ipso iure et
q dicta via ita devastata sit q in ea commo
de iri nõ possit stetur declarationi viatium
dicti comunis vz declarationi illorum viatiũ et
illius parte cuius fuerit dicta via

Chi darà danno

chi darà danno in selue cedue o nevta
gliate da tre anni in giu si pagadi pe
na soldi vinti p(er) bestia grossa e soldi die
ce p(er) bestia minuta eccettuati pero li porci
la qual pena se intenda raddoppiata se il
danno sarà fatto di notte o se li pastori
fussero p(re)senti et studiosamente retenessero
dette bestie in dette tagliate

In dei nomine amen anno Dni millesimo quadrin
gentesimo secundo indictione quarta tempore
Dni Eugenij divina providentia pp quarti et
die nona mensis Decembris Congregati et Coadu
nati insimul et in unum Dni sex cum quibusdam
per eos vocatis in quadam saletta superiori posi
ta in palatio dicti Cois Montoni solite residentie
Potestatis dicte terre Qui Dni sex et vocati per
ipsos erant ij vz. Antonius Joannis Cecchus
Cumbij, Jacobus Clare Meius Colle Pco Jo
et Ghinus Belle et vocati per ipsos erant ij vz.
Evangelista Mathei Balthasar Joannis et
Angelus et Cardanello Qui omnes et singuli
prenominati stantes insimul et in unum in su
pradicta saletta habito inter eos maturo collo
quio et deliberatione super remissione in eosdem facta
vz. super correctione stabiliti positi in volumine sta
tutorum dicte terre in 2° libro civilium Rub.a 64.
de testamentis insinuandis infra decem dies a die
mortis testatoris nec non super correctione factorum
et ordinatorum Civitatis Perusij super gabella asspor
tatorum et casto facte de qua remissione in eis facta
plene dicitur apparere manu ser Ltx Laccini
Canc. dicti Cois at in registro dicti Cois plenarie
existit annotatum et ad bussulas et palloctas
obtentum et plenarie reformatum reformatum
per consiliarios dicte terre Qui Dni sex una cum

dictis

5
131v

dicti per eos vocati unanimiter et concorditer
nemine discrepante volentes eis remissa per
consilium dicte terre fine debito terminare
Primo et ante omnia habito inter eos maturo
colloquio etc. Deliberaverunt super insinua
tione testamentorum quod sit annus
et esse debeat terminus unius anni a die
mortis dicti testatoris ad insinuandum te=
stamentum in actis civilibus dicti Comunis Et
Quo ad Capitola Gabellariorum dicte
Terre sint et esse debeant cum mo
dis pactis et conditionibus infrascriptis anno
tatis et descriptis qui Domini Sex cura
dicti per eos vocati ad hoc ut in posterum
non possint aliquae discordie et errores eve=
nire Inter gabellarios et homines terre
Montoni commiserunt mihi Nicolao Nota
rio infrascripto ut dicta Capitola hic descri
berem cui apparent per ipsos correcta manu
mei Quorum quidem Capitulorum et ordinamentorum te=
nor talis est videlicet

In nomine Domini amen Questi sono li capitoli
della gabella del vino e del bestiame e mer
cato della terra e ville ~~di Montone~~ e de
stretto di Montone fatti per il Mag.co et Ill.mo
Sig.r ~~Bar~~ Braccio et forti Bracci della
detta Terra

In prima

In prima debbia haver il compratore di essa gabella per la gabella di tutto il vino tanto quanto se vendera a minuto in detta terra o villa o loco per lire tre la quinta parte et cio che se vendera fra termine d'un mese da poi che sara tolta la licentia dal detto compratore o da altri per lui chi vendera detto vino senza la cui licentia o polliza vendere non se possa esso vino a minuto in misura delli detti luochi per nissun modo alla pena di lire dieci di denari per ciascuna fiata che contrafacessi della qual pena sia la meta del commune e l'altra meta del compratore di essa gabella e niente di meno detto compratore possa cogliere la gabella duplicata di detto vino venduto legittimamente e che il podesta o vicario et ogni altro offitiale del detto signor sia tenuto e debbia procedere contra le sopradette cose . . . . .

. . . .

:

:

Et a provare chi vendera il vino a minuto senza licentia basti a provare si il venditore di esso vino non provasse fra il termino che li sara assegnato che habbia havuto licentia da esso compratore di essa gabella overamente da altri a cui l'havesse di essa gabella il detto compratore di essa gabella produ si commesso il detto compratore di essa gabella producendo essi venditori di esso vino la polliza di essa licentia o provando con testimonij degni di fede avanti essi officiali basti imperta(n)to si esso compratore

o altri

132v

o altri per lui havessi dato al detto venditore la li
centia di vendere o havessi posto nelle botti ov
vero segno o bacciello alcun segno di sigillo o
vero corgnuola e chi non pagassi fra il termino
di dui mesi la detta gabella al detto compratore
possa esso compratore dare loro per essatto per quel
che dovessi pagare per detta gabella e non possa
dimandare altra pena

E l'ufitiale predetto sia tenuto e debbia alla pena
di lire venti di denari fare le essecutione a petitione
di esso compratore e che il detto ufitiale sia tenuto a
petitione e richiesta di detto compratore mandare li sua
li e famiglia per cercare chi vendessi vino a minuto
senza licentia o polliza di detto compratore di essa ga
bella et il luogo dove si vendessi il detto vino e quel
li trovara sieno colpevoli per li detti suoi ufitiali o
provati con legittima prova dinanzi a lui punire
nelle pene predette e se il detto ufitiale fussi negli
gente alle sopradette cose caschi in pena di lire cinq
di denari del suo salario come di sopra et a ciò fare
il detto ufitiale debbia e possa procedere summaria
mente senza altro processo contra li trovati colpevoli
chi non pagassi fra il detto termino

E se alcuno e chiaro fussi piu vino de quello del quale se
domanda licenza di vendere non possa sigillare
il gabelliero altro che quello che da licenza. Item
che ciascuno compratore di detta gabella sia tenuto
e debbia dare licentia o polliza di vendere vino
a ciascuna persona che la dimanda alla pena
di lire cinquanta per ciascheduna fiata che ricusasse

dare detta

dar detta licenza o polizza essendoli dimandata
con protestatione in presentia di doi testimonij de
gni di fede la qual pena sia le doi parti del
comuno e l'altra terza parte dell'accusatore
E se il detto vino gabellato non se vendesse infra
doi mesi el qual se deve pagar detta gabella
per lo vino venduto sia tenuto colui che havera
tolto detta licentia pagar detta gabella per lo
vino venduto tanto sotto detta pena salvo
che il detto termine di doi mesi non s'intenda
per li albergatori ma habbino termine tre me-
si a vender il vino gabellato e licentiato pagan-
do per tanto la gabella del detto vino fra doi
mesi del vino che venderanno havevano e
così se intenda del vin cotto e moscatello che
se vendesse a minuto e non s'intenda tanto
dover pagare gabella alcuna di vino ma
niere accetto che se vendessi a minuto per ni
suna cagione.
Anche se vende con essa gabella del vino
a minuto la gabella de tutte le cose infra
scritte pagando il compratore di essa gabella
di tre mesi in tre mesi com'è detto di sopra
e debbia havere la gabella dell'infra
scritte cose per lo modo e termine dechiarati
di sotto e debbia pagare le cose che seguiranno
di sotto e debbia pagare le cose che seguiranno di sei mesi in sei mesi in fine di
sei mesi
Anche pagahi chi facessi alcuno calcinaro la gabel
la alli compratori della gabella della terra o villa
nelle cui pertinentie o distretto fussi posto esso calci
naro

133v

calcinaro o cuocesse calcina per nissun modo a ragione di denari dodici per ciascheduna corba di calcina salvo di calcinam che si cuocesse per il comuno o veramente per lui non paghi ma vendendone di esso calcinaro ad altri paghi.

Anche se paghe la gabella di tutte le carne che se macellasse o vendesse o vendesse nella terra o ville o loro pertinenthie a ragione di un denaro per ciascheduna libra di carne pesata da otto di di poi che venduta sara la qual gabella se debbia dare al compratore del luogo della quale si macellara la detta carne e debbia asse gnare al gabelliere le dette bestie vendute infra termine di otto di sotto la pena de cinque soldi de denari.

Anche se paghi la gabella di tutte le bestie quadrupedi che se vendaranno o compraranno nella terra di Montone o vero suo destretto al compratore della gabella del luogo dove se vendessi con esse bestie a ragione di denari sei per libra per ciascheduna delle parti; et che vendesse o comprasse da alcuno forestiero o da altra persona che non fussi sogetta e che non se potessi astregnere debbia pagare il mezzano o aiutante qual comprasse o vendesse per ciascuna delle parti alla ragione predetta la qual gabella possa scontare del prezzo o dar meno a esso forestiero o non sogetto

quanto che

quanto che monta la parte sua la qual gabella
si debbia pagare nel modo sopradetto et infra otto
di poi che sara fatto il mercato di dette bestie
sotto la pena di lib: cinque di den. chi contrafaessi
per ciaschedura fiata e la metà sia del gabel
liere e l'altra del Comuno di Montone e che se
alcuno forestiero portasse alcuno
~~capitolo~~ capriolo a vendere paghi diciotto dena
ri per ciascheduno non pregiudicando alle ragio
ni del banco.

Anco di ciò che frumentero le molina d'aqua o le molina
a secco o le molina a guato a ragione di denari
dodici per livera alla dechiaratione di dui buoni
huomini li quali detti buoni huomini se debbino
eleggere per il Sig. o suoi offitiali a petitione di detti
compratori infra tre di da poiche rechiesti sa
ranno sotto pena di livere cinque di den. per cia cia
scheduno e che detti buoni huomini eletti sieno te
nuti e debbeno a rechiesta del detto compratore
fare l'estima delle dette cose fra quindici di sotto
pena di livere cinque de den. per ciascheduno e le
sopradette pene s'applichino al Comuno e che
ogni offitiale del Communo possa e debbia fare esp.
la essecutione delle sopradette pene a rechiesta
del sopradetto compratore e questo non s'intenda del
le molina de Mag.co S. Sauro che il molinaro pa
ghi e pagar debba la sua parte

Anco se paghi di tutti le molina da olio a ragione di
quattro soldi per ciascheduno mezzolino che ce fusse
se o neoghiesse

o ricogliesse nelle dette molina cioè di quello che
usaisse della salsa cioè di quello che usassi della
salsa rifatta non se paghi più gabella essendo
compensata per la spesa del molino

Ancora se paghi alli compratori della gabella di tutte
le bestie che se tenghono nella terra di Sutore o in villa
o in suo destretto doue esse bestie se tenessero cioè
bouine asinine muline cauallline porcine capri
ne e pecorine a modo usato e de tutte le altre be
stie delle quali sia usato pagare gabella cioè
soldi doi per ciaschaduna bestia grossa e denari do
dice per ciascuna bestia minuta e non se intenda
delli capretti ne d agni ne di porcelli che fussero
sero minori di sei mesi e che le bestie grosse la
tanti se intende come le minute di sei mesi e
paghessi per le dette bestie al detto compratore la
detta gabella la metà in fra termine di doi me
si del anno e l altra metà in capo di sei mesi
e ciascuna persona che terrà in essa terra di Sutro=
re o ville o loro distretto o (...) alcuna bestia
debba far l assegna di esse bestie quali terrà
al compratore della gabella del luoco doue le te
nesse bene e lealmente a richiesta del compra
tore e pagare fra li termini predetti sotto pena
di soldi uinti de denari per ciaschaduna bestia grossa
e dieci soldi per bestia minuta qualunque fallisse la
detta assegna e non pagassi fra li detti termini
e ciascuno compratore di esse gabelle debba ricevere
e scriuere l assegne o il pagamento nel detto ter
mine, e chi pagar volessi se dicio remanesse di

nō riceuer

nõ recever la detta habella che nõ possa toglier
la pena et non li corra termine chi si pagar ne letti
fra li detti termini provandosi con legittima prova
Item che qualunqe psona vendesse alcuno capretto o
qualunche il compasse e poi lo rivendesse paghi
dodice denari p ciascuno. Agiongendo ancora al
detto psente capitolo che ciascuna psona debba far
la stagna doi volte l'anno ciò è del mese di Novebre
e del mese di maggio

Ancora che non se possa vender p niun modo vino a
fiaschi ne a brocche ne altre cose senza licentia
del compator di essa habella. Salvo che nõ vendesse
in grosso tutto il vino che fusse nella botte o ve-
ramete a barile, et il barile se intenda de saddi
ci petitti alla pena di diece livere chi contrafacesse
di p ciascheduna fiata della qual pena la metà
sia del habelliere et l'altra sia del comuno di Motore

Ancora accio s'attenda solecitamete a coper dette habelle et
li compratori possino fare essecutiõni di tutte le dette
cose, che ciascuno offitiale possa sia tenuto e debbia
a petitione di qualunche compator di dette habelle
dare a esso compratore offitiali e famiglia p pigliare e
gravar ogni psona che dovesse pagar la habella per
le sopradette cagioni o che fraude comettesse a pe-
titione di esso compratore proceder sumariamete e
de fatto e senza altro processo o solennità di ragio
ne e quelli che trovaranno colpevoli secondo la
prova de uno testimonio et veduta o p altro modo cõ
doi testimonij et fama et con il giuramento del
compratore di essa habella e secondo la forma de

la psente

135v

la presente cedola far essecutioni sumariamente e
sotto pena di lire cinquanta di denari a ciascuno che
negligente fussi per ciascuna fiata la qual pena
li si debbia ritenere di fatto per li loro sindicatori
al tempo del lor sindicato e così s'intenda del podestà
e vicario il quale sia tenuto fare l'essecutione
delle dette cose a richiesta di detti compratori nel
modo che detto è, sotto la detta pena la quale
li se debbia togliere di fatto per il podestà o vero
altro offitiale

Anco acciò che ciascuno offitiale sia più solecito a far
l'essecutioni delle predette cose volemo et ordinamo
che qualunche offitiale sarà essecutore delle predette
cose habbia et havere possa di quello che pagar
dovessero oltra le dette gabelle o pene predette sol
do uno per livera di quello che pagar li facesse

Anco debbano togliere li detti compratori il fiorino per
quello che valerà al peso del comuno . . .
. . . . . . libre in su che dovessi pagare
e da tre liver in giù non sia astretto a togliere detto
fiorino ma possa toglier la moneta senza misura
pegioramento di moneta e che per misura altra cagione
non possano ne debbano toglier più moneta denaro che
per quelle cose dette di sopra sotto la pena di lire diece
di denari per ciascuna fiata et che ciascuno offitiale
sia tenuto alle sopradette pene far essecutioni
a petitione di chi le dimandasse, o, accusasse et deb-
ba haver denari dodice per livera per sua essecutione

capitoli

Capitolum de exemptionibus forensium

Ex commissione et mandato Mag.ci et potentis D.ni Caroli de Forteguerrijs comitis Montoni etc. et de consensu et voluntate D.norum suorum dicte terre Montoni v3 Massariorum . . . . . Balthassaris Jo: Angeli Antonij Herculani Francisci botte

prefatus Mag.cus D.nus ac etiam predicti D.ni sui preceperunt mihi Nicolao Vicario in presentiarum ut in presenti scriptura ponerem copiam v3

Volemo che qualunche persona forestiera di qualunche conditione venisse ad habitar nella terra di Montone sia et esser debba essente de ogni fattione et obsequio reale et personale per tempo di quindice anni incominciando el di che incomincio ad habitare in detta terra di Montone dando le recolte ello forestiero et habitare et fedelta mantener al detto M. S. et al predetto comuno, niuno forestiero ne terrazzano li possa nella detta terra ne in sua forza c. di spetto per debbito che havesse fatto per il passato onde ello fusse

et se nessuno li dimandasse di debito alcuno over terrazzano o forestiero no debbano li offitiali intender quelli che dimandassero sotto pena di diece

livere

1360

lire di den. salvo che et malefitij o vero dani
dati ac et dio p tereno lo quale compnasero o
vero debbito il quale facessero in detto tempo in
detta terra, Anco sieno tenuti in capo di
cinq. anni della loro habitatione in detta terra
di Montone tutti li forestieri che ce venisse-
ro ad habitare dar bone et sufficiente ricolte
de habitar in detta terra, et esse arotare
nel registro del comuno p il cancelliero di esso
comuno et ciò nō facendo, volemo la loro
exemptione esser nulla e di niuna efficacia
o vero momento

De libertate Mercati Montoni

Anco volemo che nel nostro Mercato quale se fa
il Martedì fora della detta terra ciò è fora
della porta del verziero ogni psona di qua
lunq. stato o conditione se sia possa nel detto
mercato con qualunq. mercantia se sia o vero
senza venire stare e retornare senza al
cuno impedimento di niuna psona terriera
o forastiera p qualunche debito cui ha
vesse, e che di niuna mercantia nel detto dì gli
se debba dar impedimento alcuno di gabella ne
di niun altra cosa sotto pena di vinticinq. lire
di den. a chi contrafacesse salvo ribelli et sbanditi
di esso comune

De pena

De pena nō retinētiū sal

Anco uolemo che qualunche compratte dal comuno di Montone la Salara debba dare le recolte sufficiente di tener in casa p monitione sei so ma di sale di peso di trecento liuer l'uno

che non li ne potessi uender senza quello della monitione e mancando p nisun modo alla detta quantita di sei some che non lo tenesse in casa caschi in pena di xxv lib e la detta quantita di sei some di sale o uero il prezzo di essa debbia uenire la meta al comuno e l'altra meta al Podesta del detto luogo et esso podestà sia tenuto a farli la recerca tre uolte nel tempo del suo offitio cio e d. sei mesi in sei mesi e che la cerca se faccia in p̄senhi dell'officiali dell abondantia e nō faciendola li sia pena x lib. d. denari al detto officiale et che il detto compratore della salara nella sua fine deb ba assegnare al altro che compratte la detta Salara sei some di sale di trecento liuer l'uno p prezzo di dodice liuere la soma et che quello che passasse p il terreno di Montone con alcuna quantita di sale poco o uero assai debba pagar p ciascheduna soma di sale diece soldi cio e p passo al detto compratore della

Salara

137v

Salara e passando e non pagando s'intenda esser fraudato e paghi per ogni denaro dodice che valesse il sale che portasse, e la detta fraude s'intenda quando passando non lasse le spalle alla terra di Montone et che della detta pena la terza parte sia del comuno di Montone e l'altra di quello che tenesse la salara e l'altra sia del podestà et offitiali di Montone et qualunque persona montonese comprasse o vero arrecchasse sale senza licentia di quello che tenesse la salara paghi per ogni denaro

De arbitrio Directoriorum super questionibus

Ancho ordiniamo e riformiamo che quando se renovarà il regimento delli sei in Calende di Maggio se debbe imbossolare tre huomini cioè uno per porta li quali se debbeno extraher per uno anno et il lor offitio debba durare per il detto tempo li quali se debbeno chiamare Derittori et habbino arbitrio mandar al savio le ragioni di quelli facessero questione in pena 220 denanzi al Podestà da minti livere in su che

non se

che non se potessero accordare insieme infra il termine di un mese li quali dirittori habbino a dare un termine competente alli litiganti a produrre le loro ragioni et alle ragioni che produranno le parti per il termine a lor dato le debbano mandare al Savio et secondo che per il Savio sara determinato . . . . . . Sia tenuto rato e fermo et il pagamento del Savio si faccia alle spese del perdente et li Dirittori habbino per lor salario dieci soldi per uno spacciando la fra un mese et se non caschino in pena di vinti soldi per ciaschaduno

138v

In nomine dni amen Anno dni millesimo qua
dringentesimo octuagesimo sexto indictione quar
ta tempore S.mi in Xpo patris et Dni D. N. In
nocentij divina providentia ppe octavi et die
dic ... Septembris Hec sunt statuta et ordi
namenta facta et composita p consilium consi
liares homines et comunitatem terre Montori
m. Consilio convocato et congregato ad sonum
campane vocemq preconis ut moris est et se
cundum formam statuti dicte terre in sala
maiori palatij dicti Cois residente Dni potesta
tis dicte terre, de voluntate et mandato Dnoz po
testatis et sex antepositoz dicte terre in quo
consilio propositum fuit consultum et missum
partitum victum et obtentum de et sup ...
... fiendi et faciendi statutum ordinamentum
tum infrascriptum tenoris et forme et conti
nentie scriptum registratum et publicatum in
registro Cois et hominum dicte terre p me
Petrum Angeli de Montore cancelaria infrascripta
confirmata et approbata et eius decreto aucto
ritate et sigilli impressione roborata p R. in
Xpo patrem et dnum D. Johanne epum Ari
minensem penitus generalem locumtenentem ut
infra patet eius signatum quoq consilij
statuti et ordinamenti talis est tenor et forma
vz

Solet preteritor[um] ratio futuros ta[m] boni q[uam] ma
li eventus ostendere et que hominibus fa
genda sunt edocere Cumq[ue] nu[n]c p[er] Comu
nitatem Terre Montaioni et eos qui ad ipsius
curam positi sunt visum sit et aperte cogni
tum q[uod] p[ro]p[te]r delicta et malefactor[um] impunita
tem et quia pene et maleficior[um] condemna
tiones retroactis temporibus minime exacte sunt
pessimi et flagitiosissimi quotidie vires atque
animos sumunt ad facinora perpetranda
et deteriores in dies fiunt id q[uod] totum tendit ad
perniciem dedecus et iniuriam supradicte terre et
hominum ipsius Cumq[ue] et predicta omnia ignavia tar
ditate et negligentia officialium evenire solent
Visum e[st] dicte Comunitati publice consulere utilitati tam
perniciosam rem postergare et huic tam periculoso
morbo dum recens e[st] occurrere et quantu[m] fieri po
test providere. Quare ut in terra predicta et eius
districtu honeste pie iuste recte sancteq[ue] vivatur om
nes et q[ui] qui amore virtutum et pulcre respectu no[n]
moventur saltem penar[um] formidine ab eor[um] mala
vita pessimis moribus ac maleficijs desistant. Con=
vocato et coadunato publico et generali consilio Co=
munis et hominum supradicte terre de mandato
D[omi]nor[um] Potestatis et Sex antepositor[um] ad sonu[m] Campane
dicti Co[mun]is ut moris e[st] secundu[m] forma[m] Statutor[um] eiusdem
terre habito inter se mutuo Colloquio Misto solenniter
porrecto et permissis ad bussulam et pallottas decre
verunt

139v

decreuerunt supradicta Comunitas et homines et con-
silium predictum ordinauerunt et reformauerunt ad
dei omnipotentis laudem S. R. E. statum Bonorum
consolationem malorumque omnium confusionem et ne
oppidum ipsum cum suis hominibus habitatoribus per
preceps ruat ac Justitia semper suum teneat locum

Quod Potestas et officiales qui pro tempore
fuerint ad regimen ~~ad regimen~~ dicte
terre teneantur et debeant et obligati sint
uinculo iuramenti malefactores omnes ac
delinquentes quoscunque eque et indifferenter pu-
nire et secundum eorum delicta solicite condemnare
iuxta formam et continentiam supradictorum sta-
tutorum et penas et condemnationes tam suo quam
suorum tempore precessorum factas exigere et
exigi facere ita et taliter quod cum effectu faciant
ipsas penas et condemnationes deuenire ad
manus Camerarij dicti Comunis pro ipso Comuni reci-
pientis et si prefatus Potestas et officiales
negligentes et tardi fuerint in predictis et
predictis penas et condemnationes ab ipsis
delinquentibus non exegerint seu exigere et
exigi facere contempserint quod dicte pene et con-
demnationes non exacte cum effectu ut dictum
est ponantur et ascribantur et computentur in
sortem salarium et prouisionem dictorum Potestatis et
officialium

et officialibus et eis tempore eorum sindicatus aut tempore eorum persolvendi salarii semper dictas penas et condemnationes non excedere datas et consignatas et intelligantur pro eorum salariis nisi legittima et evidenti excusatione defenderentur non potuisse exigere Concedimus et Confirmamus supradictum Decretum maxime de condemnationibus factis tempore ipsorum officialium et processus dummodo non sint ultra tempus duorum mensium Jo: Episcopus Ariminensis Perusie et Generalis locumtenens

Item reformaverunt et decreverunt et ordinaverunt predicta comunitas et homines et consilium predictum ad maiorem delinquentium terrorem quod dominus Sex antepositi dicte terre aut aliquis alius officialis qui pro tempore fuerint auctoritatem non habeant nec possint remissionem ~~remissionem~~ aliquam facere de supradictis penis et condemnationibus maleficiorum nisi solemniter fuerit factum et obtentum in publico et generali consilio dicte terre et facta non valeat neque teneat ullo modo Confirmamus et approbamus et observari mandamus ut petitur Jo Episcopus Ariminensis Perusie et Generalis locumtenens

Supplicatur itaque pro parte dicte Comunitatis et hominum supradicte terre V. R. D. ut placeat supradictas reformationes in omnibus et per omnia confirmare et V. R. D. Decretum et auctoritatem ac sigilli impressione roborare aliquibus in contrarium facientibus non obstantibus Quod dicta ... et homines suscipient ad gratiam

singularem

Singularem a p(re)ta V. D. D. quam deus conservet et
Confirmamus et approbamus ut sup(ra) Jo(hannes) Ep(iscop)us
Ariminensis Perusie etc. Datum Perusie die
XX Septembris 1486

Stefanus Gallus

Reformationes sup(er) maleficiis et Dampni-
datis facte p(er) consilium generale et confirmate
p(er) D. d. G. Civitatis Castelli ut infra patet
De copiis mittendis ad Cameram

Spectabiles viri Sex Antepositi terre Montoni quorum offi-
cium est et saluti sue et reipub(lice) supradicte con-
sulere et opportune providere. Advertentes et cum
mire asserentes q(uod) ill(i)us licentiam et largam quandam pec-
candi naturam officiales deteriores fiunt et
omnia in suam utilitatem sine ullo respectu
posthabita communitate et deum pro nihilo existiman-
tes et hominum supradicte terre et volentes p(redic)ti Sex
quantum in eis est indemnitati et honori supradicte
communitatis providere et huic tam flagitioso mor-
bo occurrere habito inter se et cum quibusdam sup(ra)-
dicte terre gravibus viris maturo et diligenti collo-
quio sup(er) omnibus infrascriptis Christi prius et

ciu

250
141r

cias gloriose matris Marie semper virginis et omnium Sanctorum celestis Curie nominibus invocatis decreverunt et ordinaverunt et reformaverunt et presenti lege firmaverunt in virtute commissionis in eis facte et auctoritatis eis concesse per publicum et generale consilium Comunis et hominum terre supradicte prout de predictis omnibus plene constat manu mei Notarii et cancellarii infrascripti Quod pro statu S.te Rom. ecc.e et pro quiete et utilitate supradicte terre et hominum ipsius Potestates et officiales qui pro tempore fuerint ad regimen supradicte terre teneantur et debeant vinculo iuramenti et pena decem lib: den. tempore eorum sindicatus retinendarum de eorum salario mittere copiam ad Cameram dicti Comunis de omnibus et singulis processibus accusationibus et inquisitionibus maleficiorum fiendis et formandis tempore eorum officii infra secundam diem a die notitie - - - formationis dictarum inquisitionum accusationum et processuum predictorum S.: Placet ut petitur. A. de S.ta Maria Civitatis Castelli et Montonis Gubernator

Quod de accusatis Denuntiis quere- - -
ntis - -

Item quod tali Potestas et officiales

141v

Item q(uod) accus(ationi)s denu(n)ti(ationi)s seu querelis ta(m) docem-
uicinor(um) q(ua)m alijs quam alijs quibuscu(m)q(ue) no(n) possint
nec debeat renuntiari in totum neque in partem
nisi solum et duntaxat secundum forma(m) statutor(um)
dicte terre et p(er) bulettam scriptam manu cancella-
rij Co(mmun)is supradicti quas scriber(e) et facer(e) teneatur
nisi q(uod) infra legittima tempora ~~renuntietur~~
renuntietur sine solutione et mercede aliqua

S(upr)a placet ut petitur A. sub(...)

Quod Comuno habeat quartam partem
tertie partis qu(a)m renuntiatur acc...

Item si contigerit p(er) aliquem suis accusationibus denu(n)-
tijs et querelis renuntiari secundu(m) forma(m) statutor(um)
supradictor(um) pars illa et pena illa in quam uene-
rint condemnandi delinquentes et ipsum da(m)nificantes
tes post renuntiatione(m) p(re)dictam eque diuidatur
inter supradictam Comunitatem et officiales p(re)-
dictos v(idelicet) medietas sit Comunitatis p(re)dicte et
alia medietas sit officialium et deueniat ad
manus Camerarij p(er) bulettam prout . de-
ueniunt pene non obstante aliquo statuto et

reformatione

reformatione in contrariu facientibus S^ma
placet q quarta pars dicte tertie partis deveniat
ad Cameram Comis p̄dicti A. Thub

De fide adhibenda testib

Item reformaverunt prefati Sex ad tollendam omnē dubitationē et differentiam que exoriri posset inter officiales et homines supradicte ~~terre~~ terre q in omnibus et singulis capitulis damnorum datorum stetur et credatur iuramento et dicto unius testis bone fame a quatuordecim annis sup testificantis d' visu usq in quantitatem quadraginta solidorum d' die si vero d' nocte usq in quantitatē centum solidorum et nō ultra si vero p duos testes vel plures in omnē quantitatem pene stetur iuxta dispositionē S^ma
placet ut petitur A. Thub

Sup dicte reformationes erant et sunt sigillate sigillo p̄fati d. Thub cū cera Rubea e cū carta sup apposita in sigillo erat sculptū scz unū leonē et mediā aquilā p ut evidenter apparet

Xphorus Gregorii not. d' ascholi vice ad p̄sens
cancellarius p̄fatus m^to

Che gl officiali no possino accusare senza licentia de i padroni in d. d. ed bestie ne gli intrati beni

1420 Item quod officiales d. d. non possint ex officio accusare seu per eius inquisitionem procedere contra damnum dantes cum animalibus in supradictis et magiaticis neque in terris Sodicus nisi expressam commissionem habuerint a dominis dictarum terrarum

Questi sonno li ordini del passaggio

Al nome di Dio amen. Questi sonno patti e capitoli con li quali si scote il passo del Commune et huomini della terra di Montone in la lor terra contado forza e destretto per li passagieri li quali saranno per li tempi. In Prima

Statuimo et ordinamo che qualunche forestiero passasse con some di mercantia di qualunche generatione se fusse paghi e pagare debbia per ogni soma a mulo e vero di cavallo che passasse soldi cinque

Item paghi per soma di asino di qualunche generatione se fusse soldi: 3

Item paghi il grano forestiero che passasse per il passo al detto passaggiero den. dodice per staro

Item paghi ogni altra generatione di biado paghi solo al detto passaggiero ciò è orzo spelta fava meglio panicho farro et altro legume per ogni staro deny sei

Item qualunche persona volesse trar grano della terra di

Montone

Montone et suo contado forzo et destretto il quale
fusse guadagnato nel territorio della detta terra et
sue pertinentie et distretto paghi per passo soldi doi il
staro

Et questo passo non volemo se intenda per li forastieri
che venissero a macinare alle molina poste nel nostro
territorio

Item paghi per tratta et grano biado pagliese di qualunche gene
ratione se sia soldo uno per staro

Item paghi per passo de bestie grosse qualunche passasse per
il territorio della terra di Montone denari dodici per una

Et le bestie grosse sonno queste cioè Cavalli cavalle mu
li mule asini Bovi vacche bufali bufale

Item paghi al detto passaggiero per ciascuna bestia minu
ta cioè pecore . . . . capre et becchi denari tre per una

Et alle predette cose non se intendino essere tenuti quelli
che facessero mastra

Item che quando passassino li fattori o vero lavoratori delli
Ubaldini con qualunche generatione de bestiame se sia
o vero some et qualunche mercantia se fusse non sie
no tenuti se non tanto quanto li huomini di Montone la
quale essentione del passo per il bestiame e some delli Ubal
dini e loro fattori e lavoratori da Appiciani in qua
verso Montone Et passando li detti fattori e lavoratori
con altro bestiame et altre some e robbe che con quella delli
detti

143 detti Sig.ri delli Ubaldini caschi in pena della perdita della
mercantia che conducesse ciò è bestiame e some verifican
dosi legittimamente per testimonij fidedegni che essi fattori
e lavoratori ce usassero cautela et a niuno alcuno per niun
ne modo et alcuno quesito colore per non pagar il detto passo

De quelli che frodassero il passo

Ceterum statuimo et ordinamo che qualunche persona di qualunche
condittione o generatione se sia che fraudasse il detto passo
per niun modo o vero quesito colore che non se presentasse al
passaggiero caschi in pena di dodici denari per denaro che non
pagasse il suo passo per la mercantia che menasse o portasse, e chi
lui accusasse ne habbia la quarta parte della pena e li
altra quarta parte il comuno e l'altra l'accusatore et
l'altra l'offitiale et l'accusatore sia tenuto secreto
et sia [illegible] a ciascuno huomo di stodore [illegible]
et tener lui e sua mercantia senza pena e bando

De rebus assignandis Potestati per inventarium

Et anco statuimo ordinamo et formamo che il Cancelliero e Ca
morlengo del Comuno debba dare per inventario al Podestà
nel entrata del suo offitio tutti e singuli libri instrumenti
scritture et altre cose confiscate e non confiscate statera mesura
da olio e da vino e passo da misurare di panno di lana e di
lino et il podestà che non resegnasse le cose a lui date per
inventario caschi in pena di diece lire di denari et il Can
celliero e Camorlengo che non gli l'assegnasse caschi in
pena di cinque lire da rescotere per il Podestà che entrarà sum
mariamente per bolletta

Anco ordinamo

Ancho ordinamo et reformamo che il camorlengo del comuno di Montone debba rescotere tutti li datij gabelle e passi cioè gabelle e passaggi dalli compratori di esse gabelle e passaggieri anco debba rescotere ogni altra quan~~tidalita~~tità de denari che s'imponesse per il comuno di Montone per qualunche modo s'imponesse per il tempo d'un anno et il detto Camorlengo habbia et haver debbia per suo salario e mercede per il detto tempo lire trenta de den. e li detti passaggieri e gabellieri paghino a esso Camorlengo sotto pena di cinque lire la lor terzaria

Ancho ordinamo et reformamo che il detto Camorlengo insieme co il cancelliero del Comuno sia tenuti far la mostra al podestà de doi mesi in doi mesi et trovando che il podestà non tenga un vicario pratico publico et sufficiente un famiglio et uno cavallo sia tenuto il detto Camorlengo retener del suo salario lire dieceotto den. per ciascheduna volta che mancasse alle predette cose et non faccendolo il detto Camorlengo e cancelliero caschi in pena di cinque lire e la detta pena sia del podestà

Quod sex teneantur facere fieri monstra armorum

Ancho ordinamo et reformamo che li sei li quali saranno per il tempo debbino il primo mese del lor regimento far far la mostra de tutte ... targoni scopietti rotelle et altre arme in la piazza del comuno e non facendolo in detto termine caschi in pena di cinque ~~so~~ lire de den. la qual pena sia del Comuno e l'altra mostra del podestà. e chi non venissi alla detta mostra con se presentasse con le sue -

Quod Dni Sex non possint constringi nec teneatur ad custodiam

Anco ordinamo et reformamo che li Sei che saranno per ~~li tempi~~ li tempi non siano tenuti per il tempo del loro offitio far guardia di dì ne possano essere conventi in palazzo per alcuno debito nel detto tempo di doi mesi ne da terrazano ne forastiero et l'offitiale che li astrignesse ad alcuna delle predette cose caschi in pena di cinque libre di denari

De modo et ordine sindicandi Potestatem

Anco ordinamo e reformamo che li sindicatori li quali saranno eletti per li tempi debbano havere per loro salario e mercede di esso sindicato soldi quaranta et che il cancelliero del comuno debba essere notario di detti sindicatori et scrivere et leggere l'inquisitione contra esso Podestà e dare la sententia sopra esse inquisitioni absolutoria o vero condenatoria secondo che per li detti sindicatori li sarà determinato e detto senza alcuno salario o vero mercede

mercede et nō facendolo al tempo congruo et conde
cente caschi in pena di cinque livere dolla qual pena
la terza parte sia dell'offitiale e le due parti del
comuno di Montone e paghesi per bulitta et le offitia
le che nō facesti la detta essecutione caschi in pena
di dice lire la qual se debba retenere al tempo del suo
sindicato per li sindicatori

L'ordi

L'ordine di far venir le beste nella fiera

Anco ordinamo e reformamo che quando se renovata
il regimento delli sei in calende del mese di maggio
se debbano imbossolare e trare tre offitiali ciò è uno per pena
per l'anno li quali habbino a far venire tutte le bestie che
sonno nella terra di Montone suo contado forza e
dispetto doi volte l'anno nell infrascritta fiera per
bandimento nelli luochi consueti fatti e chi non venisse
alla rechiesta di detti offitiali li debba dare per scritto al
vicario et il vicario li faccia pagare vinti soldi a chi
non venisse con le sue bestie alle dette fiere da farsi
ogn anno doi volte ciò è la pasqua maggiore et San
Giovanni di giugno et sia libera tanto quanto in la
infrascritta bolla se contiene della quale bolla il tenore
è questo ciò è

1450

Decreti Nundinarum

Albertus de Albertis Camerinensis Reverendissimus in Christo pater et Sanctissimi d. N. Eugenij Dignissimus divina providentia pape 4. et Sancte Romane ecclesie Perusij Assisij Montoni et cetera cum pleno et legittimo officio Gubernator Dilectis nobis Spectabilibus viris Supra antepositis Consilio Communi Universitati tuti Singularibus personis prefate terre Montoni Salutem in Domino Sinceræ devotionis affectus quem ad prefatos Sanctissimum D. N. papam et Romanam ecclesiam gerere comprobamini aliaque fidelitatis vestrae merita nos inuitant ut petitionibus vestris pro vestris commoditatibus annuamus Cum itaque sicut et cetera.

In dei nomine amen Hec e quedam reformatio facta p dictos dnos sex vigore remissionis in eis facte p consilium generale prout patet in registro manu mei not. sub anno 1453 die xx Januarij sic vulgariter loquendo incipit

Noi sei di sopra nominati p vigore della remissione in noi fatta come di sopra appare statuimo ordinamo et reformamo p bene utile honore et stato del nostro del nostro Mag.co et Ill.re Sig.r Conte Carlo et fortebracci del Comuno et huomini della detta terra di Montone chi niuno Podestà o suo vicario o offitiale o famiglia possa ne debba riscotere dimandare ne havere la parte che p vigore del suo offitio toccasse a se p qualunche modo se fusse se prima no e riscossa la parte toccha al Comuno sotto pena et soldi venti p libra del suo salario in fine del suo offitio Item che il detto Podestà suo vicario o famiglia debba havere la parte che giuridicamente p vigore del lor offitio a loro toccasse p vigore delli statuti se no solamente habbino la parte di quello che sarà riscosso p il comuno cioè che si uno fusse condennato in ℔ cento o più o meno il detto Podestà vicario o sua famiglia non debba havere ne possa dimandare la parte se non di quello che se pagarà al comuno et no di tutta la condennatione Item volemo e così dicemo e così dicemo e reformamo che il detto Podestà vicario o sua famiglia

1460

famiglia non possino havere reclamadone parte alcuna
di maleficij se bene la do(v)essi havere per dispositione delli
statuti. Item che il detto podestà vicario officiale
o sua famiglia d'ogni esecutione che facessi o fa
cessi fare ad instantia del Comune di Montone collettori di
datij o gabellieri ne habbia il terzo per sua parte e gli altri
doi terzi debbano pervenire nelle mani del generale ca
morlengo del comuno di Montone et delli se ne facia
Bulletta come delli altri capesoldi sotto la pena predetta

Johannes Travèrsus Canc.

In dei nomine amen. Hec sunt quedam reformationes fac
te per infrascriptos dominos sex et sex auctoritate remissione
in eos facta per generale et speciale consilium Comunis terre
Montoni scriptas et publicatas per me Iohannem Traversi
de Montone scribam et cancellariam dicti Comunis sub annis
domini nostri Iesu Christi 1459 indictione 7. tempore domini
in Christo patris domini Pij divina providentia pape secun
di et die 14 mensis Januarij quarum quidem reformationum
tionum tenor sequitur per hec verba videlicet
Noi Maestro Agnelo di Sardanetto Giulio di Giovanni di Ja
como Bartolomeo di Corsetto Tadeo di Biasi Marco di
Giovanni Anteposti al regimento del detto comuno et
Noi Benevenuto di ser Giob Bartolomeo di Nicolo
Antonio di Luca di Nuti Maestro Agnelo di Ciuccio
Baldassarre di Giovanni agionti al detto regimento per la
remissione in noi fatta dal generale et speciale consiglio
del detto comuno et per l'autorità concessa et attribuita al pre
libato comuno dal M. M. et Inclito Signor Conte Carlo delli
Fortebracci come apare per lettera della inclita S. Signoria

Apresso che

a petto di me. Gioanni Cancell[ier]o predetto c[o]s[ì] me legi stata nel registro del commune Statuimo ordinamo e reformamo p[er] cia[scuna] reformatione che niuna p[er]sona di qualunche grado o conditione se se sia p[er] alcunno modo ardisca ucellare di notte a palombe in le posses sioni di altri, o vero ad ucelli con reti o balestri o altri edificij se pighiasse o spauentasse colombe senza li centia del padrone della possessione alla pena di lire cinq[ue] se sara terrazano e di lib. dieci se sara fora stiero che contrafacesse

Ancora p[er] la remissione in noi fatta como di sop[r]a statuimo et reformamo p[er] modo e uia di reformatione che qualunche p[er]sona acquistasse o hauesse acquistato p[er] il pas= sato alcuna possessione p[er] succesione, p[er] legato, p[er] compra o p[er] donatione o p[er] qualunche altro modo o uia la debbia far mettere et allivrar al catasto del commune fra termi no di ~~tri~~ un mesi dal di che l'ha acquistata se sara ter razano et se sara forastiero in termine di doi mesi alla pena di cinquanta soldi p[er] uno et cosi chi se l'haves si a far livrare del suo catasto se lo debba far livre rare fra li detti tempi alla detta pena et qualunche hauessi acquistato p[er] il passato auanti questa nostra re formagione debba far porre e leuar a chi s'aspetta in termine d'un mese dal di che questa reforma gione sara bandita e publicata alla detta pena et li forastieri similmente in termine di doi mesi alla pena predetta Et ego Johannes Cancell[ari]us s[crips]i.

Sequentur non nulle alie reformationes que pro maiori parte legi et intelligi no[n] possunt.

147v

In Nomine Domini Amen

Infrascta est copia, sive exemplum cuiusdam Brevis Pontificii concessi à Felic. Record. Leonis Papæ X^mi. ad favorem Universitatis Terræ Montoni tenoris sequentis v3. Intus.

Leo Papa X^mus.

Dilecti filij Salutem, et Aplicam benedictionem. Promeretur Vra erga Nos, et Sanctæ Rom. Ecclæ Statum fides, atq. devotio, ut Vos favoribus, atq. gratijs prosequamur opportunis, et ea quæ pro commodis, et quiete Vra à Romanis Pontificibus prædecessoribus nris concessa fuerunt, grata habere debeamus. Itaq. Oratorum Vrorū quos nuper ad nos misistis, vestrisq. Supplicationibus paterne annuētes omnia, et singula Capitla, et Statuta Vra, nec non privilegia, Immunitates, Concessiones, Brevia, et indulta per quoscumq. Romanos Pontifices præ. dcēs nros Aplicæ Sedis Legatos, aut ab eis potestate habentes vobis concessa, quatenus iusta, et rationabilia sint, et contra Ecclesiasticam libertatem non tendant, prout hactenus laudabiliter observata fuerint, tenore præsentium auctte Aplica confirmamus, et approbamus, et quatenus opus sit eadem Vobis concedimus. Et insuper ut in Vra Solita fide eo ferventius persistere possitis, quo à Nobis uberiori gra fueritis prosecuti, nos uberiori gra prosequi, ac vestris commodis, atq. paci consider. volentes, Vos, Oppidum vrum, eiusq. Territorium, Universitatem habitatores, et Incolas, ac res, et bona quæcumq. ab omni Gubernio Iurisdictione, et potestate quorumcumq. Gubernatorum eximimus, et liberamus, vosq. Oppidum, Territorium, Universitatem, personas Incolas, et habitatores, ac rēs, et bona præfata Gubernio Legati, sive Gubernatoris Perusini pro tempore existentis, prout felic. record. Iulius ij præ. decessor nr esse voluit, subijcimus: In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumq. Dat. Romæ apud. Sanctum Petrum Sub Annulo Piscatoris Die XXij Aprilis. M. D. Xiij: Pont. Nri. Anno Primo. Balthar Stueldus. — Fons — Dilectis filijs Sex Antepositis, et Universitati Terræ nræ Montoni. ——— loco ✠ Sigilli. —

Et quia Ego Io: Vincentius Lana Civis Montonensis pub. Aplica auctte Not. Iudexq. ordinarius et in Archivio Romanæ Curiæ descriptus, nec non ad pns Ex^mi. D. V. Gub. d. Terræ Montoni Vic. et Cancellarius suprā omnia, et singula pd. et sicut scripta inveni in eorum proprio Originali existen. in Armario sito in Sacrario S. Francisci eiusd. Terræ, ubi conservantur aliæ Scripturæ, et privilegia Communitatis d. Terræ Montoni, quod ad hunc effectum mihi traditum fuit, et postea in pntia mei &. in eod. loco repositum, cum quo facta diligenti collatione, concordare inveni, Salva semper &. Deo in fidem hic me

Me subscripsi in solito meo tabellionatus signo mediante in publi-
cam fidem [illegible] Anno Dni millesimo Sexcentesimo nonagesimo
[illegible] [illegible] die vero vigesima Secunda Mensis
Januarij. [illegible] Pontificatus Sanctissimi [illegible] Innocentio Duodecimo
Dno provid. Pontifice Maximo. —

148v

149v

121

149 R
BIS

149v bis

[illegible]

[illegible]

~~[illegible]~~

°39.

157v.

158r

158v

160v